HUFVUDSTADSBLADET.

Landsortsupplaga.

№ 81 Tisdagen den 10 April. Tisdagen den 10 April. 1894.

Denna upplaga tryckes på e. m. och expedieras med aftontågen från Helsingfors. — Innehåller utöfver morgonupplagan de nyheter och artiklar som ingå under dagens lopp. — **Pris:** helt år **Fmk 16,** halft år **Fmk 8,** tre månader **Fmk 4,25.** — **Lösnummerpris** i landsorten 15 p. — Hufvudstadsbladets **annonspris** är: 20 p. på första o. andra sidorna, 15 p:i efter texten. — Petitannonser som önskas äfven i landsortsupplagan 18 p:i. — **Redaktionsbyrå, Kontor** och **Tryckeri:** Skilnaden N:o 6. —
Ansvarig utgifvare: A. R. Frenckell.

Finska Redskapshandeln
P. Sidorow
3 Michaelsgatan 3. H:fors.
Den välkända, äldsta och största
Maskin-Affären.

Väderleksbulletin.

Den 8 april på morgonen.

Ort.	Barom.	Term. C°	Vind.	Väderlek.	Nederb.
Vardö	770	— 1	ENE8	*	0
Bodö	764	+ 3	lugnt	◑	2
Kristiansund	769	+ 6	lugnt	◔	0
Skudesnäs	768	+ 6	lugnt	◔	0
Oxö	769	+ 5	ENE6	●	0
Visby	769	+ 1	NNE4	≡	0
Stockholm	769	— 1	lugnt	≡	0
Hernösand	769	+ 1	lugnt	●	1
Haaparanta	769	± 0	lugnt	●	0
Uleåborg	770	+ 1	SSE1	≡	0
Kajana	771	+ 1	lugnt	*	0
Vasa	770	+ 2	lugnt	◑	0
Kuopio	771	+ 1	lugnt	◑	0
Jyväskylä	770	± 0	lugnt	≡	0
Sordavala	773	— 1	lugnt	○	0
Tammerfors	770	± 0	E1	○	0
Mariehamn	769	+ 2	lugnt	○	0
Hangö	768	+ 3	E2	◑	0
Viborg	771	+ 1	lugnt	◑	0
Riga	768	+ 5	lugnt	◑	0
Dorpat	769	+ 2	SE1	●	0
S:t Petersburg	771	+ 1	SE1	●	0
Petrosavodsk	774	± 0	SW1	○	0
Wolotschok	773	— 2	lugnt	○	0
Archangel	771	— 2	lugnt	○	0

Meteorologiska observationer i Helsingfors.

Datum.	Barom. mm.	Termom. C°.	Vind.	Himlahvalf. utseende.
Den 7 april kl. 7 e. m.	772,0	+4,3	ENE4	●
Den 8 april kl. 1 f. m.	770,7	+2,2	E2	◔
D:o d:o 7 f. m.	769,0	+2,0	E2	◑
D:o d:o 2 e. m.	768,2	+4,7	ESE3	◑

Lägsta temperatur d. 7 april + 0.4 C°.
Högsta temperatur d. 7 april + 5.7 C°.
Nederbörd d. 7 april mm. 0,0.

Den 9 april på morgonen.

Ort.	Barom.	Term. C°	Vind.	Väderlek.	Nederb.
Vardö	771	— 1	E7	●	0
Bodö	767	— 4	lugnt	●	7
Kristiansund	766	+ 6	E3	◑	0
Skudesnäs	765	+ 10	E4	◑	0
Oxö	768	+ 6	ENE4	≡	0
Visby	769	+ 3	N4	◑	0
Stockholm	769	+ 3	W2	◑	0
Hernösand	767	+ 6	W2	◑	0
Haaparanta	766	+ 2	N2	◑	0
Uleåborg	766	+ 2	lugnt	◑	0
Kajana	766	+ 2	S1	◑	0
Vasa	766	— 1	lugnt	≡	0
Kuopio	766	+ 2	lugnt	○	0
Jyväskylä	766	— 2	lugnt	○	0
Sordavala	766	± 0	lugnt	○	0
Tammerfors	767	— 1	lugnt	○	0
Mariehamn	768	± 0	lugnt	○	0
Hangö	—	—	—	—	—
Viborg	765	+ 1	ENE1	◔	0
Riga	766	+ 5	lugnt	◑	0
Dorpat	764	+ 4	lugnt	◔	0
S:t Petersburg	765	+ 3	SE1	●	0
Petrosavodsk	768	± 0	SSE1	●	0
Wolotschok	767	+ 2	lugnt	●	0
Archangel	770	± 0	ENE1	●	0

Meteorologiska observationer i Helsingfors.

Datum.	Barom. mm.	Termom. C°.	Vind.	Himlahvalf. utseende.
D. 8 april kl. 7 e. m.	766,7	+4,0	E1	●
D. 9 april kl. 1 f. m.	766,3	+ 1,3	N1	◔
D:o d:o 7 f. m.	765,1	+ 2,2	lugnt	◑
D:o d:o 2 e. m.	764,4	+10,2	NNW2	◑

Lägsta temperaturen d. 8 april. +1.6 C°.
Högsta temperaturen d. 8 april +5.2 C°.
Nederbörd d. 31 mars mm. 0.0.

Rättelser

till väderlekstelegrammen under senaste vecka.

Den 1 april: Vardö barom. står 775, läs 757. Hernösand barom. står 756, läs 766. — Den 2 april: Bodö vind står E4, läs E2. Stockholm vind står SE2, läs NE2. Archangel barom. står 876, läs 766. Helsingfors kl. 2 e. m. vind står E2, läs E4. — Den 3 april: Viborg term. står 3, läs + 3. — Den 4 april: Hernösand barom. står 758, läs 768. — Den 5 april: Viborg barom står 760, läs 770. Tammerfors nederb. står 0, läs 2. — Den 6 april: Archangel barom. står 778, läs 774.

Kurser.

Finlands Bank d. 9 april 1894.

	Försäljnings-kurs. Fmk p.	Inköps-kurs. Fmk p.
S:t Petersburg a v	269: 50	266: 50
London a/v	25: 25	25: 10
3 m.	25: 10	24: 97
Paris a/v	100: 10	99: 10
3 m.	99: 50	98: 50
Antverpen a/v	100: —	99: —
3 m.	99: 40	98: 40
Berlin a/v	123: 80	122: 80
3 m.	122: 80	122: —
Hamburg a/v	123: 80	122: 80
3 m.	122: 80	122: —
Lübeck a/v	123: 80	122: 80
3 m.	122: 80	122: —
Frankfurt a. M. a/v	123: 80	122: 80
3 m.	—	122: —
Amsterdam a v	209: 20	—
3 m.	208: —	205: 60
Stockholm a/v	139: 30	138: 50
Christiania a/v	139: 30	138: 40
Köpenhamn a/v	139: 30	138: 40

Utländskt diskonto:

London 2. Amsterdam 3. Paris 2½. Belgien 3. Berlin 5. Vien 4.

S:t Petersburgs börs:

Växelkurs den 26 mars gl. stilen.

London 93: 25.
Amsterdam — —
Berlin 45: 62½.
Paris 36: 92½.
Halfimperial 7: 47; 7: 48.
Diskonto — —.

Börstelegram till Hbl.:

Berlin den 4 april.
100 ryska rubel 220: 25; 220: 25.
Ryska 4 proc. konsols: 100: 40.

Anmälde resande

den 9 april.

Societetshuset: baron Hisinger från Vesterby, handl:ne Rosenlew fr. T:fors, Linderborg fr. Ylistaro, Micha fr. Berlin, Maas fr. Hamburg, Tieck fr. Lybeck och Bogdanoff fr. Kotka. — **Hotel Kämp:** hofråd. v. Zweygberg fr. J:kylä, direkt. Zachrissen fr. Nystad, mag. Collin fr. Hollola, baron Hisinger fr. Billnäs, statsr. baron Wrede fr. Elimä. — **Kleinehs hotel:** frk Askolin fr. Kotka. — **Järnvägshotellet:** läkaren Hedlund fr. Haaparanda, kapt. Klami fr. Virolahti, handl. Kollin från Lahtis, hrr:ne Sjöblom fr. Vasa och Gustafsson fr. Borgå. — **Nya hotellet:** agent Thuneberg fr. Lojo, järnvägstjänsteman Lunden fr. Viiala, agron. Hedberg fr Pernå, fru:ne Vikroos fr. Fiskars och Blomqvist fr. Åbo. — **Hotel Wilhelmsbad:** ing. Lefler fr. Kuusankoski, konsul Campbell m. fru fr. Kyrkslätt, sjökapt. Sirén fr. Lembois, fru:ne Piehonen fr. Kotka, Björkman fr. T:fors, Granfelt och Kirjalainen fr. S:t Michel. — **Gästhemmet:** possess. Allén fr. Malm, orgelnist. Hultman fr. Helsinge, frkn:na Törnudd fr. Karis-Lojo och Lindberg fr. Nastola, handl. Bogdanoff fr. Sippola, insp:ne Wahlman fr. Pyttis och Udden fr. Sverige. — **Privat bostad:** past. Nikanger fr. Lovisa, N. Esplanadgatan 33.

Officiela o. leg. notiser

Lediga tjänster: Tullförvaltaretj. i Torneå inom 30 d. ett. 4 april.

Inställelsedag: I löse karlen M. Karhus kkrs 2:a rättеggsd. af lagtima höstetinget i Kiihtelysvaara; — i bonden M. Hermansson Kangasjärvis 2 juni i Ruovesi.

Dom afkunnas: I handl. G. W. Järveläinens kkrs 23 april, i handl. E. Salovius' 11 juni i T:fors.

Borgen.sammantr.: I fabrikanten E. Falcks kkrs 23 april kl. 5 i H:fors; — i kapt. O. M. Laxells 18 april i Joensuu; — i handelsfirman Lång & Ståhlbergs 30 april i H:fors; — i bagarem. J. Wanhalas 16 april i Fredrikshamn; — i rusthåll. J. Honkanens 23 april i Puumala.

Å pastorskansliet under senaste vecka anmälde:

Förelyste.

Med. kand. Berndt Henrik Jägerroos o. j:u Jenny Wilhelmina Lindholm, fabr. arb. Johan Gustaf Eklund o. j:u Matilda Sofia Siivonen, arb. Anders Jakobsson Virtanen o. j:u Emilia Eliasdotter Rintala, kyparen, svenske undersåten Johan Emil Rundqvist o. j:u Lydia Emilia Lindqvist, arb. Adam Wille Nyyssönen o. j:u Henrika Adolfina Palats, arb. Karl Fredrik Johansson o. j:u Ida Alina Saarman, fabr. arb. David Häkkinen o. tjän. Hilda Sofia Huuskonen, arb. Wilhelm Nyqvist o. j:u Kaisa Lisa Henriksdotter Hirvasaho, arb. Karl Pöyry o. j:u Matilda Silander, arb. Anders Johan Jokinen o. tjän. Ida Maria Johansdotter, maskinmäst. Johan Felix Hellsten o. j:u Berta Wilhelmina Lindroos, timmerman Anders Andersson Storrank o. j:u Maria Elina Huhtanen.

Vigde.

Handl. Karl Fredrik Enok Blomberg o. j:u Augusta Karolina Ahlstrand, borst. arb. Viktor Amandus Fahlenius o. gjutardottr. j:u Fanny Maria Edelman.

Döde.

Barnen Ester Josefina Vahlström, 3 m. 12 d. och Johannes Richard Hellström, 1 år 1 m. 9 d., maskinist Vilhelm Konstantin Selin, 40 år 4 m. 6 d., arb. dottern Hilma Emilia Hartman, 12 år 2 m. 18 d., enkan Klara Gustava Sjöholm, 74 år 5 d., b. Johan Oskar Andersson, 11 år 4 m. 19 d., arb. Karl Gustaf Lindström, 34 år 14 d., b. Dagmar Maria Laaksonen, 1 år 6 m., tjän. Vilhelmina Pystynen, 37 år 7 m. 22 d., b. Vilhelm Hjalmar Virtanen, 11 år 3 m. 18 d., arb. hustr. Eva Sofia Forsberg, 56 år 10 m., byggmäst sonen Frans Hugo Engblom 16 år 7 m. 20 d., arb.hustr. Ida Kristina Kyrklund, 29 år 8 m. 10 d., barnen Karl Lennart Pylkkä, 2 m. 16 d. och Hilki Johanna Laine, 8 m. 5 d., ing. Albert Vilhelm Rein, 31 år 9 m. 2 d., fiskarehustr. Emilia Konstantia Sundström, 39 år 1 m. 20 d., musikanten Ernst Schultz, 26 år 10 m. 6 d., b. Laura Virginia Lilja, 9 m. 16 d., arb. Johan Fredrik Lundqvist, 44 år 18 d., b. Alfhild Irene Öhman, 6 m. 5 d., skrädd. hustr. Amanda Vilhemmina Renholm 29 år 5 m. 13 d., sjökapt. Karl Johan Gustafsson, 69 år 21 d., statsrådet August Vilhelm Oskar Florin, 81 år 10 m. 20 d., barnen Saima Gustava Hikman, 9 m. o. Ragnhild Alida Valén 11 m. 4 d., inhyses enkan Karolina Charlotta Eklund fr. Ekenäs, 79 år 2 m. 9 d.

Vigde.

Ella Stenij
Fredr. Walkonen.

Döde.

Tillkännagifves
att
min ömt älskade make
Sjömanshusombudsmannen
Carl Anton Jansson
efter en längre tids lidande stilla afled i Kimito den 2 april 1894, uti en ålder af 44 år, 5 månader och 4 dagar, sörjd af mig, tvenne barn, slägt och talrika vänner.

Charlotte Jansson.

Älskad! Saknad!
(Å. U.)

Tillkännagifves
att
F. d. Ordföranden i Finlands Bank
August Wilhelm Oskar Florin,
född den 17 Maj 1812, afled i Helsingfors den 7 April 1894.

Sorgetåget afgår från Myntgatan n:o 3 Tisdagen den 10 April kl. 3 e. m.

Tillkännagifves
att
min älskade maka
Amalia Maria Adolfina Krainski,
född **Klander,**
stilla och fridfullt afled i tron på sin Frälsare efter ett långvarigt lidande i H:fors den 8 April kl. 10,20 f. m. i en ålder af 52 år 2 månader 23 dagar, djupt sörjd och begråten af mig, 9 barn, 4 barnabarn, 2 svärsöner och en trotjenarinna samt slägt och vänner.

Adam Krainski.

Jag tager farväl, jag bjuder god natt,
Mitt afsked åt världen jag säger,
Min möda var lång, snart lutar jag matt
Mitt hufvud mot plågornas läger
Och somnar från sorgen och nöden.
Jag bad till min Gud hvar timme och stund
Om frid för min själ, för ögat en blund.
Han nådigt mig hört.
Frid får jag och hvila i döden.

Till salu.

Ångprepareradt

Benmjöl

Munkholmens allmänt berömda tillverkning innehållande 30—32 proc. fosforsyra & 1,25 proc. qväfve.

Schafhorst ryska fabrikat innehållande 28—30 proc. fosforsyra & 2—2½ proc. qväfve.

Thomasslagg, Kainit, Kali, Magnesia, Femfaldt concentreradt kalisalt & Fosforitmjöl.

Prisen ojemförligt billigaste.

Finska Redskapshandeln
P. Sidorow.
3 Michaelsgatan 3. Helsingfors.

John Tourunen & C:o

representera velocipedfabrik, som öfverträffa icke allenast de tyska utan äfven alla öfriga i England varande fabrik.
Enda försäljare af „Puncture-proof Band" i Finland.

Kontor i London & lager i Helsingfors.
Agenter i Finlands alla städer.

Fabriksaktiebolaget Ilmarinen,

Helsingfors, Östra Chaussén, Hermanstad, rekommenderar sina tillverkningar af
Decimal- & taffelvågar,
Kreaturs- & fordonsvågar,
Metriska mått, vigter etc.
Handelsgjutgods,
Jernsänger,
Jordbruksmaskiner, såsom
Hackelse- & kastmaskiner,
Tröskverk & hästvandringar,
Smörkernor & Smörknådningsbord.
Harfvar m. m., m. m.
Transmissioner af nyaste och bästa konstruktion.
Centrifugalbläsmaskiner (fläktar).

Fabriken åtager sig utförande af Byggnads-, maskin- & diverse gjutgods af jern eller metall.
Maskinremont.
Förnickling & galvanisering.

Priserna billiga, utförandet snabbt. Illustrerade kataloger gratis & franco.

Telefon 1261. Telegrafadress Ilmarinen.

Fabriksaktiebolaget Ilmarinen.

Från Kuppis Trädskolor i Åbo

säljas för vårplanteringen alla slags **Fruktträd** och **Bärbuskar,** Park- och Alléträd, Prydnads- och Rosenbuskar samt vackra Stamrosor, Blomsterplantor m. m. till billigaste priser. Adr.: **C. M. Rajalin.**

OBS.! Priskuranter sändes på begäran gratis och franco. (A.T.3g.10r.)

Helsingfors d. 9 April.

Landtdagsöfversikt.

VIII.

Landtdagsplena efter påsk ha haft att erbjuda mycket litet af intresse. Arbetet i utskotten fortgår i dess ställe med allvar. Under senaste vecka ha flere både arbetsdryga och viktiga ärenden blifvit af utskotten slutbehandlade och komma väl snarligen att i sin nya beredning föreläggas stånden.

Med de två senaste regeringspropositionerna angående lag om sparbanker och rörande inskränkningar i ägande- och nytjanderätten till fast egendom inom fästningsesplanad, hvilka förelagts ständerna, utgör antalet regeringspropositioner inalles 31. Af dessa innehålla 17 ändringar och tillägg till allmänna lagen eller komplettera speciallagstiftningen. 13 äro skatte-, bevillnings- eller anslagspropositioner, medan endast 1 proposition rörande nya järnvägar öfverlämnats till detta års ständer. Ytterligare ha ständerna att emotse två propositioner: angående uppköp af hästar för det finska kavalleriet under krigstid samt upptagandet af ett järnvägslån i utlandet.

Vid första plenum efter påsk handlade ständerna allmänna besvärsutskottets betänkande angående fem inom de ofrälse stånden inlämnade, af 26 skilda landtdagsmän undertecknade petitionsförslag rörande statsanslag åt folkhögskolor. För förslaget föreligger nu fyra stånds beslut. Under sådant förhållande kan man ej ens tänka, att regeringen för andra gången skulle anse skäl föreligga att ej fastställa ständernas beslut och ej gå deras enhälligt uttalade vilja till mötes. I debatten i stånden fans det ej en enda röst, som höjde sig emot anslagets beviljande, oaktadt den mindre goda finansiella ställningen. Tvärtom betonades det uttryckligen af flere talare, att ändamålet var sådant, att man var beredd att ikläda sig förhöjda skatter, om så erfordrades, för att kunna understöda den af så väl den bildade allmänheten i landet som af den stora massan af folket varmt omfattade folkhögskolesaken.

Prästeståndet fattade dock ett ifrån de öfriga stånden något afvikande beslut, i det att detsamma på förslag af hr Donner nedsatte anslagssumman från 90,000 till 60,000 mk. De sparsamhetsskäl, som dikterade detta beslut, voro dock näppeligen på sin plats, ty folkhögskolorna äro jämförelsevis dyra inrättningar, medan å andra sidan elevafgifterna böra hållas så låga som möjligt för att ej hindra medellösa personer att draga nytta af undervisningen. De enskilda uppoffringarna för folkhögskolorna ha dessutom redan varit ganska stora. Det har gält ej blott att underhålla själfva skolorna, utan äfven att anskaffa lokal, undervisningsmateriel m. m. för dem. Med en beredvillighet, som varit högst anmärkningsvärd, ha t. o. m. landskommunerna och enskilde allmogemän, hvilka annars ej äro färdiga att öppna på pungen, iklädt sig uppoffringar för att möjliggöra skolornas uppkomst och tillvara.

Att prästeståndet, som ju vill vara upplysningens stånd par preference, ej senterat dessa talande skäl, utan prutat på det begärda anslaget, är i sin mån betecknande.

Borgareståndet, som vid denna landtdag haft mer än ett ord otaldt med regeringen, fann därjämte anledning vara att få reda på de skäl, som föranledt vägran af stadfästelse å 1891 års ständers beslut om ett anslag af 45,000 mk åt folkhögskolorna, och uppdrog åt statsutskottet att taga del af senatens öfver ärendets behandling förda protokoll.

Vid första plenum efter påsk handlades jämväl allmänna besvärsutskottets tillstyrkande förslag rörande delning af professionen i biblisk exegetik. Saken hade dock ingen framgång hos ständerna, hvilka med tre stånds majoritet beslöto att förkasta hela förslaget. Prästeståndet blef ensamt om sitt beslut att godkänna en hemställan hos regeringen om professionens delning. Förslaget har ohjälpligen fallit och det med fullt skäl, ty så länge andra mer viktiga professioner vid universitetet vänta på en delning och så länge ett så betydelsefullt läroämne som t. ex. geografin saknar en lärostol, kan den bibliska exegetiken gärna nöja sig med en ordinarie representant.

Frågan om kvinnas rätt att oberoende af sitt kön ansöka läraretjänster vid statsskolorna och seminarierna har redan tvänne gånger vid denna landtdag varit föremål för ständernas handläggning, den senare gången i ett sammanjämkningsförslag, uppgjordt på grund af borgare- och bondeståndens samstämmiga beslut. Prästeståndet blef vid första behandlingen ensamt i sitt beslut att afböja denna af rättvisa och billighet dikterade reform. Det är i sanning ett tidens tecken, att bondeståndet, som förr i nästan alla frågor drog ett med det andra ståndet, numera allt bestämdare begynt gå sin egen själfständiga väg. Detta hedrar vårt odalmannastånd och höjer den bildade allmänhetens aktning för detsamma.

Man skulle haft skäl att vänta, att, då både borgare- och bondestånden godkänt petitionens syfte, åtminstone adeln, om också ej prästeståndet, skulle modifiera sitt beslut att bevilja kvinna „vidsträktare rätt" att ansöka dylika tjänster i öfverensstämmelse med nämda två stånds beslut. Men detta skedde tyvärr ej, utan adeln vidblef sitt beslut. En andra sammanjämkning blir därför af nöden, baserad på första ståndets beslut, hvarom prästeståndet förenat sig.

Än en gång har den rådande stränga censurregimen, som till och med sökt undertrycka enskilda delar af landtdagsmännens uttalanden, gifvit anledning till klander från representanternes egen sida. Hufvudredaktören för Nya Pressen doktor Lille hade i en skrifvelse till borgareståndet anhållit om rätt att offentliggöra utdrag af ståndets protokoll. I anledning häraf erinrade hrr Heikel, Stenroth och Schybergson om, att hrr prässombudsmän och prässöfverstyrelsen handlade i strid med landtdagsordningens andemening, då dessa myndigheter ej tilläto uttalandena vid landtdagen gå utan strykningar genom tidningarna till offentligheten. Man må efter denna erinran om hvad gällande grundlag stadgar hoppas, att referaten från ständernas förhandlingar få utan censurens ingripande oanmärkta passera.

Lag- och ekonomiutskottet har fått emottaga brorslotten af de propositioner, som senast i två skilda repriser öfverlämnats till ständerna. Denna ökning af arbetet har föranledt utskottet att fördela sig på tvänne afdelningar. Härigenom ha utsikterna stigit, att utskottet skall bli färdigt med de viktiga ärenden, som uppdragits detsamma till beredning.

Ständerna arbeta sålunda för närvarande utom vid fyra plena på icke mindre än 12 skilda utskott och utskottsafdelningar. Denna fördelning har haft till följd, att alla utskottsrum vissa dagar äro upptagna, så att justerings- och expeditionsutskotten på sätt och vis blifvit husvilla.

För att få tak öfver hufvudet i ständerhuset vände man sig med anhållan till prästeståndet om upplåtande af ståndets rökrum för justerings- och expeditionsutskottens sammanträden, men anhållan möttes af tvärt afslag.

Borgare- och bondestånden beslöto däremot enhälligt att bifalla anhållan.

Vid tisdagens plenum senaste vecka handlades i alla stånd ekonomiutskottets betänkande rörande inrättandet af ett antal nya jordbruksskolor, för hvilka kostnaderna beräknats i rundt tal till 200,000 mk. Adeln och borgareståndet godkände betänkandet utan förändring, medan präste- och bondeståndet beslöto återremiss. Hvartdera ståndet pointerade nödvändigheten af, att skolorna ordnas med hänsyn till jordbrukets rentabilitet, medan bondeståndet dessutom förordade inrättandet af jordbruksskolor med ettåriga kurser.

Sammanjämkning blir äfven i denna fråga af nöden.

Tillägga vi ännu, att hr Forselius' i borgareståndet väkta petitionsförslag angående statsanslag för hönsskötselns upphjälpande hvarken i utskottet eller hos ständerna haft någon framgång — bondeståndet ensamt har förordat en petition i det syfte hr Forselius föreslagit — så ha vi redogjort för det hufvudsakliga af ständernas arbete vid de senaste fyra plena efter påsk.

NYHETER för dagen.

— Finska gardesbataljonen kommer, enligt hvad det förljudes, icke vidare att deltaga i lägermötena i Villmanstrand, utan skall hvarje sommar kommenderas till lägermötena i Krasnoje Selo.

— Lag- och ekonomiutskottets andra afdelning har enhälligt beslutit hos ständerna afstyrka regeringens proposition angående tillägg till näringslagen i syfte att bevilja regeringen suspensiv rätt i afseende å näringlagens bestämningar.

— Statsutskottet har beslutit hos ständerna förorda delegationens för Alexandersstatyn förslag, att skulptören Wikströms projekt till skulpturvärk i ständerhusets gafvelfält åt Nikolaigatan måtte komma till utförande samt att för ändamålet anslå nödiga medel att af ständerhusets ekonom utbetalas i den mån arbetet fortskrider samt hvad materialet vidkommer öfverlåta åt en kommande landtdag att därom besluta.

Skulptören Wikströms projekt framställer som kändt „Borgå landtdag 1809" och innehåller icke mindre än 25 figurer i öfvernaturlig storlek. Kostnaden har af hr Wikström beräknats till 37,200 mk utom kostnaderna för uppställning, m. m., hvilka kalkylerats uppgå till 4,000 mk. Arbetets utförande tager en tid af minst fem år i anspråk.

Statsutskottet har vidare beslutit förorda emottagandet af aflidne dr Antells testamente, hvarjämte utskottet föreslagit till ständernas antagande särskilda i testamentet och af exekutorerne uppstälda bestämningar.

— Järnvägsutskottet har beslutit att hos ständerna förorda en petition i det syfte, att näst sammanträdande ständer måtte föreläggas proposition om byggandet af en järnväg från Waala till Uleåborg.

Järnvägsutskottet har beslutit föreslå det omedelbara byggandet af bansträckan Jyväskylä—Keuru med fortsättning därifrån till Suolahti vik vid Keitele äfvensom att proposition måtte föreläggas nästsammanträdande ständer angående utförandet af en sammanbindningsbana mellan Suolahti och Suonenjoki. Reservationer hafva emot besluten anmälts.

— Författning har i går utfärdats rörande rätt för infödning i kejsardömet att i Finland utgifva periodisk tryckskrift på svenska eller finska språket.

— Apoteken. Apotekarenkan B. Ahlgren har beviljats rätt att under fem år innehafva det tidigare af hennes man innehafda privilegium å apoteket i Kittilä.

— Medaljer för räddning af människolif. Vid underdånig anmälan om den rådighet och själfuppoffring som fyrvaktarne vid Gustafsvärns fyr B. I. Söderblom och O. E. Sandblom ådagalagt, då de med fara för äget lif den 1 augusti 1893 från drunkning räddat skepparen Josef Lindroos och hans minderåriga dotter Anna, har H. K. Majestät den 8 mars behagat hugna Söderblom och Sandblom med silfvermedaljer med påskrift „för räddning af människolif" att bäras å bröstet vid S:t Wladimirs ordens band.

Vid underdånig anmälan om den rådighet och själfuppoffring som yngre fyrvaktaren, numera dragon vid Finska Dragonregementet, K. G. Tanska, från Kalajoki socken af Uleborgs län, ådagalagt, då han med fara för eget lif den 31 december 1892 från drunkning räddat fyruppsyningsmannen Edvard Björnlöf, har H. K. Majestät tilldelat Tanska silfvermedalj med påskrift „för räddning af människolif" att bäras å bröstet vid Vladimirs ordens band

Vid underdånig anmälan om den rådighet och själfuppoffring, som torparen A. O. Lundqvist-Mäntyluoto och inhysesonen D. A. Lindell-Heikola, bägge från Palvola by i Velkua kapell, ådagalagt, då de med fara för eget lif den 3 januari innevarande år från drunkning räddat kapellanen A. Auers minderåriga dotter och barnsköterska, har H. K. Majestät tilldelat Lundqvist och Lindell silfver medaljer med påskrift „för räddning af människolif" att bäras å bröstet vid S:t Vladimirs ordens band.

— Forststaten. Biträdande forstmästartjänsten i Kuolajärvi andel af Kemiträsk revier har ansökts af skogstaxatorn K. V. Torckell, forstuppsyningsmannen T. Nyberg och forstkonduktören, frih. N. v. Willebrand.

— Skogshandeln i Salmis. Med anledning däraf, att ett flertal donationsbönder i Salmis härad börjat göra skogsaffärer, oaktadt de af dem innehafda lägenheterna ännu ej tillhöra dem, och därvid blifvit utsatta för samvetslösa stockjunkares bedrägerier, har länestyrelsen tillsändt vederbörande en kungörelse, i hvilken Salmisboarne på det allvarligaste åtvarnas för affärstransaktioner af antydda beskaffenhet. — Vibbl.

— Till andre kamrerare i direktionen för civilstatens enke- och pupillkassa har antagits häradsskrifvaren K. I. Böök.

— Universitetet. I lördags föredrogs i konsistorium en skrifvelse från universitetets vicekansler, hvari officielt meddelas, att docenten d:r Georg Smirnoff blifvit utnämd till e. o. professor i syfilidologi och hudsjukdomar vid Alexanders-universitetet.

Resestipendiet för unge accouchörer bortgafs i går åt ende sökanden assistentläkaren G. von Numers, som därtill af medicinska fakulteten rekommenderats.

Vid fortsatt behandling af fysisk-matematiska sektionens förslag om inrättande af en fast e. o. lärostol i kemi, närmast motsvarande en e. o. profession eller adjunktur, voro tretton af tjugutvå närvarande konsistoriiledamöter för förslaget, om ock af delade åsikter beträffande lämpligaste benämning för den nya läraretjänsten. Vid eventuelt anstäld omröstning härom ansågo tio ledamöter den nye läraren böra benämnas „förste assistent", åtta „extra ordinarie professor" och fyra „adjunkt". — Frågan lämnades oafgjord, till dess frånvarandes vota inhämtats.

Till tredje amanuens vid universitetets allmänna bibliotek antogs ende sökanden fil. kand. Yrjö Hirn.

På förslag af universitetsbibliotekarien antogos dessutom till extraordinarie biblioteksamanuenser efter fullgjord prottjänstgöring fil. mag. M. Lybeck, samt studd. V. J. Järvinen, Fr. B. Boldt och E. A. Hasselblatt.

På egen begäran ha från sina e. o. amanuensbefattningar vid biblioteket under loppet af innevarande år entledigats fil. mag. E. G. Ehrström, samt fil. kandd. G. Stenvik, H. R. Kihlman och S. Råbergh.

Att bestrida assistenttjänsten vid patologisk-anatomiska inrättningen under den tid ordinarie assistenten docenten L. V. Fagerlund förestår professionen i patologisk anatomi eller till läseårets slut har konsistorium förordnat med. licentiaten E. Vasastjerna.

Den klassiska undervisningen i psykiatri vid Lappviks centralanstalt för sinnessjuke är bestämd att vidtaga den 9 innevarande april.

Att vid universitetets i Halle-Wittenberg 200-års jubileum den 2—4 nästkommande augusti representera Alexanders-universitetet har konsistorium utsett prof. Edv. Hjelt, som komme att framlämna en på tyska språket affattad adress från vårt universitet.

Konsistorium har, med anledning af „Vännernas af de sköna konsterna" i Moskva, till härvarande universitet riktade inbjudning att deltaga i ett möte, som därstädes skall hållas den 23—30 april gamla stilen, beslutit hos vicekansler hemställa om ett reseanslag ur reservfonden åt docenten d:r J. J. Tikkanen, som utom att han å Alexanders-universitetets vägnar deltoge i mötet därjämte blefve i tillfälle att göra sig förtrogen med Moskvas rika förråd på illuminerade medeltids handskrifter.

Konsistorium har bifallit fil. kand. K. S. Kaikkonens ansökning att få bibehålla sitt innehafvande stipendium, ehuru han under en del af terminen komme att vara frånvarande från universitetsstaden.

Med anledning af adjunkten d:r G. G. A. Rosenqvists nyligen skedda utnämning till professor i dogmatik och moral har konsistorium beslutit tanslå adjunkturen i de teologiska prenotionerna vid universitetets teologiska fakultet ledig att ansökas inom 56 dagar.

— Skolstatens pensionskassa. Till suppleant i kassans direktion i st. f. aflidne dr A. W. Jahnsson har genom val, anstälda af kassans delegerade vid resp. läroverk, utsetts lektorn dr K. J. Hartman. — Å. T.

— Uleåborgs stads nya mudderpråm. Senaten har enl. Oul. Ilm. L. bifallit till stadsfullmäktiges i Uleåborg anhållan att tullfritt få införa en vid Munktells värkstad i Sverige för staden bygd ny mudderpråm.

— Björneborgsbanan. På begäran har ingeniör Winter erhållit tjänstledighet under fem månader från öfverkassörstjänsten vid Björneborgs järnväg. Till hans vikarie har förordnats ingeniör Emelæus. Angående det förestående arbetet på banan omtalar Sat., att, ifall det af senaten föreslagna tilläggsanslaget 400,000 mark för Björneborgsbanan beviljas å högsta ort, skenläggningen från Tammerforssidan till Kumo omedelbart vidtager. I banbyggnadsarbetet i närheten af Björneborg synes nu råda större lifaktighet.

— Finne i rysk tjänst. Erhållit afsked ur tjänsten, för enskilda angelägenheter, ryttmästaren vid Gardeskavalleriet (vid kadern n:o 3 af gardeskavalleriets reserv) A. Stålhane med öfverstegrad och rättighet att bära uniform.

— Ryska militären i Finland. Transporterad, den 25 mars (6 april) 1894: underlöjtnanten vid Finländska artilleriregementet Kurbatoff — till Kronstadts fästnings artilleri.

— Domarekåren. Åbo hofrätt har befriat häradshöfdingen i Halikko domsaga E. E. Nystén från värkställandet af innevarande års lagtima vinterting i Kisko och Kiikala samt förordnat hofrättsauskultanten V. A. V. Blåfield att såsom ordförande i häradsrätten nämda ting förrätta — Å. U.

— Prästerskapet. (Kuopio.) Pastorsadjunkten i Sordavala Hälvä är förordnad till pastorsadjunkt i Pieksämäki, pastorsadjunkten i Pieksämäki F. W. Hollming till t. f. kapellan i Saarijärvi, t. f. kyrkoherden i Pernå K. A. Åberg till t. f. kyrkoherde i Kangasniemi, t. f. kyrkoherden i Kangasniemi H. A. Müller till t. f. kyrkoherde i Hirvensalmi. — U. Savo.

— Landsstaten. Guvernören har utnämt och transporterat kronolänsmannen i Kälviä distrikt H. Holm till kronolänsman i Ätseri och Virdois. — V. T.

Till kronolänsman i Muonio har konstituerats landskanslisten E. Castrén. Till t. f. kronolänsman i Kiiminki länsmansdistrikt har e. o. landskontoristen A. V. Snellman tillsvidare förordnats. Till ordinarie landskanslist i Uleåborg har antagits e. o. landskanslisten J. Grönmark. — Ubl.

— En ledig skrifvarebefattning vid Finska kadettkåren har inom ansökningstidens utgång ansökts af följande personer: kommissionären i Helsingfors Frans Backlund, f. d. skrifvaren vid S:t Michels bataljon V. Ikonen, renskrifvaren F. Nordström, bokhållaren på Tykö bruk W. Tikka samt f. d. underofficeren vid Uleåborgs bataljon H. Vinqvist och har den sist nämde till befattningen utsetts. — F. T.

— Föreningsbankens bankutskott har förordnat hofrättsassessorn G. Sjöström till direktörssuppleant vid bankens filialkontor i Viborg i stället för hofrättsassessorn friherre G. Langenskiöld, som afgått, och bemyndigat fröken Aina Helsingius att tillsammans med någon af bestyrelsemedlemmarne vid bankens filialkontor i Kuopio teckna bankens firma.

— Gårdsauktion. I går utbjöds å dels exekutiv och dels konkursauktion kofferdiskepparen J. Renholm tillhöriga hälften af gården n:o 11 vid Konstantinsgatan äfvensom fru A. J. Francks konkursmassa tillhöriga återstående hälften af nämda gård, hvilken vid anstäld saluvärdering den 15 dec. 1893 uppskattats till 92,304 mk 80 p. Gården är bebygd med a) ett orappadt tvåvåningars stenhus, inrymmande i hvardera våningen 5 rum, en tambur och ett kök med vattenledning, b) 3:ne envånings boningshus, däraf två af trä och ett af sten, med sammanlagdt 15 rum, 2 tamburer, 3 kök och en bagarstuga samt c) en uthusbyggnad af trä, hvari inrymts 2 stall, 3 lider, latriner och hövindar. Hela byggnadskomplexen är brandförsäkrad för 78,700 mk samt intecknad jämte tomten, hvilken innehåller i arealvidd 1,846,205 kv.meter för inalles 82,000 mark förutom räntor. Försäljningen af kofferdiskepparen Renholms andel skedde till betäckande af universitetets intecknade, utdömda fordran.

Auktionen utföll så, att skepparen Renholms del af gården medels uppoch afslag för 20,500 mk såldes till apotekaren K. H. Hedman och fru Francks medels uppslag för 35,000 mk till Helsingfors folkbank.

— Express anlände till Hangö i går förmiddag kl. 11,30 med 20 passagerare och half last.

— Utfärden med Murtaja, som landets ständer skulle företaga i förgår, torkade in „af förekommen anledning". Murtaja hade nämligen icke anländt hit från Kotka och kunde därför icke infinna sig å ort och ställe, där embarkeringen skulle försiggå. Landets fäder fingo i stället med ett litet „festtåg" företaga en utfärd utmed ringbanan, hvilken jämte därtill hörande hamnbyggnader togs i grundligt skärskådande. Sedan man „med flygande fanor och klingande spel" anländt till lerputtarna vid banans ändpunkt i södra hamnen, pustade man ut en smula och vände så åter samma väg man kommit.

— Vid nykterhetsföreningen Balders möte i förgår granskades ett af en komité, bestående af hrr O. Reuter, C. F. Carlsson och C. G. Borg, uppgjordt förslag till ordningsstadgar för föreningen och vidtogos några ändringar i desamma. I enlighet med föreningens syftemål att utgöra en förening med fri anslutning bestämdes, att någon särskild uppsikt öfver att medlemmarne hölle sina afgifna nykterhetslöften ikke skulle förekomma inom föreningen. Beträffande tiden för den offentliga diskussionen beslöts, att densamma icke skulle få upptaga längre tid än tre timmar under aftonen.

För att anordna programmen för samkväm för föreningens medlemmar eller s. k. familjeaftnar samt för offentliga nöjen tillsattes en komité, bestående af hrr C. F. Carlsson, F. Ahlroos och G. E. Karlsson.

Föreningen kommer icke att sammanträda under sommarmånaderna, hvaremot under den öfriga delen af året sammanträden äga rum två gånger eller första och tredje söndagen i månaden.

— Nordösterbottniska studenter sammanträdde i förgår å studenthuset på österbottniska afdelningens initiativ för att vidtaga åtgärder till föranstaltande af det lotteri till förmån för Limingo folkhögskola, som afdelningen beslutit i sitt namn tillställa i Uleåborg instundande sommar. Nämda folkhögskolas direktion har nämligen upplyst afdelningen om att den för läseåret 1893—1894 förefintliga garantisumman understiger det för folkhögskolans underhåll nödiga beloppet med c:a 1,700 mk. Då afdelningen icke ansett sig kunna förbruka sin folkhögskoletond, hvilken närmast afsetts till stipendier åt blifvande folkhögskoleföreståndare samt till grundfond för uppförande af egen folkhögskolebyggnad i Nordösterbotten, till bestridande af en redan i värksamhet varande folkhögskolas löpande utgifter, har den genom en vädjan till hembygdens befolkning velat hopbringa de nödiga medlen på det sätt som nämdes. Ehuru i fråga varande möte icke var talrikt besökt, beslöt man dock att strax skrida till nödiga åtgärder för lotteriets föranstaltande. Efter att vederbörligt tillstånd därtill på afdelningens vägnar utvärkats af länets guvernör, skulle cirkulärbref med anhållan om understöd för det tilltänkta lotteriet afsändas till intresserade personer i hembygden, i synnerhet till damerna, hvilka ju vid dylika tillfällen pläga utföra brorslotten af arbetet. Sedan en komité valts för att författa uppmaningsbrefven, enades man om att åter så talrikt som möjligt sammanträda på samma ställe nästa torsdag den 12 april kl. 6 e. m. för att få arbetet till förmån för Limingo folkhögskola i full gång.

— Fröken Elin Fohströms konsert i söndags var icke talrikt besökt. Konsertgifvarinnan skördade emellertid rikligt med bifall och såg sig föranlåten att efter den välsjungna arian ur Lucia gifva extra nummer. Sångerna af Rubinstein, Massenet och Grieg sjöngos vårdadt ehuru något glanslöst, emottagna likvisst med applåder. På grund af hr Kajanus' bortresa anfördes orkestern af hr Sitt. Äfven dess nummer emottogos med applåder.

— En folkkonsert gifves med anledning af Alexanders-statyns aftäckande af Arbetets Vänners sångkör söndagen den 29 dennes i Brandkårshuset.

— Minnesgåfva. Till en enkel kollation hade Arbetets Vänners sångkör i söndags inbjudit den på grund af ökadt eget arbete afgångne ordföranden i körbestyrelsen, värkmästaren C. O. Nyholm och hans fru. Därvid öfverlämnades åt herr N. såsom uttryck af körens erkänsla för det aldrig svalnande nit och intresse han visat sångkören och dess sträfvanden ett par smakfulla kandelabrar med inskriften „Från Arbetets Vänners sångkör till C. O. Nyholm den 9 april 1894". Under kollationens lopp hade nämligen den nionde april, Otto-dagen ingått. Till hedersgästen talade på körens vägnar typografen Emil Tötterman och fröken Lina Rosengren. Senare föredrog en manlig körmedlem på känd melodi en skämtsam „revy", författad af en bland körens damer. Den trefliga festen ägde rum i Arbetets Vänners lokal.

— Finska föreningen i Stockholm har valt till ordförande boktryckaren Lanttu, viceordförande hr F. O. Vikström, sekreterare hr Santeri Salmi, kassör J. Hedgren och bibliotekarie fru Vivi Nordberg. Föreningen har för afsikt att inrätta egen läsesal och eget bibliotek. — Päiv.

— Vuoksen vattnet. Sedan farhågor försports därom att vattnet i Vuoksenfloden genom slaskvatten från Imatra hotell blefve förorenadt, har agrikultur och handelskemiska laboratoriet i Helsingfors uti afgifven analysattest förklarat att dessa farhågor äro alldeles ogrundade. — Vibbl.

— Joensuu hamnbana. Karjalatar, som tidigare meddelat, att öfveringeniör Brander vid ett besök i Joensuu förklarat sig för dragandet af Joensuu hamnbana på öfre sidan om bron till gränsen af Pakkala hemman, skrifver, att enligt den 4 dennes ingånget privattelegram det af hr Brander förordade förslaget inlämnats till senaten såsom öfverstyrelsens för väg- och vattenbyggnaderna projekt.

— Såsom badläkare vid Villmanstrands badanstalt komma i sommar att fungera doktorerne Lewis från Petersburg och M. Buch. Dr L., känd som erfaren badläkare och redaktör för en tidskrift i vattenläkekonsten, skall, enligt L. U., ha för afsikt att inköpa badanstalten.

— Soirén i förgår i societetshuset, föranstaltad af Helsingfors djurskyddsförening och föreningen Djurvännerna, kunde fröjda sig åt en talrik och distinguerad publik.

Programmet inleddes med finsk rapsodie af R. Kajanus, arrangerad fyrhändigt för piano. Numret utfördes af fröknarna Floman och Blomstedt. Det andra numret på programmet utgjordes af den af literatör V. Lindman författade prologen, hvilken på ett förtjänstfullt sätt framsades af fröken Kaarela Avellan och belönades med rikliga applåder.

Följde så i ordningen kvartettsång af sångföreningen Bröderna under hr C. von Knorrings vana ledning. Sedan sången tystnat framträdde redaktör Uno Stadius och berörde i ett kortare föredrag djurskyddsarbetet och djurskyddsföreningarnes uppgift.

Härefter gick ridån upp för enakts lustspelet: „I första klassens väntsal". I detsamma uppträdde ingeniörskan Degerholm samt hrr Meder och Johnsson. Stycket framkallade stor munterhet i salongen.

Bjödo så „Bröderna" åter på en mängd sånger, hvilka framkallade formlig entusiasm hos publiken. Flere sånger begärdes och gåfvos da capo och äfven utöfver programmet exekverades sådana.

Programmet afslutades med en berättelse på bygdemål af hr Thors, hvars med känd förmåga framsagda nummer belönades med så rikliga applåder, att han nödgades utöfver programmet berätta om fänin, som skaffade bonden alt brändevin och tobak i världen.

Dansen trāddes af en talrik ungdom.

På samma gång vi konstatera att belåtenheten med tillställningen var allmän, framföra vi från festbestyrelsen till alla medvärkande dess tacksägelse för visadt intresse.

— Om en i fråga satt sammanslutning mellan de tvänne för likartade syftemål härstädes arbetande föreningarna, „Helsingfors trädgårdsgille och Finska trädgårdsodlareförbundet" diskuterades vid ett till lördag afton kl. 8 utlyst möte å villan Alkärr med hvardera föreningens medlemmar.

Sedan till ordförande utsetts trädgårdsmästaren M. G. Stenius och till sekreterare redaktör F. J. Valbäck, redogjordes främst af hvardera föreningens sekreterare för sammanslutningsfrågans uppkomst och dess hittils varande skeden, hvarpå den till de talrikt närvarande föreningsmedlemmarna af ordföranden stälda frågan, huruvida en sammanslutning önskades besvarades med enhälligt „ja". Angående villkoren för sammanslutningen var man emellertid icke lika enig. Under den långvariga diskussionen härom uttalades å ena sidan, att gillet såsom den äldre och hittils mera värksamma föreningen borde vara den, i hvilken förbundets medlemmar borde inträda och gillet sålunda få behålla både sitt namn och sina stadgar, i hvilka dock något af sammanslutningen betingadt tillägg eller nödig befunnen omredigering kunde göras. Vidare ansågs gillets värksamhet, afsedd för endast praktiska yrkesutöfvare, icke medgifva den omfattning, som förbundets stadgar förutsatte. Dessa åsikter förfäktades hufvudsakligast af hrr Sjöberg, Stenius, Cedergren och Malmström.

Å andra sidan framhölls af hrr Olsson, Nilsson, Valbäck m. fl. att förbundets stadgar just vore sådana, att på grund af dem en sammanslutning kunde äga rum, då gillets värksamhet genom namn och reglemente vore begränsad endast till hufvudstaden och dess omgifning. Paragraf 2 i förbundets stadgar bestämmer nämligen att till medlem antages såväl hvarje välfräjdad trädgårdsman samt andra vänner och befordrare af trädgårdsskötseln som ock sällskap eller associationer med samma syfte. Och om äfven behofvet af ett samband mellan enskilda trädgårdsodlare eller föreningarna inom hela landet ännu icke vore alt för lifligt kändt, skulle utan tvifvel det under senare år alt mera ökade intresset för trädgårdsodlingen hos oss snarts göra ett sådant behof ofvisligt. Då vore det väl att första steget till en sådan sammanslutning redan vore taget af hufvudstadens yrkesmän. Enligt hvad hr Zätterlöf viste upplysa, hade jämväl en uppmaning i samma syfte gjorts af trädgårdsodlare från andra delar i landet till hufvudstadens trädgårdsmästare då detta yrkes idkare för några år sedan sammanträffade härstädes.

Hr Olsson meddelade såsom exempel på att förbundet höll på att utbreda sig, att detsamma inom detta år redan från tre skilda orter mottagit anhållan om anslutning till detsamma. Å andra sidan påpekade hr Sjöberg, att äfven gillet kunde utöfvade inflytande på andra orter genom den i § 2 af dess stadgar ingående bestämmelsen, att till korresponderande ledamöter utses och kallas af bestyrelsen personer, som, ehuru boende på andra orter, kunna anses villiga att befordra gillets ändamål och som gjort sig kända för insikt i främjandet af trädgårdsodlingen.

Då sålunda tvänne vidt skilda åsikter angående sammanslutningen gjorde sig gällande och ingendera föreningen syntes böjd för att upplösa sig och ingå i den andra, föreslogs af hr Valbähk, att hvardera föreningen fortfarande skulle värka som hittils, men besluta att par eller flera gånger under året sammanträda till gemensamma, mera vidt omfattande öfverläggningar till medlemmarnes och trädgårdsodlingens nytta, och kunde ur detta första steg till en sammanslutning med tiden möjligen framgå ett mera intimt samband de båda föreningarna emellan. Detta förslag understödes af hrr Wasastjerna, Olsson och Malmström, medan åter hr Zätterlöf projekterade, att Helsingfors trädgårdsgille skulle, utan att förändra namn eller stadgar bilda, så att säga, centralpunkten i det hela landet omfattande trädgårdsodlareförbund, som förbundets stadgar afsåge. Då äfven detta förslag vann understöd, bland annat också af flere gillets medlemmar, enades mötet slutligen på förslag af herr Grämmer om nedsättandet af en komité, som med ledning af den förda diskussionen ägde att utarbeta förslag till sammanslutning af båda föreningarna emellan, hvilket förslag sedan först skulle granskas af hvardera föreningen vid dess enskilda möte och sedan ytterligare dryftas vid en gemensam sammankomst.

Till medlemmar i komitén utsågos därefter på gillets vägnar hrr Stenius och Sjöberg, samt på förbundets vägnar hrr Olsson och Zätterlöf, och skulle desse inkalla som ordförande en utom föreningarna stående, juridiskt bildad person.

— Till Åbo stads historiska museum har såsom tidigare

antydningsvis nämts ett af de förnämsta numren vid den pågående konstindustriella utställningen i Helsingfors blifvit inköpt nämligen ett skåp af valnöt i roccocostil. Skåpet, hvars pris är 3,000 mark, har under senaste tid funnits i Helsingfors, dessförinnan i Brahestad. — Å. T.

— **Dödsfall.** Den 3 d:s afled i Helsingfors häradsskrifvaren i Jokkas härad Torsten Roschier. Den aflidne hade redan i flere år lidit af en inre åkomma, som på sista tiden förvärrats. Roschier föddes den 3 maj 1843. Efter aflagd kameralexamen antogs han 1870 till kopist i senaten och blef 1873 t. f. kronofogde i Idensalmi. År 1877 utnämdes han till häradsskrifvare i Jokkas. Han sörjes närmast af maka och sex barn. — Mik.

*

I lördags på morgonen afled härstädes statsrådet August Florin i en ålder af 82 år.

Den hädangångne föddes i Piikkis år 1812 och var son till sedermera prosten J. G. Florin och dennes maka, född Törnqvist. Efter att ha genomgått Tavastehus trivialskola inskrefs han som student vid universitetet år 1830. Efter afslutade universitetsstudier antogs F. år 1834 till e. o. kammarskrifvare i senaten och befordrades 1838 till kopist i senatens allmänna kansli samt 1841 till kanslist i kansliexpeditionen. Redan året därpå lämnade han senaten och öfvergick till Finlands Bank såsom tredje kamrerare. I bankens tjänst kvarstod han sedermera under ej mindre än 33 år eller till 1875. En tid på 1830-talet var han därjämte anställd i direktionen för Allmänna brandstodsbolaget, först såsom kammarskrifvare och därpå såsom kanslist. Inom Finlands Bank avancerade Florin år 1850 till förste kamrer. År 1861 utnämdes han till direktör och 1870 till ordförande i direktionen, från hvilken post han år 1875 drog sig tillbaka med statsråds namn och värdighet. Bland utmärkelser, som kommit den hädangångne till del, må nämnas svenska Nordstjärne-orden, hvilken förlänades honom 1870 i anledning däraf, att han såsom tillförordnadt ombud från 1867 handhaft bevakningen af de genom handlanden Längmans testamente Sveriges folk tillagda förmånerna.

Statsrådet Florin förvärfvade sig under sin värksamhet i Finlands Bank namn såsom en plikttrogen, samvetsgrann och insiktsfull tjänsteman. Under den tid han var ordförande i direktionen gjorde han sig känd såsom en dugande och lämplig bankchef.

År 1840 ingick den framlidne äktenskap med Lovisa Ekebom, dotter till handl. Ekebom i Kalmar, med hvilken han har en son, numera medicinalrådet J. A. Florin.

*

I lördags afled härstädes sjökaptenen K. J. Gustafsson i en ålder af 69 år. Den aflidne förde i tiden under en lång följd af år fartyg, tillhörande kommerserådet Sundman. Senare delen af sin lefnad tillbragte den gamle kaptenen i tillbakadragenhet, sysselsatt med allehanda slöjd, hvari han var ovanligt händig. Den aflidne innehade gården n:o 19 vid Stora Robertsgatan och sörjes närmast af efterlefvande maka och en son.

*

F. d. tulluppsyningsmannen K. H. Nyman afled i Ekenäs i lördags efter en lång och tärande sjukdom i den höga åldern af 82 år. Med honom har bortgått en af stadens älsta medborgare, som visserligen varit en bland de „stilla i landena“, men efterlämnar ett aktadt och äradt minne. Den aflidne sörjes af barn, barnabarn och barnabarns barn. — V. N.

*

Den 2 dennes afled i Västanfjärd sjömanshusombudsmannen K. A. Jansson efter ett långvarigt bröstlidande. Den hädangångne, hvilken såsom ombudsman förestått sjömanshuset alt sedan det kom till stånd, eller från 1878, hade genom sitt humana tillmötesgående mot alla, hvilka han kom i beröring med, skaffat sig en talrik vänkrets, som nu står sörjande vid hans bår. J. var dessutom städse anlitad i alla kommunens viktigare ärenden. — Å. T.

— **Totalexporten** af smör från Hangö under sista veckan var 4,671 kärl, vägande 279,727. kg. — T. f. M.

I lördags skeppades öfver Hangö inalles 4,739 kärl smör, eller den största sändning som tillsvidare under detta år på en gång afgått till utlandet. — H.

— **Hö- och halmexporten.** Under sista veckan exporterades via Hangö till England 1,221 balar hö, vägande 142,573 kg och 1,622 balar halm, vägande 118,162 kg. — T. f. M.

— **Societas pro Fauna et Flora Fennica** sammanträdde senaste lördag.

Följande stipendier för naturvetenskapliga forskningsfärder under instundande sommar utdelades. Åt forstmästar R. Herlin 200 mk för undersökning af de nyligen upptäkta torflagren vid Ladogastranden i Pyhäjärvi socken. Åt stud. H. Lindberg 350 mk för floristisk och växttopografisk undersökning af karelska näset på ömse sidor om Systerbäck. Åt stud. Väinö Borg 100 mk för likartade arbeten i Kalvola socken samt åt stud. P. Hj. Olsson 100 mk för botaniska forskningar i Nagu socken, med särskildt afseende fästadt vid hafsstrandens vegetation.

Det förslag till nya stadgar, som uppgjorts af en därför tillsatt komité, förelåg numera i tryck och utdelades åt de närvarande. Medlemmar, som önska erhålla exemplar, kunna erhålla dem å universitetets zoologiska och botaniska museer.

Prof. J. Sahlberg förevisade tvänne för Skandinavien nya skalbaggar. Den ena Bembidium adustum var tagen af föredr. vid Svir, den andra Oodes gracilis hade hr S. funnit redan 1863 vid Stockholm.

Prof. J. A. Palmén förevisade en af dr A. R. Spoof i Åbo insänd honkräfta med första paret abdominalfötter utbildade såsom hos hankräfter.

Dr K. M. Levander inlämnade till tryckning.

1) Beiträge zur Kenntniss der Pedalionarten utgörande en anatomisk beskrifning på det egendomliga hjuldjursläktet, Pedalion af hvilket man hittils kändt endast en art men af hvilket förf. lyckats uppdaga en ny art, den han benämt P. fennicum;

2) Beiträge zur Kenntniss der Wasserfauna in der Umgebung von Helsingfors I Sarcodina, Mastigophora, Infusoria. Af dessa hos oss hittils nästan alls ej studerade, mikroskopiskt små organismer har förf. funnit c. 200 arter, bland dem ett tiotal för vetenskapen nya;

3) Ett meddelande om djurlifvet i våra sjöar under vintern.

Mag. K. E. Stenroos inlämnade till publikation tvänne uppsatser: 1) Die Cladoceren der Umgebung von Helsingfors, upptagande 52 till större delen för Finland nya arter, samt 2) Cladocerfaunan i Nurmijärvi sjö, omfattande ett ungefär lika stort antal arter af dessa små kräftdjur.

Stud. E. Nordenskiöld inlämnade till tryckning: Förteckning öfver Hydrachnider, samlade i Helsingfors västra skärgård.

Skriftutbyte beslöts med följande tre samfund: Verein der Freunde der Naturgeschichte in Mecklenburg, Museo national de Montevideo samt Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Lettres i Madison.

Till samlingarna hade inlämnats af prof. Sahlberg 400 arter Coleoptera, däribland 6 för finska samlingen nya, af stud. P. Hj. Olsson c. 700 Coleoptera från Kimito, samt af stud. K. E. Hirn funcus balticus från Saltvik på Åland, ny för provinsen.

Ett antal porträtt af utländska medlemmar hade inlämnats af prof. J. A. Palmén och rektor M. Brenner.

Beslöts att årsmötet, vid hvilket förslaget till nya stadgar kommer att diskuteras, skall äga rum lördagen den 5 maj samt efterföljas af ett enkelt samkväm.

— **Korn och sten i stället för smör.** Tidningen Hangö omtalade nyligen, att en smördrittel från Tikkala mäjeri, hvilken anländt till Hangö, befunnits innehålla korn och sten i stället för smör. Föreståndaren för Tikkala mäjeri P. A. Snellman har i anledning häraf lämnat följande förklaring:

I flere tidningar har omtalats, att Tikkala mäjeribolag skulle ha sändt en med stenar och spannmål fyld smördrittel till England. Detta yttrande saknar tullständigt grund, hvarför jag å mäjeribolagets vägnar får anföra följande:

Dritteln i fråga sändes den 18 mars försedd med det inbrända märket T. M. n:o 81 till Ylivieska station med forlkarlen Janne Laitinen. Undervägen borttog denne locket och säckväfven från den fylda smördritteln och anbragte dessa på en medhafd tom drittel, som han fylt med sten och spannmål. Jag kan ej underlåta att beklaga notisförfattarens bristfälliga observationsförmåga, ity att han, då han fäste sin uppmärksamhet vid dritteln och märkte, att den var torr och icke någonsin hade innehållit smör, äfven hade bort undersöka drittelns stämplade lock, som var fuktigt af saltlake och visade att locket tillhörde en drittel, i hvilken smör förefunnits, hvarför man genast bort märka, att dritteln på afsändningsplatsen varit full. I sådant fall skulle ingen misstanke ha fallit på mäjeribolaget. Polisundersökning i saken fortgår som bäst.

— **Tre aktier i aktiebolaget Tärnan** såldes i lördags å offentlig auktion och inropades 2 för 31 och 1 för 32 mk (nomin. värde 500 mk). Aktierna tillhörde gårdsägaren K. E. Thunebergs konkursmassa. — U. S.

— **Sjöfarten.** Ytterligare några jalor och skärgårdsfarkoster ha inlöpt till Helsingfors. Andra åter ha utlöpt, sedan deras förråd af matvaror blifvit slutsåldt. Lotsångaren Åland håller för närvarande på att intaga kol för att begynna sin kampanj. I isförhållandena har under gårdagen ingen nämnvärd förändring inträdt. Västra skärgården till Porkkala skall ännu vara full af is.

— **Våren.** Göken sågs i söndags å Sveaborg. Samtidigt syntes en flock af c. 30 svanar under „sång“ styra kosan österut. Dessutom flyttade änder, skrakar, knipor och måsar, ehuru i betydligt mindre flockar än förr om vårarna. Oaktadt den närliggande yttre skärgården är isfri, måste den fåtaliga förekomsten af sträckfågel bero af den i år ovanligt tidiga våren. Sålunda syntes hvarken alfågeln eller åjdern ännu hafva anländt. Sjöfågelskyttet för vettar, hvilket skärgårdsboarne idka så snart öppet vatten inträffar, har äfven hittils lämnat dåliga resultat.

— **Följande skatteprogram,** hvilket har sitt intresse, emedan det möjligen visar, hvilken ståndpunkt man på finskt håll ärnar intaga i hithörande frågor, föreslås i Valvojas senaste nummer i en uppsats af E. G. Palmén:

1) De besparingar, som finska statsvärket och Finlands Bank äga, böra så vidt möjligt reserveras för kommande eller möjligen inträffande svårare tiders behof.

2) Anskaffandet af för järnvägsbyggnader nödiga medel kan visserligen ske genom lån, hvars återbetalning är ställd på framtiden, men försiktigast torde vara att denna gång nöja sig med omkring ett 12 miljoner marks lån.

3) För bestridande af löpande och ordinarie utgifter, så vida dessa nämligen ej kunna inskränkas genom sparsamhet eller statsfondens tillgångar därtill ej förslå, böra medel anskaffas genom extra beskattning.

4) Dessa medel böra främst anskaffas genom beskattning af brännvin, starka drycker, maltdrycker och andra dylika öfverflödsvaror, men äfven genom stämpelskatt och en progressiv arfsskatt, samt om behofvet erfordrar det, genom inkomstbevillning.

5) Fastighetsskatt lämpar sig däremot ej att påföra jorden under den nu varande jordbeskattningen, utan bör man hällre eftersträfva en sänkning af denna skatt, i synnerhet i de trakter, hvarest jordskatten är oproportionerligt hög.

6) För att underlätta inkomstbevillningen samt förhindra missbruk och sänka kostnaderna borde inkomsttaxeringen förenas med den kommunala taxeringen och i hufvudsak baseras på samma principer.

—**Spanska traktatfrågan.** I ryska Graschdanin skrifves: På sin tid meddelade vi, att den finländska tulltariffen beredt vissa svårigheter, då det gält att afsluta en handelstraktat med Spanien. Vi ha numera i ämnet inhämtat följande uppgifter.

Finland tillvärkar trämassa i enorm mängd och denna vara disponerar för sin afsättning ett betydligt antal marknadsplatser i utlandet. På utvecklingen af i fråga varande affärsgren värkar den omständigheten, att Finland utom skog, som lämnar hufvudmaterialet för massans åstadkommande, förfogar öfver en utmärkt driftkraft i form af vattenfall, hvilka ersätta kostsamma ångmaskiner och ledningar. Ehuru trämassa beredes på kemisk väg äfven i andra delar af kejsaredömet, kan den likväl icke, emedan tillvärkningen ställer sig dyrare, konkurrera med den finska trämassan på de utländska marknaderna.

Vi afslutandet af handelstraktaten med Spanien 1887 fastställdes med hänsyn till ofvan påpekade omständigheter en särskild tariff för Finlands produkter.

Men emedan numera vid handelstraktaters afslutande kejsardömets allmänna gräns (общая граница Имперiи) tages i betraktande, såsom detta t. ex. skett vid den tysk-ryska traktatens uppgörande, så böra för att samma utländska marknader må stå de finländska produkterna till buds dessa produkter bringas i relation (должны быть приурочены къ) till Rysslands allmänna utförselprodukter.

Finansministerium håller också för närvarande på att genom kommunicering med finländska statssekretariatet afgöra denna fråga, och torde så snart nämda statssekretariats förklaringar blifvit inhämtade komma att skrida till vidare underhandlingar beträffande den rysk-spanska traktatens afslutande.

— **Ett fall af smittkoppor** har inträffat härstädes, men någon fara att detsamma skulle efterföljas af flere och sjukdomen vinna spridning, föreligger icke, sedan t. f. stadsläkaren omedelbart vidtagit alla nödiga hygieniska försiktighetsåtgärder. Den sjuke är en elev vid polytekniкum, hvilken under påskhälgen besökt sin i kopporna insjuknade broder i Säkkijärvi. Efter återkomsten till Helsingfors insjuknade han och i fredags konstaterades af läkarene, att ett fall af ofvan sagda sjukdom förelåg. Patienten intogs genast i koppsjukhuset och desinfektion värkställdes omedelbart i hans boning i arbetarbostäderna vid Gräsviken jämte det att de personer, hos hvilka han hyrt sig rum, underkastades enahanda behandling. Den sjukes tillstånd är efter omständigheterna godt.

— **Alexandersmonumentet.** Till representanter vid Alexanderstatyns aftäckande har Reso kommun valt ordföranden i kommunalnämden K. F. Lindeström och godsägaren A. Alléen.

Sääksmäki kommun har till sina representanter vid aftäckningen af kejsar Alexander II:s staty utsett folkskoleläraren Erland Ståhlman, jordbrukarene Fr. Judikkala och K. Rapola samt kyrkoherden Paul Leivo. — Häm.

Rengo kommun har till representant valt pastor A. Tanila. — Aam.

Till Alexandersstatyns aftäckande beslöt Borgå landskommun vid senaste kommunalstämma att afsända tvänne representanter, possessionaten Aug. Nordström och häradsdomaren Johan Busk. Vid kommunalstämma i Askola kapell valdes till representanter friherre Hj. Stackelberg och landtbrukaren Antti Tuiskula. — B. N. T.

En festlighet är man betänkt på att den 29 dennes fira i Åbo, och voro alla de, som intressera sig för att en sådan festlighet måtte komma till stånd, genom ett upprop kallade att sammanträda i går för att öfverlägga om saken, välja festbestyrelse samt vidtaga öfriga förberedelser, som kunna anses nödiga. — Å. U.

Uukuniemi kommun har valt till sin representant vid aftäckningen af Alexander II:s staty kommunalstämmans ordförande A. Schröder och Siikais kommun magister H. Granqvist.

Vid den 4 dennes hållen kommunalstämma i Toholampi utsågs forstmästaren Alb. Gebhard att representera kommunen vid Alexanders-stodens aftäckande.

— **Lärovärkets för gossar och flickor skolbyggnadsföretag.** Direktionen för lärovärket för gossar och flickor har för uppförande af ett skolhus å tomten n:o 4 å Röddäldsgatan förstärkt sig med ett större antal affärsmän, af hvilka en del redan tidigare utfärdat inbjudning till teckning af aktier för ändamålet i fråga. Aktierna till antalet 200 à 500 mk berättiga icke till högre utdelning än 6 procent och utgöra enligt bolagets i detta afseende af senaten ändrade stadgar prioritetsaktier.

— **Å hufvudstadens telefoncentral** är den förändring införd i sättet för allmänhetens betjänande, att telefonfröknarna vid uppringning icke längre besvara signalen med ett „hallå“, utan med ordet „centralen“.

— **Vid Konstnärsgillets** sammanträde i lördags tillkännagaf bestyrelsen, att en skrifvelse ankommit från Björneborg med anhållan, att den ambulatoriska utställningen måtte sändas äfven till sagda ort. Då tiden mellan afslutandet af Åbo konstförenings exposition och musikfesten i Vasa medgifver att bifalla denna anhållan, öfverlämnade mötet åt bestyrelsen att vidtaga de nödiga åtgärderna därför.

Till aktiva medlemmar af gillet invaldes statsrådet Th. Rein, prof. F. Gustafsson, dokt. V. Vasenius, dokt. J. Reuter och literatören A. Slotte.

— **Maskeraden,** till förmån för finska teatern, anordnad af dess medlemmar, egde rum i societetshuset i lördags.

Precis kl. 8 upptågade den historiska kortegen grupp efter grupp på scenen i salens fond. Tvänne härolder med väldiga stafvar i händerna kommendera förmedels stötar i golfvet de uppträdande. Först såg man en egyptisk furstinna, buren i en stol af fyra svarta slafvar och omgifven af sitt hoffolk skrida fram på scenen. Följde så en grupp assyrier i brokiga, fotsida dräkter, ebreer och greker i glänsande kostymer. En synnerligen tilltalande grupp intågade nu, föreställande en romersk triumfator, klädd i purpurröd kappa och följd af fem liktorer, bärande maktens kännetecken, bilor och spöknippor. Efter denna tilltalande grupp följde byzantiner, germaner, klädda i djurhudar, franker, korsfarare, andliga och representanter karaktäriserande Italiens medeltid. Uppträdde vidare schweizare (såväl män som kvinnor), fransmän i klingande metallrustningar, burgunder, tyskar från reformationens tid och engelsmän. Flere af dessa grupper hade af publiken lifligt applåderats, men nu först, när en ståtlig grupp svenskar från 30-åriga krigets tid taktfast intågade på scenen, blef publiken entusiasmerad, och applåderna genljöde bedöfvande i den rymliga salen. Slutligen framtågade fransmän från Ludvig XIV tid och ädlingar från sista århundradet.

Dessa olika grupper tågade ett hvarf rundt kring salen och förevisades åter en gång på scenen. När åter Gustaf II Adolf omgifven af sina blå-gula gossar visade sig på scenen skallade en bedöfvande bifallsstorm genom salen. Doktor K. Bergbom, som historiskt troget arrangerat alla dessa karaktäristiska grupper, beprisades med skäl af de närvarande för sina lyckade arrangemang.

I andra afdelningen af programmet få vi göra bekantskap med nästan alla Europas folk, klädda i nationaldräkter och sjungande på sitt eget språk folksånger, som äro karaktäristiska för dem. Sålunda utförde en liten kör, bestående af M. M.-iter, för tillfället iförda nationalkostymer, några tyska sånger. Fru Florell sjöng i dalkullekostym två svenska folkvisor, fru Kahilainen en norsk visa och hr Rautio, utklädd till dansk krigare, „Den tappre landssoldat“. En skotsk högländare utförde en skotsk visa, fröken Ekberg tvänne vemodsfulla irländska sånger och en pigg sjöman sången „Rule Britannia“. Fröken Lampén, fru Kajanus och fröken Baranoff sjöngo respektive franska, italienska och ryska folkvisor samt hr Vuorio med känd bravur finska folkvisor. Mellan dessa sånger dansades af hr Forstén en engelsk, af fröken Liiman med grace och sydländsk liflighet en italiensk, af fru Bertha Corander en smakfull spansk samt af medlemmar tillhörande finska teatern en tyrolsk och ungersk dans. Fru Coranders och fröken Liimans danser slogo synnerligen an på publiken. Danserna äro inöfvade af fru Littson.

Genast när programmet i salen var slut, blef man i tillfälle att öfvervara i 35:an, som med tillhjälp af blomsterguirlander, kristaller och speglar var förvandlad till ett värkligt feslott, varietétillställningar af allehanda slag. Herr Franck tillkommer äran af dessa arrangemang. Emellertid vidtog uppe i festsalen en liflig dans, i hvilken den talrikt närvarande ungdomen med lif och lust deltog.

Af masker fans ej några, som skulle ha tildragit sig allmän uppmärksamhet, och det hela gaf ej intryck af en maskerad, utan snarare af en lugn familjetillställning, där alla äro måna om att uppträda så korrekt som möjligt.

Maskeraden var enligt beräkning besökt af omkr. ett femhundratal personer. Det beställsamma ryktet viste dock berätta, att c. 300 fribiljetter blifvit utdelade bland medvärkande samt att c. 400 biljetter försålts.

— **Lifförsäkringsaktiebolaget Suomi** sammanträdde i lördags till bolagsstämma.

Som ordförande fungerade lagman E. Forsman och som sekreterare jur. kand. Kaarlo Castrén. Närvarande voro ett 20-tal aktionärer.

Af års- och revisionsberättelserna, hvilka tidigare af oss publicerats, upplästes endast den senare, hvarefter på revisorernes tillstyrkan full decharge beviljades direktionen.

Arvodet för fullmäktige och revisorer för instundande år beslöt stämman att skulle utgå med samma belopp som tillförene.

Vid val af tre fullmäktige i stället för de i tur afgående utsågos härtill ref. sekr. E. A. Forssell, proff. E. Bonsdorff och E. G. Palmén samt till suppleanter lektor K. Göös och byggmästar K. G. Sivenius.

Till revisorer valdes hrr dr K. v. Fieandt (Uleåborg), kamrer John Höckert och löjtnant O. Vallenius samt till suppleantar öfverdir. Seb. Gripenberg, dir. O. Leisten och kollegan I. Wilskman.

— **Utmaningar om Tammerfors Jakt- och Skjutförenings vandringspokal** ha hittills tillställts föreningen af Finska Jaktföreningen i Helsingfors samt jakt- och skytteföreningarne i Wiborg, Åbo och Borgå. Täflingen kommer, såsom förut nämts, att försiggå under instundande juni månad på 150 meters distans och emellan af hvarje förening utsedde 5 skyttar, hvilka en hvar ha att aflossa 10 skott. — Tf.

— **Censurhinder** har äfven i Borgå drabbat de af herr E. von Zweigberghs finska bref i Stockholms Aftonblad, som numera utkommit i bokform under titeln „Finska studier“. — Bbl.

— **Täflingen om kommodor Sinebrychoffs challengepokal.** Nyländska jaktklubben har som kändt antagit S:t Petersburgska flodjaktklubbens utmaning till täflan om kommodor Sinebrychoffs challengepokal. Rörande täflingsdagarna har man emellertid ännu ej lyckats komma till en öfverenskommelse. Emedan de af flodjaktklubben föreslagna täflingsdagarna komme att kollidera å ena sidan med täflingen om sportklubbens pokal i Viborg och å den andra med den beramade eskaderseglingen till Stockholm, hade Nyländska jaktklubben hemstält om, att täflingarna skulle försiggå vid Åland under tiden för eskaderns uppehåll därstädes eller också utanför Helsingfors å en tid, som ej kolliderade med Nyländska jaktklubbens öfriga seglingsprogram.

Komitén för S:t Petersburgska flodjaktklubben har numera vid sitt sista sammanträde beslutit att uppmana Nyländska jaktklubben att låta täflingen försiggå vid Viborg samtidigt som täflingen om sportklubbens pokal. Skulle Nyländska jaktklubben emellertid ej gå in på detta förslag, så torde kursen vid Åland komma att af S:t Petersburgska flodjaktklubben väljas.

— **Såld båt.** Den af Helsingfors Segelsällskap utlottade båten har öfverlåtits till materialförvaltaren P. V. Grahn till pris, som icke bekantgjorts.

— **Ångbåten Thyra,** den gamla skärgårdsångaren, som ett år hvilat sig efter sina strapatser, såldes af det bolag, som ägde densamma för 6,000 mk åt ingeniör Jäderholm, hvilken i sin tur öfverlät båten åt ingeniör Eklund, som sedermera föryttrade Thyra åt handlanden Koreneft härstädes. Den sist nämde har slutligen till högt pris försålt båten till Ryssland. — H. A.

— **Från affärsvärlden.** Direktionen för Helsingfors Asfalt Aktiebolag utgöres på grund af vid ordinarie bolagsstämma den 3 april skedt val af bruksägaren Paul Chmelewski värkställande direktör, ingeniör Rob. Huber och arkitekten C. G. Hiort af Ornäs såsom ledamöter samt arkitekten Th. Höijer och byggmästaren K. G. Sivenius såsom suppleanter.

— **Om Finlands skolväsen** ingår i Riga-tidningen Düna-zeitung en korrespondens från Finland, hvari författaren i beundrande ordalag omtalar hvilka rikliga anslag i Finland beviljas till bildningsändamål.

— **Från Sveaborg** skrifves till Nov. Vremja om en soaré, som den 2 dennes i därvarande officersklubb var anordnad till Tschaikovskys minne. Programmet upptog ett föredrag om Tschaikovsky äfvensom särskilda musik- och sångnummer, hvilka utfördes af amatörer ur därvarande societet. Korrespondenten tillägger, att förefintligheten af några intresserade musikaliska förmågor bland den Sveaborgska garnisonen öfver hufvud kommit mycket väl till pass, när det gält att fördrifva ledsnaden, särskildt under tider, då samfärdseln med Helsingfors varit afbruten.

— **Våra fornminnen.** Påsklördagen var Finska Fornminnesföreningens stipendiat på Åland, folkskolläraren F. Kylen, utrest på en forskningsresa tilll Önningeby. Han hade af doktor Bomansson erhållit kännedom om, att uti Önningeby skulle finnas vikingahöfdingen Gregel Ramses graf, hvilken graf dr B. likväl icke varit i tillfälle att besöka. Hr Kylen hade en gång förut varit utrest till ort och ställe utan att då finna platsen. Nu hade han emellertid lyckats få en vägvisare uti f. d. stadsfiskalen Tennberg, som i sin ungdom tillsamman med vordne kyrkoh. i Lemland, prosten Eriksson, besökt minnesmärket. Stället påträffades också mycket riktigt, och utgjordes minnesmärket af en stensättning i form af en människofigur med utbredda armar. Figurens längd från hufvud till fötter utgjorde 7 m. Armarnas längd uppgick till 5 meter. Hr Kylen kommer naturligtvis att till Fornminnesföreningen inberätta om fyndet. — Å.

— **På stationerna** vid Nikolaj-, baltiska, varschauer- och finländska järnvägarna komma under innevarande sommar särskilda anstalter att vidtagas för att på ett billigare och tillförlitligare sätt skydda fraktgodset mot hvarjehanda skadliga inflytelser.

— **Skadadt lokomotiv.** Då det ordinarie godståg, som den 4 dennes afgick från Uleåborg söderut, befann sig emellan Limingo och Ruuki stationer, gick lokomotivet sönder och tåget kunde ej fortsätta. Lokomotivet från det tåg, som kl. 2,22 e. m. anlände till Uleåborg, återvände därför för att fortsätta med godståget vidare. Det skadade lokomotivet kunde med egen hjälp återvända till Uleåborg. Godståget anlände till Kannus två timmar för sent. — Oul. Ilm. L.

— (Meddel.) **Den nya katekesens normalupplagor.** Emedan kyrkomötet gifvit biskopskonferensen i uppdrag att ombesörja normalupplagorna af den för finska kyrkan antagna nya katekesen, så har biskopskonferensen gifvit tillkänna, att

1. finska och svenska normalupplagorna, så väl de med frågor försedda som de, hvilka sakna frågor, tryckas endast hos boktryckaren O. W. Backman i Kuopio;

2. han allena har rätt att på normalupplagornas titelblad trycka kyrkomötets stämpel, som i och för sådant ändamål blifvit till honom öfverlämnad;

3. de behörigen godkända handskrifterna till dessa katekesupplagor hafva öfverlämnats till hans disposition under tryckningstiden;

4. normalupplagorna tryckas på godt papper, som af en därtill vald granskare blifvit undersökt och godkändt;

5. nämde granskare äfven i öfrigt öfvervakar tryckets duglighet;

6. medlemmarne i finska och svenska katekesens redaktionskomiteer läsa korrekturet till normalupplagorna;

7. herr Backman för rättigheten att trycka normalupplagorna betalar 6,250 mk, som användas till afkortning af de omkostnader, församlingarnas kyrkokassor få vidkännas för kyrkomötet;

8. normalupplagorna skola vara färdiga senast 5 månader efter den 2 april detta år.

Nyfilologiska föreningens möte

i lördags kväll var icke så talrikt besökt som det särdeles intressanta programmet förtjänat.

Lektor Biaudet hade utlofvat ett referat af två arbeten öfver Alfred de Musset, det ena tillhörande serien „Les grands écrivains francais“ och författadt af M:me Arvéde Barine, 1893, det andra skrifvet 1894 af en svensk filolog d:r Sven Söderman. Referatet gestaltade sig i själfva värket till en framställning af skaldens inflytande på den generation i Frankrike, hvilken föredragaren själf tillhörde, och ett belysande af Mussets författarskap från olika af icke fransmän obeaktade synpunkter.

Talaren beskref den dyrkan 60-talets unga Frankrike ägnade Musset och alt som med honom ägde samband. I Lausanne hade man hört att Georges Sand skulle resa förbi på någon mils afstånd, men hvarken dagen eller timmen kände man med säkerhet. Ett antal unga studenter, bland hvilka föredragaren själf, tågade då ut för att möta henne samt tillbragte vid landsvägen ett helt dygn reciterande Musset. Slutligen kom hon, någon uppläste till hennes ära författade alexandriner och entusiastiskt ropade man „vive Georges Sand“, „vive Musset“ — oaktadt han längesen var död — tils man af utmattning bokstafligen dignade. Talaren beskref Georges Sands yttre — en gammal kvinna, — man skulle kunnat taga henne för en fruktmånglerska — men för de unga var hon den af Alfred de Musset så högt älskade och så härligt besjungna.

Alfred de Musset var den yngste i den spirituella krets, som omgaf Victor Hugo — på samma gång dess enfant gâté och enfant terrible, i sin person förenande alla de kontraster, förtjänster och fel, som utmärka hans poesi. I hans lif likasom i hans diktning bildar kärleken det centrum omkring hvilket alt rör sig. Kärleken gaf hans lif dess innebörd och för samma makt dukade han under. På den första, glada, öfverdådiga perioden, då han full af lifslust och naiv romantik strödde omkr. sig sina första med hänryckning emottagna poem, följde tiden efter hans italienska resa och brytningen med Georges Sand då hans poesi blir bitter, tröstlös, underbart tjusande i all sin tunga lifsleda, ofta uttryckande förtviflan öfver ett förspildt lif. Men vare sig att Musset stämmer sin lyra i moll eller dur är han alltid skalden af Guds nåde, hvilken sjunger såsom en fågel eller slår de mäktiga ackorden emedan han måste. Hans gränslösa förakt för yrkespoeter ger sig luft i en passionerad filippik emot författare af rimlexikon och motviljan för alt formtvång var det äfven som föranledde brytningen med romantikerna. Å andra sidan åter bevisar den klassiska formfulländningen i hans dikter att alexandrinen var honom fullkomligt medfödd.

Karaktäristiken af Mussets skaldskap kan ej i ett referat återges. Tal. framhöll särskildt den egendomliga galliska föreningen i hans skaplynne af romantik och „bon sens“, hans skepcis, hvilken aldrig öfvergår till cynism, hans religiösa inre strider, de delikata kvinnotyper, hvilka han skänkt den franska literaturen m. m.

M:me Borines ofvannämda essay öfver Musset ansåg tal. vara ett arbete af hög rang. På samma gång en fullt trogen och sann framställning, ger boken en af förståelse och själafrändskap betingad, ytterst sympatisk bild af Musset.

Dr Södermans arbete är påtagligen konciperadt efter tyska förebilder — en mycket samvetsgrann undersökning, sådan som vetenskapsmannen underkastar en mumie — ett omsorgsfullt uppsökande af förebilder i hela världsliteraturen, — förf. framdrager äfven ett tjugutal, hvilka Musset imiterat — hvarje timme och hvarje år af skaldens lif noggrannt afskild och granskad i hvar sitt skilda kapitel, så att boken kunnat svälla ut i oändlighet om icke Musset slutligen dött. — Citaten voro antagligen nedskrifna ur minnet, hvilket ländt dem till föga båtnad; sålunda innehöll Mussets „Epitaphe“ 5 grofva språkfel. — Trots dessa och dylika anmärkningar ansåg tal. dock att man kunde se att förf. gjort sig mycken möda och arbetat flitigt.

Följande möte eger rum nästa lördag.

Möten i dag.

Plena kl. 6.
Tekniska fören:s maskinklubb kl. 7.

Nöjen i dag.

Populär konsert kl. half 8.
Svenska teatern ger För tidigt och Charleys tant kl. half 8 (folkföreställning.
Arppeska skpt ger Charleys tant kl. half 8 (folkföreställning).

Smånotiser.

Ingen förändring i väderleken spådde i går morse meteorologiska anstalten. Lufttrycket är öfver det normala i norra Europa och högst i norra Norge (Vardö 771 mm.), lägst i Östersjöprovinserna (Dorpat 764 mm.). Himlen öfvervägande mulen med dimma å spridda ställen, vindarne merendels svaga samt temperaturen under fryspunkten i mellersta Finland, norra Norge och norra Ryssland, hög i sydvästra Norge (Skudesnäs +10 gr.).

*

Finska jaktföreningen anstälde i förgår den andra medaljskjutningen under detta år på 120 meters distans med tio skott per man. I täflingen deltogo 15 skyttar, af hvilka hr E. E. Rosenqvist erhöll 1:sta priset för uppnådda 235 centimeter, hr L. Holm 2:dra priset för 218 cm, hr Harry Hintze 3:dje för 211 cm och hr W. Lindström 4:de för 210 cm. Närmast i ordningen voro hrr P. G. Renfors och E. Haavisto med 203 cm.

Härefter vidtog täflan om „Josafatsbägaren“, hvilken nyligen af en intresserad medlem af föreningen blifvit förärad till täfling emellan medlemmarne. Enligt statuterna äger täfling rum på 120 meters distans med fem skott per man hvarje söndag under april, maj, september och oktober månader. Skytt, som tvänne gånger å rad i de täflingar han deltager eröfrat bägaren, blir ägare af densamma. Täflingen utföll sålunda att hr W. Lindström vann bägaren för första gången med 133 centimeter, ett synnerligen godt resultat. Endast tre cent. sämre var den kände pristagaren P. G. Renfors' resultat.

*

Till Högholmens djursamling har ingeniör Otto Brandt i Uleåborg förärat en fjälluggla (hona).

*

Prof. Joh. Smit, lärare i violinspel vid konservatoriet i Gand i Belgien, konserterade i lördags i Åbo inför en publik, som ej uppgick till fullt 200 personer. — Å. U.

*

Arbetsbrist är fortfarande rådande bland arbetarne härstädes. Då arbete yppar sig någonstädes, uppgå de arbetssökande till 300—400 man. Arbetslönen är 1:50—1:30 p:i per dag.

*

Snabb brandskadereglering. Brandförsäkringsbolaget Fennia utbetalade i fredags sin andel i Bröder Åströms nedbrunna remfabrik i Uleåborg 52,734 mk 99 p:i. — Ubl.

*

Mäjerirörelsen. Med tisdagens s. k. smörtåg afsändes från stationerna Uleåborg—Östermyra 1,305 drittlar smör representerande en vikt af 79,838 kilo. Föregående veckas smörtransport utgjorde 987 drittlar vägande 60,945 kilo. — Ubl.

*

Två bogserångbåtar, som bygts å Stenberg & söners värkstad, utskötos i fredags. Värkstaden har detta år under arbete inalles 7 ångbåtar. — U. S.

*

Vedexporten från Finland till Stockholm har under senare år varit stadd i jämn tillväxt. Ej blott från Åland och västra Finland har man utskeppat ved till den mycket konsumerande svenska hufvudstaden, utan äfven från Nyland. Om någon dag kommer åter ett parti ved att afgå — första gången — från Helsingfors till Stockholm. Veden kommer enl. H. A. att öfverfraktas af ångaren Aavasaksa, kapten O. Tornberg, och intages lasten i Sandvikshamnen.

*

Bogserångaren Lennart, tillhörig kapten K. M. Björklund, är för sommaren hyrd af kapten Jarl Lindberg för att användas till bogsering på Ladoga.

*

Död förorsakad af brännvin. Då bondesonen Matts Johansson Libäck från Kronoby socken fredagen den 30 nyssvikne mars bevistat en af de så alt för vanliga brännvinstalkorna, kom han hem öfverlastad och man lade honom på sängen att sofva. Ingen brydde sig vidare om honom förrän sent på kvällen, men då kunde man, oaktadt bearbetningar, endast på den svaga andedräkten veta, att han lefde. Senare lär han visst kommit till medvetande, men afled påföljande söndag, som det tros af slag. Den aflidne, som förut lidit af någon magsjukdom, hade ämnat på „talkon“ rätt grundligt kurera sig, men den kuren tog för mycket. Han hade under lifstiden varit en stillsam och anspråkslös, men duglig man, hvarför han djupt sörjes af ålderstigna föräldrar, maka och barn. — V. T.

*

Slut med dansen. I Vånå har kommunalstämman den 31 mars utfärdat förbud mot danstillställningar vid 10 marks vite. — Tf.

*

En sändning kräftor om 17,000 stycken afgick åter den 5 dennen från Tammerfors via Hangö till Berlin. Afsändaren var handl. J. J. Suojanen. Med anledning af den i tidningarna synliga uppgiften om, att hr S. bland de kräftor han förvarar i sump haft några ovanligt stora exemplar, har fiskeriföreningen anhållit att han ville tillsända densamma för föreningens museum 5 st. stora kräftor och har hr S. äfven lofvat med första tillmötesgå denna anhållan. — Tf.

Från Arbetarnes fält.

— **Vid arbetareföreningens** möte i söndags riktade hr A. Järvenpää en kraftig erinran till Helsingfors arbetare att prenumerera å årets arbetare kalender. Man hade senaste år här klandrat småstäderna för att så litet prenumererades å kalendern, men nu ser det mycket värre ut i hufvudstaden. Tal. hoppades att hufvudstadens arbetare skulle visa att de uppfatta sina skyldigheter i kalenderfrågan. Prenumeration emottages å arbetareföreningen och priset utgör 1 mark.

Upptogs så till behandling „rösträttsfrågan“. Debatten öppnades af fabrikanten V. v. Wright, som framhöll att emedan landtdagsmännen i denna viktiga fråga representera åsikterna inom det parti, som genomdrifvit deras val, det är partierna som i sista hand måste göras ansvariga för att ingen reform fåtts till stånd. Att såsom en del det gjort skarpt klandra enskilda landtdagsmän för det de kallat arbetarne att vid valmansmöten uttala sina åsikter, men icke i alt följt dessa, syntes tal. mycket korttänkt, ty man kan ju omöjligen fordra, att landtdagsmännen skulle i följd af ett uttalande från minoriteten af valmännens sida ändra sina åsikter så att de blefve alldeles motsatta de valmäns som sändt dem till landtdagen. Tal. ville belysa detta genom ett exempel. Om Helsingfors arbetare skulle utsett personer att öfverlägga om ett yrkande att i alla de fack, där arbetstiden utgör öfver 10 timmar, förkorta densamma med half timme och arbetsgifvarne sedan inbjöde dessa arbetarerepresentanter till ett möte, där arbetsgifvarne uttalade det önskningsmål, att arbetarerepresentanterna måtte låta alt bli vid det gamla, så är det alldeles naturligt att arbetarerepresentanterna icke skulle följa detta råd utan sina valmäns åsikt att söka få arbetstiden förkortad.

Man bör respektera andras åsikter såsom man fordrar att ens egna skola respekteras. Men arbetarne kunna energiskt bekämpa det n. v. systemet, som ger förmögenheten ett altför stort inflytande och håller arbetaren i ett omyndighetstillstånd, hvars orättvisa både ständer och regering för längesedan erkänt.

Målaren D. Sihvonen hade framstält frågan till diskussion icke för att klandra enskilda landtdagsmän, utan emedan han fann det vara alldeles orätt, att mindretalet valmän utse landtdagsmän och flertalet ej alls kan göra sina åsikter gällande. Röstskalan borde därför ändras, och tal. föreslog att åt arbetareföreningens direktion uppdroges att anhålla om utlysande af rådhusstämma för öfverläggning om saken. Om än vid denna stämma penningeväldet skulle omöjliggöra en reform, så vore dock så mycket vunnet att arbetarne hade visat att de önska reformen.

Filaren V. Sohlman sade sig efter tagen närmare kännedom af L. O. icke vilja klandra enskilda landtdagsmäns uppträdande. Anslöt sig till hr Sihvonen hvars förslag jämväl understöddes af flere andra talare och enhälligt af mötet godkändes.

Hr Järvenpää ville lägga de talrikt närvarande medlemmarna på hjärtat att värka för att rådhusstämman blir så besökt att frågan ej lider däraf.

Å den nationella sångkörens vägnar klagade målaren F. M. Orrela öfver att kören ej bemötes väl i arbetareföreningen. De svenska talande hade nog lämnat kören i fred, men finska talande personer, som tidigare hört till körens gynnare, voro nu avogt stämda mot densamma oaktadt körens medlemmar genom sina afgifter och pianohyran äro till nytta för arbetareföreningen. En del talare antydde att den nationella kören kunde ersätta föreningens kör, då dess upprätthållande blir betungande och arbetareföreningen alt mera förfinskas.

Från motsatt håll framhölls att kansallis-kören icke mera behöfvas då föreningens kör är till största delen finsk, att alla krafter nu borde samlas för upprätthållandet af föreningens kör, att många af kansallis-körens fordna vänner gilla kören emedan den blifvit alt för nationell och ofördragsam t. o. m. mot nationelt sinnade, att den mykket omtalade pianohyran blott är afbetalning på gammal skuld, att kansallis-körens medlemmar sämre än andra betala medlemsafgiften o. s. v.

Diskussionen fick utgöra svar på frågan om kansallis-körens ställning i föreningen.

När därpå frågan om restaurationens bibehållande som nykterhetsvärdshus eller förändring till hvad den var under föregående år skulle upptagas, anmärktes af par talare, hrr Orrela och Ad. Nordman, att frågan måtte anses redan afgjord genom det beslut som i januari fattades. Ordf. ville lämna afgörandet härom åt föreningen, men erinrade om att stadgarna föreskrifva att när viktigare ärenden borde afgöras därom bör i annonsen särskildt nämnas. Så hade icke skett vid januarimötet, emedan frågan helt oförberedt där väktes. Därför borde ärendet i föreskrifven ordning nu upptagas. Denna uppfattning godkändes af mötet med 50 röster mot 4.

Då emellertid hr Orrela gjorde den anmärkning, att han och andra icke vetat att med „restaurationsfrågan“ i annonsen menats frågan om förändring af restaurationen, utan trott därmed afses åtgärder föranledda af restaurationsinnehafvarens kontraktsuppsägning bordlades ärendet enligt hr O:s begäran.

Landsorten.

— **Hangötrafiken.** Botnia anlände i fredags kl. half 9 på morgonen med 113 tons last och 12 salongspassagerare, samt afgick från Hangö till Köpenhamn i lördags kl. half 8 på aftonen med 4 salongspassagerare och 25 emigranter. Lasten, inalles 203 tons, bestod af 144 tons (2,423 kärl) smör, 42 tons papper, 16 tons skinn och 1 tons diverse. Ångaren Urania afgick till Köpenhamn och Hull i lördags på aftonen med 10 salongspassagerare, 33 emigranter och 8 sjömän samt full last, bestående af (2,246 kärl) 134,760 kg. smör, 110 kg fågel, 14,548 kg bobbins, 85,420 kg omslagspapper, 24,699 kg tryckpapper, 79,087 kg träpapp, 4 standert björkkäppar, 34,460 kg hö och 17,160 kg halm. Ångaren Hebe afgick till Lybeck i lördags kl. 9 på aftonen med 16 passagerare och 101 tons last, bestående af smör, hö, skinn, splint m. m. — H.

— **Skeppsbefälhafvareföreningen i Björneborg** har numera afgifvit af senaten infordradt utlåtande med anledning af uppbådsmändens i Åbo och Björneborgs läns 1:sta krets framställning om närmare bestämning rörande rätta innebörden och tillämpningen af stadgandet i § 36 mom. 3 uti värnepliktslagen. Angående rätta förståndet af ordet "kofferdisjöman" instämmer föreningen till största delen i af skeppsbefälhafvareföreningen i Åbo afgifna yttrandet, men anser att uttrycket dock ej bör tagas i så strängt begränsad bemärkelse som Åbo förening tagit det. Föreningen anser nämligen att till kofferdisjöman bör räknas hvarje person, som inför vederbörande sjömanshus eller annan myndighet blifvit påmönstrad på fartyg, som föres af examineradt befäl, är försedt med sjömansrulla och tullpass samt tjänstgjort på sådant fartyg minst ett år före inträdet i värnepliktsåldern och sedan framdeles äfven fortsätter med sjömansyrket, vare sig sedan fartyget framdrifves medels ånga eller segel, utan afseende å resans längd eller fartygets storlek och tacklage, undantagandes dock besättning å fisksumpar samt kalk- och vedskuter äfvensom å ångfartyg, som trafikera endast finska hamnar samt å farkoster, som besegla floderna och insjöarna i landet. Från dessa bestämningar böra dock undantagas s. k. långlotsar och deras elever, emedan trafiken är i behof af dugliga sådana.

Direktionen för sjömanshuset i Björneborg, som äfven affordrats utlåtande i samma sak, har afgifvit ett nästan i allo öfverensstämmande med skeppsbefälhafvareföreningens och uttalar i slutklämmen som sin åsikt, att ehuru redan stora lättnader genom särskilda bestämmelser i värnepliktslagen meddelats åt den för landet så viktiga sjöfarten, så torde dock icke dessa vara för stora, utan äro de nog af behofvet påkallade hvarföre den anser att någon inskränkning i desamma möjligen kunde blifva till oberäknelig skada för denna landets viktiga näringsgren. — B. T.

— **Kommunalspråket i Björneborg.** Den af finska klubben i Björneborg hos stadsfullmäktige gjorda anhållan om finska språkets införande som officielt språk lämnades af stadsfullmäktige vid sammanträde den 5 dennes utan afseende, emedan nämda anhållan icke tillkommit i vederbörlig ordning. Vid sammanträdet väkte dock pastor R. Grönvall motion i samma syfte. — Å. U.

— **Landtbruksutställningen i Vasa.** Paviljongen för mäjeriprodukterna å utställningsplatsen i Brändö är i det närmaste färdig, hvad inredningen vidkommer. I det stora rummet ha på golfvet anordnats 15 aflånga, rymliga boxar eller lårar, i hvilket smöret samt andra till mäjerihanteringen hörande artiklar komma att placeras. På bottnarne af dessa lårar finnas ventiler, hvilka stå i förening med trärör, de där leda till en iskällare, belägen på ena sidan men under golfvet i paviljongen. Meningen är, att i sommar vid utställningen frisk och kall luft från iskällaren skall kunna genom rören tillföras det utstälda godset i de i fråga varande boxarne. — V. T.

Såsom förut tillkännagifvits har senaten beviljat, att lefvande djur och öfriga föremål, som komma att vid mötet utställas, få afgiftsfritt å statens järnvägar och kanaler transporteras till och från Vasa samt att utställare af djur likaledes berättigats medsända nödigt antal vårdare.

Nu har bestyrelsen för mötet utsändt cirkulär till samtliga ångbåtsrederier i landet och hos dem anhållit om liknande fraktfrihet för djur och öfriga föremål, som komma att transporteras på deras resp. båtar; och är det att hoppas att denna anhållan bifalles, ty genom underlättande af utställningsföremålens transportkostnader kommer utställningen helt säkert att vinna en större anslutning.

Föreningen Djurvännerna i Helsingfors har hos bestyrelsen anhållit om upptagande af djurskyddsfrågan såsom ett af de ämnen, hvarom föredrag under mötesdagarna skulle hållas.

Evois forstinstitut kommer att anordna en större utställning af artiklar hörande till skogshushållning jämte en samling fotografiska afbildningar af finska trädslag och skogsbestånd. Utställningen lofvar att blifva vacker och lärorik.

Därjämte utställer Evois skogsvaktareskola en samling artiklar af i skolan förfärdigade artiklar. — Vbl.

— **Föreningen „Åbo Teknici“** behandlade ett af ingeniör E. Löthner skriftligan insändt förslag om att föreningen skulle ställa sig i spetsen för anordnandet af en konstindustriutställning instundande höst. Utställningen, i hvilken industriidkare endast från Åbo stad enligt motionärens tanke borde få deltaga, skulle icke omfatta enklare slöjdalster, ej häller konsthistoriska föremål, utan endast alster af nutida konstindustri. Någon prisutdelning behöfde ej häller fö-

Krönika.

Landtdagsförhandlingarna under senaste vecka ha endast sparsamt haft att uppvisa några frågor och beslut, som skulle varit af vidare vikt och betydelse för staten och samhället. Följaktligen kan krönikörens skörd från plena icke häller blifva synnerligt stor. Ett och annat litet korn, likasom hittadt af en blind höna, föreligger dock och föreligger efter vanligheten inom det hedervärda ståndet. Det var nu först och främst i hönsfrågan. Herr Severus Konkola, som oaktadt stor rusthållare icke synes ha sinne för att uppfatta det kolossala uppsving införandet af en legaliserad hönskultur vore i stånd att tillskynda vårt lands odling och ekonomiska välstånd, trippade fram och försökte i elegant persiflerande stil skildra de olägenheter, som kunna vidlåda en hönsgård, där hönornas antal är större än tupparnas. Och han försummade icke att därvid begagna alt sitt förråd af i Jämsä inhämtad franska, bruten af den rörelse, talarens eloqvens meddelade honom själf. I lifliga färger skildrade väl talaren de tyska och de franska och de engelska och de amerikanska hönsens inbördes nationalhat och han var just i beråd att svinga sig upp till en glimrande metafor om bärget och råttan, då talmannens klubba föll.

Uusi Suometars bondeståndsreferent, som i sin förmätenhet trodde, att han som andra människor äfven vore berättigad att reflektera, hoppades i sitt referat om saken, att han icke mera skulle behöfva höra sådana yttranden inom landtdagen.

Detta skulle han icke ha gjort, ty dagen därpå kom A. M. och mente, att hvad Konkola sagt icke alls var så afvita, hvarjämte han höfligt men bestämdt underrättade referenten om, att hans sak var att referera, endast referera, icke reflektera.

Den gamle skämtarn!

Vid nästa plenum i samma stånd hände något högst märkvärdigt.

Vid en omröstning inträffade nämligen, att i urnan förefans en jasedel för mycket och vid därpå företagen ny omröstning inträffade precis detsamma en gång till.

Jag läste igenom underrättelsen härom visserligen under djupt beklagande af att det hedervärda ståndet ännu icke satt i värkställighet sitt af mig tidigare omnämda beslut att anskaffa omröstningslappar af papp, men utan att vidare reflektera till själfva innebörden af händelsen.

Men sedan kom jag att tänka på huru det egentligen var möjligt att konstatera, att där fans en ja-lapp för mycket. Kunde det ej lika gärna vara en nej-lapp?

För så vidt jag vet går omröstningen för sig så, att en hvar ståndsmedlem efter upprop nedlägger en lapp i urnan. Vid omröstningens slut kan man således lätt konstatera om där finnes en lapp för mycket, men huru skulle man kunna veta om det är en nej-lapp eller en ja-lapp?

Det förefaller mig som om sådant vore möjligt endast, om man vet huru många af ståndets medlemmar som röstat ja och huru många nej. Och huru skall man kunna veta det?

Det kan man få veta endast genom att fråga dem. Men om de då svara, så blir ju därmed omröstningen icke längre sluten utan öppen! Men Landtdagsordningens § 61 känner icke till någon öppen omröstning.

Altså har man icke kunnat fråga ståndsmedlemmarna en hvar, hvad de röstat. Men ändå viste man, att där fans en ja-lapp för mycket och icke en nej-lapp.

Jag har nu ända sedan i onsdags grubblat på hur detta var möjligt, men jag har icke fått det klart för mig och jag får det väl icke häller.

* *

I det utmärkta organet Väktaren pågår sedan någon tid en polemik mellan professor Sahlberg och professor Rosenqvist, uppkommen till följd af den senares bekanta disputation. Hr S. har funnit misshag i det af några framstående teologer gjorda påståendet, att de bibliska skriftställarene i sitt profana vetande delat sitt folks och sin tids ofullkomliga och villfarande föreställningar. Hr R. citerar en teologisk författare, som bl. a. säger, att man icke gärna kan räkna de bibliska författarena till last, att de icke indela djuren i vertebrerade och icke vertebrerade utan i landtdjur, vattendjur och flygande djur, och t. o. m. under dessa sist nämda sammanföra till ett fåglar, läderlappar och gräshoppor, eller om de, på grund af vissa apparenta likheter, kalla bärggräflingen och haren för „idislande djur“. Och så interpellerar hr R. direkte prof. Sahlberg och säger:

„Herr professor i zoologi, räknar ni haren till de idislande djuren? Gör ni det icke, så har ni konstaterat, att de bibliska författarene i sitt profana vetande delat sin tids ofullkomliga och villfarande föreställningar.“

Tertium non datur! Att döma af det af prof. S. författade understrekket uti samma nummer af Väktaren, hvarur ofvan stående citat är hämtadt, vore jag för min del icke obenägen att anse ett jakande svar på professor Rosenqvists fråga icke ligga utanför konsekvenserna af de åsikter och uttalanden, som i ännämda understreck sett dagen.

* * *

Vi ha att annotera en innovation på telefonväsendets område, eller rättare på området för det väsende, telefoneringen i vår goda stad dagligen kommer åstad, hvilken innovation för resten är både bra och praktisk. Det är att man numera vid uppringning till centralstationen slipper att höra det intetsägande „hallå!“ uttaladt med en röst, som yrkesmässigt spak och intresselös föga stämmer öfverens med det friskt klingande ordets betydelse. Man får i stället höra ordet „centralen“ något som har den dubbla fördelen, af att på en gång utgöra lystringsord och innebära en underrättelse om, att den telefonerande värkligen fått upp centralstation och icke något annat. Det är praktiskt och bekvämt som sagdt och det är såsom man brukar det annorstädes i världen.

Nu vill jag föreslå, att abonnenterna för att fullborda denna reform i alt fortfarande praktisk och tidsbesparande riktning, ville komma öfverens om, att så snart det ringaer i telefon icke ropa „hallå“ utan säga sitt namn. T. ex. om jag ringer upp i telefon och vill tala med Vattenledningskontoret för att anmäla om att jag i dag morse jämte det ofiltrerade vattnet ur vattenledningskranen haft oturen framtappa två kubikcentimeter hästspillning, ungefär så mykket som en kaviarportion grodrom, tvänne mindre laxöringar och den hårlösa svansen af en råtta, så får jag till först höra, icke „hallå“, utan „centralen“, och när jag så med af vrede darrande stämma säger: „Varr god och förrbbind mig mhed wwhattenledningskkhontorett“ och då jag blifvit förbunden, får jag därifrån ikke höra ett gladt och hurtigt „hallå“ utan en dyster, skuldmedveten bekännelse: „Vattenlednings - - kon - toret . . .“

Detta sätt, att den som blir uppringd i telefon icke ropar „hallå“ utan genast säger sitt namn, vore värdt att införa t. o. m. endast för att det skulle bespara folk pinan att höra det förvändt helsingforsiska: „hvart ä' de'?“

Vill ni som jag, så skola vi komma öfverens om att den dag som är införa reformen, och om herr Wadén och telefonfröknarna vilja hjälpa till, så går det nog fort.

* * *

I en här utkommande tidning läser jag just nu en å dess fjärde sida införd, så lydande annons:

„Studerande och annan bildad ungdom se hit! En privat fruntimmerssångkör ämnar bildas så, att blott för bestyrelsen funnes ett nödigt antal herrar. Billig öfningslokal i centrum af staden och intresserade få lämna svar till „Tjänsteman“ Helsingfors, Poste restante; senast den 15 april med uppgift af sysselsättning. Bref från lägre klassen besvaras icke, utan blott från de högre“.

Jaså en privat fruntimmerskör ämnar bildas så, att blott för bestyrelsen finnes nödigt antal herrar. Endast de kvinnliga bestyrelsemedlemmarna önska sig nödigt antal herrar, icke de öfriga. Hvad skola de väl med herrarne att göra, om det är meningen att bilda en fruntimmerssångkör och hvarför unna bestyrelsemedlemmarna icke några herrar åt de öfriga deltagarinnorna i kören? I hvilka öfningar skola dessa få stackars herrar deltaga i centrum af staden och i en billig lokal och hvarför vill man icke besvara bref från „lägre klassen“, oaktadt brefven skola sändas „poste-restante“?

Dessa äro alla frågor, som ofrivilligt uppställa sig för läsaren af denna besynnerliga annons. Hvad månne de sånglustiga damerna vilja? Jag har lust att svara på annonsen. Om jag bara vore rätt säker på, att damerna icke räkna mig till lägre klassen.

Medan jag skrifver detta inlöper ett bref från en som kallar sig „Sabina“, som läst annonsen och som frågar mig: „tror ni att man för att bli antagen som medlem i kören behöfver ha varit på högre klass än annonsförfattarinnan och i så fall tror Ni icke att undertecknad kunde bli antagen, då jag tidigare gått fem år i skriftskola och är nu elev i en privat matlagningsskola för blifvande köksor“.

Jo, kära Sabina, nog tror jag att din bildningsgrad borde räcka till, men du måste söka dispens från ditt kön först, ty det är ju herrar man annonserar efter.

* *

För att nu en gång för omväxlings skull tala om väderleken, så kan jag icke underlåta att konstatera, det våren på allvar gjort sitt inträde. Det märkes på att gatorna blifvit torra och att vinterrockarna begynt se en smula luggslitna ut i solskenet, på att à la glace-ryssarnas melodiska ljud redan klingar öfver gator och gårdar och på att gardisterna begynt sina trafikstörande uppträden på kaserntorget. Det, synes däraf, att musikpaviljongen i teateresplanaden intagit sin plats och, och däraf, att hr Causé annonserar om kappor för saisonen. Det märkes tydligt af att Murtaja redan kommit hit och de små ångbåtarna begynt trafikera Sveaborg och det spåras äfven i den förnumstiga uppmaning, en insändare riktar till studenterna att icke bära sig illa åt på 1:a maj.

Boulot.

rekomma, hvarför kostnaderna blefve obetydliga och torde kunna betäckas genom inflytande inträdesafgifter, i följd hvaraf den ekonomiska risken för föreningen sannolikt icke blefve stor.

Föreningen beslöt öfverlämna frågan till beredning af en komité.

Med anledning af att skeppsbefälhafvareföreningen enligt tidningsreferat såsom „knapphändigt" ansett föreningens svar på skeppsbefälhafvareföreningens förfrågan beträffande höger- och vänstergängade propellrar, framhöll hr Montgomery, att föreningen besvarat frågan t. o. m. mera omfattande än ordalydelsen af den framstälda förfrågningen hade gifvit anledning till. Om svaret det oaktadt förefallit skeppsbefälhafvareföreningen „knapphändigt", berodde detta endast därpå, att föreningen gifvit sin förfrågan en oklar stilisering eller måhända önskat få upplysning om mera än förfrågningen gaf vid handen. Med anledning häraf föreslog tal., att Åbo teknici framdeles alls icke skulle upptaga till besvarande förfrågningar af den beskaffenhet, att man icke kunde få en klar uppfattning af hvad med dem åsyftades.

Efter en stunds diskussion beslöt föreningen lägga hr Montgomerys förslag på minnet och framdeles i hvarje förekommande särskildt fall besluta om inkomna frågors upptagande eller icke. — Å. T.

— **Från Mariehamn** skrifves den 5 dennes:

Ångbåten Åland anlände hit i dag med bl. a. den underrättelsen från Åbo, att Stella kommer att, åtminstone till en början, ha precis samma afgångsdagar och samma afgångstimmar med Åland såväl ifrån Åbo hit, som härifrån till Åbo, — och kommer att hålla samma väg, med den skilnaden att Stella går via Degerby för att sedan gå in på Ålands väg vid Vårdö. — Båtarne, som senaste år utmärkte sig för sina i många afseenden egendomliga afgångstider, tyckas nu öfverträffa sig själfva i uppfinningsförmåga. — Men det gäller väl nu antagligen ett sista försök att om möjligt kunna, figurligt taladt, ånga omkull hvarandra, eller också gäller det en kappsegling à la amerikanare och engelsmän på Atlanten. — Är det värkligen en sportsynpunkt som bestämt turerna så, då äro vi idel intresse för att få se hvems panna först spricker. — Å. T.

— **Ny kyrka.** Vid kyrkostämma i Rantasalmi beslöts med 514 röster emot 407 att uppföra en ny kyrka af sten, för hvilket ändamål anhållan skulle göras hos statsvärket om ett lån på 100,000 mk. Kommunens kyrkokassa uppgår för närvarande till 130,000 mk, men den är till största delen utlånad åt sockneborna. — U. Savo.

— **Försåld ångbåt.** Fabrikanten F. Kiuttu har af landthushållaren K. Peltonen i Kangasala tillhandlat sig ångbåten Huvi, som senast trafikerat Kangasalavattnen. Hr K. har för afsikt att placera båten på Kulovesi i Karkku. — Tf.

— **Efterföljansvärdt.** Å Prästkulla folkskola i Tenala har lärarinnan, fröken S. Rundqvist, af intresse för folkbildningens höjande öppnat en gratis parallelafdelning för allmoge med undervisning hufvudsakligast i räkning och skrifning. Dessa lektioner, som gifvits söndags och torsdags eftermiddagar, hafva varit synnerligen talrikt besökta, så att antalet elever senaste gång uppgick till 47, de flesta fullvuxna. — V. N.

— **Aktiebolaget Hultmans Bryggerier** i Ekenäs sammanträdde i torsdags, hvarvid beslöts att fjolårets vinst fmk 37,207: 50 p. jämte från år 1892 befintliga odisponerade vinstmedel skulle användas på följande sätt: 5 proc. dividendfond, som utbetalas den 1 juli, fmk 16,560, afskrifningen å fast och lösegendom samt å utestående fordringar fmk 23,006: 64, till reservfonden fmk 2,924: 21. Tantième fmk 3,249: 12. — V. N.

— **Silfvergrufvan** i Oravais, hvilken på allra senaste tid lämnat god ränta på arbetet, är för närvarande öfversvämmad af vatten, hvarför allt arbete nu därstädes tils vidare måst inställas. — V. T.

— **Stor eldsvåda.** Natten mot den 5 dennes nedbrann till grunden karaktärsbyggnaden å gästgifveriet i Kirvus sockens Sairala by. Man förmodar, att gnistor ur en spricka i skorstenen antändt taket. I följd däraf, att i nämda gård tinget som bäst pågick och uppbörd af kronoutskylder värkställdes, funnos i huset många nattgäster, hvilka alla måste söka sin räddning genom fönstret. Lösegendomen kunde till största delen bärgas, endast den närvarande kronofogdens ena stöfvel och en liten del af Ruokolaks tingsprotokoll blefvo lågornas rof, berättar Wiip. San.

— **Tre personer drunknade på samma dag.** Förra fredags på eft. midd. skulle arbetskarlarne David Jääskiläinen och Anders Koskinen begifva sig öfver Finströms Långsjö från Eskilsvik till Stornäsudden i Åttböle. Emellertid var isen så skral, att bägge karlarne föllo in utan att sedan kunna räddas af de personer, som på de nödställdes rop kommo tillstädes. Bägge de drunknade voro kyrkskrifne i Helsingfors. Koskinen var 32, Jääskiläinen endast 22 år gammal. Den sist nämde hade senast varit sysselsatt med skogshygge å Bastö, medan K. haft tillfällig anställning här och hvar. De omkomnes lik hittades dagen därpå. Samma dag drunknade i Saltviks fjärd en dräng, i tjänst å Strand hemman i Laby. — Ål.

— **Ångaren Åland** återvändande medförande talrika passagerare i fredags afton kl. 1/210 till Åbo från sin första tur för året till Mariehamn. På utfärden ifrån Åbo sistlidna onsdag hade ångaren mött svag is ända ut till Houtskär, hvilken is dock genomgicks utan svårighet. Så var bland annat större delen af Ominais-fjärden isbelagd. En stark tjocka tvang ångaren att i åtta timmars tid ligga stilla i Nagu skärgård. Ankomsten till Mariehamn skedde kl. 1/23 på e. m. om torsdagen. I fredags vid kl. 1/25-tiden på morgonen anträdde „Åland" återfärden från Mariehamn, och fann på resan, att större delen af den is, som dagen förut låg i farleden, försvunnit. — Å. U.

— **Sanginjoki skogar underkastade tvist.** I Sanginjoki har skifte af skogslotter emellan lägenhetsinnehafvare i Uleå-Salo boställena och prästgården egt rum. Detta skifte har emellertid ej slutförts så tillvida nämligen, att stadfästelse å detsamma ännu ej erhållits. Saloboarna ha emellertid redan en längre tid hållit på att nedhugga och försälja skogarna, anseende det gamla skiftet bestående. Boställsinspektor Ungern har dock sökt och erhållit förbud mot vidare skogshygge, tils skiftet fullständigt slutförts. En stor mängd ved har tagits i beslag, utom det att böter sannolikt följa. — Oul. Ilm. L.

— **Div. landsortsnotiser.** Emigrationen under årets tre första månader har varit ovanligt liten. Till och med utgången af sistförlidne mars månad utgjorde de under året från Wasa länsstyrelse uttagna passens antal i och för resa till utrikes ort, hvarvid Amerika så godt som uteslutande varit resans mål, endast 94 mot 1,018 under samma tid förlidet år. — V. T.

— Nyidé. Ägaren till en af Vasa stad större jakter lär ämna såsom barlast för sin båt använda kåda. Först skall kådan smältas och sedan stöpas i båten. Ägaren tror sig härigenom på samma gång varan tjänstgör som barlast äfven förekomma röta. — V. T.

— Försålda värdepapper. 20 st. aktier i Wasa-Nordsjö ångbåtsaktiebolag försåldes i fredags i Wasa för resp. 60 och 64 mk stycket. En aktie i Wasa kustångbåtsaktiebolag inropades för 200 mk och en 20 kronors svensk teaterobligation från 1889 för 25 mark. — Vbl.

— Den lediganslagna poliskonstapelstjänsten i Hangö har ansökts af inalles 14 personer, af hvilka en är landskontorist, två genomgått fullständig jordbrukskola, en deltagit uti det senaste turkiska fälttåget samt innehafvare af 4 särskilda ordnar, flere ha tjänstgjort såsom underofficerare vid finska militären o. s. v. — H.

— Smittkoppor äro gängse i Räisälä och Sakkola socknar. Provincialläkaran har alla redan vidtagit åtgärder, afseende farsotens hämmande. — Vibbl.

— Skattöret för Ekenäs är faststäldt till ett belopp af 5 mk 20 p:ni. — V. N.

— En större järnångslup bygges som bäst å Vasa mekaniska värkstad i Brändö. Båten, som utföres för värkstadens ägares egen räkning, torde vara den första mer nämnvärda dylika, som utgått från etablissementet i fråga. — V. T.

— Till Sordavala kyrka har orgelvärk beställts hos orgelbyggaren hr B. A. Thulé i Kangasala. Det öfverenskomna priset utgör 15,000 mk. — Tf.

— Konstföreningens i Åbo utställning. Under de 4 dagar utställningen varit öppen har densamma besökts af omkring 350 personer.

Af tombolans lotter skola mellan två och tre hundra tils dato blifvit sålda. — Å. U.

Domstolsnotiser.

— **Afslagen nådeansökan.** Häktade förre bankdirektören B. E. Lindroths anhållan att af gunst och nåd varda befriad från skyldigheten att förrätta honom för stöld ådömdt allmänt arbete har af senaten afslagits.

— **Afgjordt krigsrättsmål.** Öfverkrigsdomstolens utslag, dessmedels arresterade skarpskytten vid Viborgs skarpskyttebataljon A. Kuhanen från Mäntyharju för olofligt tillgrepp och för olofligt afvikande från tjänstgöring dömts att hållas sammanlagdt 2 år och 27 dagar i tukthus, har af senaten faststälts, och skall Kuhanen dessutom ur bataljonens rullor utstrykas och vara ovärdig att vidare i krigstjänst användas.

— **Dömd för barnamord.** Sedan Vasa hofrätt dömt fängsliga torparedottren Brita Mårtensdotter Holmqvist från Vörå socken att för barnamord hållas 5 år i tukthus, har senaten, dit Brita Mårtensdotter besvärat sig, nedsatt straffet till 4 år.

— **Dömd att hängas.** Den 2 dennes dömde rådstufvurätten i Kajana stad förre stadsfogden Jaakko Pääkkönen för förskingring af honom ombetrodda kommunala medel att hängas. — Oul. Ilm. L.

— **Död i följd af misshandel.** En minderårig gosse har den 3 dennes hos kronolänsmannen i Nykyrka distrikt anmält, att bonden Herman Nikkanen, från Kirkkojärvi by, hvilken antagit gossen, som uppgifvit sig heta Herman Holzman och vara hemma från Kristina socken, till herde för nästkommande sommar, misshandlat Holzman så att denne icke vidare kunde röra sig. Efter det gossen afförts till fångvaktaren afled han följande natt i följd af de erhållna kroppsskadorna. Herman Nikkanen kommer att tilltalas för sitt förfarande sedan liket efter gossen Holzman medikolegalt besiktigats. — Vibbl.

— **Ärekränkningsmål.** Samtliga kanslister och kontorister vid Viborgs länestyrelse äro enligt Viip. San. instämda till rådstufvurätten i Viborg att stå till svars för ärekränkning m. m. Kärande är förre e. o. landskanslisten R. Renfors. Målet torde stå i sammanhang med hr R:s afsked från länestyrelsen.

Politiska nyheter.

Spanska skuggsidor.

Rapporter från Madrid bringa uppkakande skildringar om det elände, som råder i Andalusien. Det synes obegripligt, att regeringen så länge underlåtit att vidta nödiga undsättningsåtgärder.

Under loppet af de senaste veckorna har det på flere orter kommit till utbrott af förtviflan från de hungrande massornas sida, ehuru världen tack vare en omsorgsfull telegrafcensur ej fått veta någonting om desamma.

Först i måndags meddelade ett ganska ordkargt telegram från Madrid om oroligheter i Sanlucar, där de arbetslösa stormade och plundrade bagerierna.

Enligt hvad man numera erfar hade det redan den 8 mars kommit till tumultuariska uppträden i Sanlucar. Hopar af arbets- och brödlösa personer drogo genom gatorna under ropet: v i v i l j a i c k e d ö a f h u n g e r! samt föröfvade alla slags våldsdåd, tils myndigheterna beslöto att några dagar bortåt åt hvarje nödstäld person utgifva 15 centimes och 500 gram bröd.

Det var också hög tid att bispringa de olyckliga, ty hungern hade redan kräft några offer bland dem; en ung flicka hade aflidit af umbäranden, hennes bror insjuknat i hungertyfus och hennes far vanmäktig af hunger blifvit liggande på gatan. Och dessa fall voro icke de enda af detta slag.

I en annan ort, Trebujana, förebygdes vidare oroligheter därigenom, att privata personer bisprungo de nödlidande, tils regeringen hann lämna hjälp.

I Barrios drogo de arbetslöse i hopar till stadshuset och ropade på bröd.

I Zahara sörjde kommunalkassan en tid för 300 arbetslöses uppehälle, men på sistone togo medlen slut och provincialregeringen i Cadiz måste anropas om hjälp.

Numera har regeringen anordnat nödhjälpsarbeten och dessa skola väl för en tid bortåt skyla öfver eländet, men så länge grundorsakerna, de oförnuftiga egendomsförhållandena och de arbetande klassernas nästan rättslösa ställning icke förbättras, skall eländet hvarje vinter återkomma. Dessa olyckliga bilda en outtömlig reservoar för anarkismen, som det ingenstädes är mera svårt att med blotta våldsåtgärder utrota än i det med ett olyckligt arf af sekler långt dåligt prästherravälde belastade Spanien.

Dagens frågor i England.

Skottlands homerulefråga. — Ett minus för Roseberys regering.

Två dagar har homerulen för Skottland sysselsatt engelska underhuset. I måndags framlade sekreteraren för Skottland, sir Trevelyan, sitt i går omnämda förslag om tillsättande af ett skotskt sär-utskott, i tisdags åter den radikale Dalziel sitt förslag, som går ut på i[illegible]ättande af ett separat parlament för Skottland med begränsade befogenheter. Sir Trevelyan intog vid debatten om detta förslag en oklar hållning, försäkrade visserligen att han ville rösta för förslaget, men betonade tillika, att frågan borde få förbli öppen för regeringen. Han tyktes sålunda vilja tvätta den skotska pälsen utan att göra densamma våt. Men det ser nästan ut, som om sir Trevelyan därvid själf skulle fallit i vattnet. — Medan dessa saker försiggingo i underhuset, utvecklade i Dublin parnelliterna oppositionens fana mot kabinettet, hvars majoritet sålunda minskas med 18 röster, en styrka, som är ganska afsevärd, då majoriteten öfver hufvud är knapp.

Ett telegram från London af den 4 dennes meddelar om hvardera förefallen följande:

Vid gårdagens session i underhuset framstälde Dalziel sitt förslag om en egen legislatur för Skottland. Denna idé hade tidigare visat sig äga många anhängare i Skottland. Man kräfde, att Skottlands angelägenheter icke skulle bli så försummade som hittils. Ministern för Skottland, Trevelyan förklarade, att han å ägna vägnar ville rösta för förslaget, men att frågan hvad regeringens ståndpunkt anginge måste förbli öppen. Sedan Balfour å oppositionens vägnar talat mot projektet blef detta med 180 röster mot 170 antaget under stormande bifall från de ministeriella bänkarna. Harcourt var ej tillstädes. Men alla öfriga ministrar, som ha säte i underhuset, röstade för förslaget.

De parnellitiske deputeradene höllo i går i Dublin ett möte. Ordföranden John Redmond uppträdde mot regeringen och antiparnelliterna. Till slut resolverade mötet, att den nuvarande regeringen förspilt alla anspråk på den irländska nationens förtroende. Man borde därför arbeta för en snar upplösning af parlamentet, för att homerulefrågan ännu en gång måtte kunna hänskjutas till valmännens pröfning. Detta beslut betraktas såsom en formlig förklaring att parnelliterna, i alla frågor, som gälla det Roseberyska kabinettets existens, ärna rösta med oppositionen.

Hvad de belgiska socialisterna vilja.

I Belgien har under påsken en socialistkongress egt rum, i Quaregnon nära Mons. Kongressen kan påräkna ett visst intresse specielt därför, att den presenterar ett så förvånande blygsamt program i fråga om fordringar och framtidsförhoppningar. Detta program, af hvilket Belgiens socialister vänta sig ej blott sitt eget lands och hela mänsklighetens lycka och välfärd, beskrifves tämligen omständligt i Köln. Zeit., hvarur vi här hämta några detaljer.

Med 110 röster mot 52 samt 37 blanka sedlar, heter det i Kölnische, vardt till en början republikens införande i Belgien uppfördt å socialistiska arbetspartiets program. Vidare beslöt kongressen, att socialisterna skulle ega frihet att ingå valallianser med radikala partiet, enär enligt den store socialistledaren i Gent Anseeles åsikt detta parti förr eller senare måste bli uppslukadt af socialisterna. Ytterligare uppfördes å programmet lagligt införande bland deputerade af det imperativa mandatet, med frihet för valmännen att afsätta och hemkalla sina representanter; vidare direkt lagstiftning af folket själft förmedels s. k. referendum; utnämning af borgmästare genom allmän rösträtt; hela skolväsendets öfvertagande af staten, gratis undervisning, obligatorisk skolgång, lärofrihet och slutligen en hel rad tillägg till det ekonomiska programmet, speciellt fordran på minimiaflöning åt jordarbetare, skadeersättning i vissa olycksfall åt arrendatorer, kreatursförsäkring på provinsens konto och återförsäkring på statens, allmän jakträtt, inköp af gräsfrö och landtbruksmaskiner på kommunens konto och till sist reorganisation af landtbrukets hela kreditsystem.

— **Den politiska ställningen i Italien.** Det italienska parlamentet tog sig påskferier utan att dessförinnan de två utskott, som tillsattes för att underkasta ministerpresidentens förslag att gifva regeringen utsträkt — diktatorisk — myndighet och finansministern Sonninos finansiella planer en förberedande behandling, förmått komma till ett slut med sina arbeten. Det utskott, som behandlar frågan om ministerpresidentens utsträkta myndighet, är visserligen i princip icke obenäget för att suspendera författningen för en viss tid, men man söker att så mykket som möjligt begränsa den fullmakt, man vill gifva Crispi. Finansutskottet är visserligen också besjäladt af försonlighetens anda, men synes dock besluttet att förkasta flere af finansministerns förslag. Under ett af de senaste sammanträdena väktes förslag att kringskära krigsministerns budget med ytterligare nitton miljoner, hvilket Crispi skall förklara för omöjligt. Häftiga strider torde för den skull förestå i det italienska parlamentet, och ingen kan förutsäga, om det skall lyckas Crispi att blifva ense med det samma eller om han, såsom han flere gånger upprepat, skall vända sig till valmännen.

— **Kejsarmötet i Abbazia.** En utländsk tidning skildrar på detta lifliga sätt mötet vid den österrikiska rivieran mellan Tysklands och Österrikes härskare:

Den lilla bangården i Mattuglie är upputsad med friska färger, midt emot den, på andra sidan om den hvita landsvägen, höjer sig den höga klippväggen. Där uppe på klippan ha i hela timmar kroater lägrat sig, hvilka stigit ned från bärgsbyarne.

Kl. 1/29 f. m. anlände den tyske kejsarens svit till bangården; en fjärdedels timme senare kom i en öppen landå, med hofjägaren på kuskbocken, kejsar Wilhelm. Kejsaren bar blå österrikisk husaruniform med mössa, den mörka kappan öfver axlarna. Fem minuter före nio gingo kejsaren och svit enut på bangårdsperrongen.

Klockan på slaget nio ingick tåget med den österrikiske kejsaren. Kejsar Franz Joseph stod redan väntande vid salongsvagnens dörr. Han var klädd i kejsar Franz-regementets uniform med Svarta örns-ordens band, hoppade lätt ur vagnen och såg frisk och ungdomlig ut. Monarkerna omfamnade hvarandra och växlade de två sedvanlga kyssarne.

Kejsar Franz Joseph sade småleende till kejsar Wilhelm: „Du är ju alldeles brun af solen, sätt nu åter på dig mössan".

Efter några minuter lämnade de båda monarkerna perrongen för att stiga upp i kejsar Wilhelms vagn. Kejsar Wilhelm ville därvid lämna företrädet åt den äldre kejserlige vännen, men kejsar Franz Joseph gick skrattande omkring vagnen och steg upp i den från andra sidan. Färden till Abbazia var ett skådespel, så rikt på brokiga, skiftande bilder, att krönta hufvuden nog sällan hafva tillfälle att se något liknande.

Först kom man genom trakter, som äro alldeles kroatiska; strax bakom Mattuglie var en äreport uppförd, på hvilken stod ett „Zivio" på en jättesköld. Efter en kort färd genom den ödsliga trakten såg man vid en böjning af vägen plötsligt det blåa hafvet. Från detta ögonblick, 5 kilometers väg, förblef detta blåa haf till vänster, och det låg obeskrifligt lugnt där nere. Med vimplar och kransar prydda ångare lämnade efter sig långa snörräta fåror, hvita segel glänste som slumrande svanor, långt ute hvilade det hvita skolskeppet „Moltke".

På den punkt af chaussén, där vägen från Peluca inmynnar, voro tvåhundra arbetare vid de därvarande stenbrotten uppstälda. Alldeles hänförande och ensam i sitt slag var färden genom Volosca; alla världens målare hafva icke så många färger på paletten, som nu voro utströdda öfver denna lilla stad.

Från det ena huset till det andra voro lagerguirlander dragna tvärs öfver gatan, så att monarkerna åkte som under ett grönt, sväfvande tak. Och där emellan fanor i lifliga färger, en riktig skog af fanor. Alla små balkonger voro beklädda med mattor, och på dessa balkonger stodo Voloscas svarthåriga, bruna skönheter, de flesta i hvita dräkter. Vid alla fönster, på taken, på gatan vimlade det af människor; från alla håll hördes ropen „hurra", „zivio", „eljen" och „evviva". Midt i den lilla staden var en triumfbåge uppförd.

Och så kom man slutligen till Abbazia.

Telegram

till Hufvudstadsbladet.

D. D. K. K. Majestäter.

S:t Petersburg den 8 april. Deras Kejserliga majestäter afreste i går jämte den kejserliga familjen till Gatschina.

Epidemierna och exporten.

S:t Petersburg den 8 april. En förteckning har publicerats öfver varor, hvilkas utförsel år 1894 är förbjuden från länder, hvilka förklaras vara besmittade af asiatisk kolera, gula febern eller andra smittosamma sjukdomar.

Anarkisterne i Bryssel.

Bryssel, den 8 april. I går ägde härstädes en anarkistisk manifestation rum med svarta flaggor och ropen: „död åt bourgeois in". Sammanstötningar med polisen inträffade och 6 häktningar företogos.

Tyska kejsaren i Italien.

Venedig den 7 april. Kejsar Wilhelm inträffade här på f. m. och hälsades af konung Humbert, härtigen af Abruzzerna och ministern Baselli ombord å Moltke välkommen. Sammanträffandet med konungen var hjärtligt. Tallösa människomassor beredde honom ett entusiastiskt mottagande. Staden flaggbeprydd.

Från Tyskland.

Berlin den 7 april. Sändebudet Schuwalow anträder den 11 april resan till Petersburg.

Från tyska riksdagen.

Berlin den 7 april. I anledning af Kaintz förslag om införande af spannmålsmonopol har rikskanslern för afsikt att med det snaraste förelägga riksdagen ett lagförslag, enl. hvilket inköp och försäljning af till förbrukning inom tullgebitet bestämd utländsk spannmål inberäknadt kvarnfabrikat uteslutande sker för rikets räkning. Lagförslaget fastställer minimipriset.

Riksdagen har i andra läsningen antagit börsskattelagförslaget, som den 1 maj träder i gällande kraft.

Upproret i Brasilien.

Rio Janeiro den 7 april. Insurgenternas flotta har forcerat blockaden vid Rio Grande. Insurgenterna tåga lös på staden Rio Grande.

Senaste utl. post.

Det senaste bombattentatet i Paris.

Paris, den 4 april. Skriftställaren Tailhade är sårad i högra ögat; ögonlocket är afslitet, hela huden öfver ögat förbränd och bålen öfverallt sårad af glasskärfvor. Medan Tailhade blef förbunden protesterade han oupphörligt mot den anarkistiska propaganda man förevitade honom. En egendomlig tillfällighet har fogat att Tailhade, som blifvit svårast sårad genom attentatet, just är samme man, hvilken på en af symbolisttidningen „La Plume" anordnad festmiddag yttrade om Vaillants bombattentat: „hvad gör handlingen till saken, blott själfva rörelsen är skön. Hvad betyder det om några blacerade människor stryka med, blott å andra sidan en personlighet får verificera sig själf". Tailhade upptar det synnerligen illa att man nu tillämpar hans filosofi på honom själf.

Ehuru han har blott hudsår, jämrade han sig i timtal mycket ynkligt och skrek utan uppehåll, att man skulle kloroformera honom.

Den italienske restauratören Thomaso, som äfven är svårt sårad, visade däremot stor fasthet och kallblod.

Stadskemikern Girard uppger att bomben varit fyld med nitroglycerin.

Foyot, där explosionen skedde, är ett af de föga förnäma värdshusen på vänstra Seinestranden. Man tror att attentatorn egentligen haft det midt emot liggande senatshuset i sikte, men beslutit sig för Foyot, emedan senatshuset var för starkt bevakadt.

Tidningarna uttala sig alt annat än gynnsamt om polisen och myndigheterna, som trots de införda undantagslagarna icke kunna betrygga den allmänna säkerheten.

Ett nytt Panamaäfventyr är i sikte. I onsdags höllo i Paris innehafvare af c:a 18,000 panamaobligationer ett möte, som beslöt att kanalen skulle fullbordas. För ändamålet skulle ett bolag med 60 miljoners kapital bildas. Till en början tecknades 20 miljoner. Fackmän ha emellertid beräknat att kanalens fullbordande skulle kräfva 7 à 900 miljoner.

Politiska mord i Serbien.

Från Belgrad skrifves den 2 dennes till Berlin om flera politiska mord, som i det inre Serbien af radikale fanatiker blifvit töröfvade på anhängare af det liberala och af framstegspartiet.

Största uppseendet väcker mordet på framstegspartiets ledare i Goratschitza, en viss Dragitsch Draschkovitsch, som ägde ett värdshus därstädes. På ljusa dagen kommo fyra med långa bössor väpnade män in i matsalen, där Draschkovitsch befann sig bland sina gäster. Alla fyra lade på en gång an på honom och genomborrad af fyra kulor sjönk han död ned. Ingen hand rörde sig till hans försvar. Efter fullbordadt dåd drogo gärningsmännen obehindradt sina färde. Ingen känner hvilka de voro. Regeringen har anordnat en sträng undersökning, som dock knappast torde medföra resultat. Den mördade skall af de radikale ha beskylts för att under senaste år i sitt värdshus ha undfägnat trupper, hvilka då anstälde ett blodbad bland de radikale i Goratschitza; till hämd härför skulle han nu mördats af de radikale.

Tidningen Widelo uppger att detta är den sjunde mannen af framstegspartiet, som fallit offer för de radikales politiska hämdtörst. Ju mera de radikale öfvertygas om att framstegspartiets ledare Garaschanin medvärkat till den närvarande krisens framkallande, desto intensivare blir deras hat mot de radikale och de politiska morden äro konsekvenserna af dylika premisser.

Kejsar Wilhelm i Venedig.

Venedig, den 7 april. Kl. 9 på morgonen anlände kejsar Wilhelm till Pelorosso utanför Venedigs hamn. Genast foro små ångare med muncipalrådet, män af prässen m. fl. personer honom till möte. Samtidigt uppfyldes Markusplatsen af en väldig människomassa. Alla balkonger voro flaggprydda. Gondolerna på Markusbassinen voro likasom det kungliga slottet prydda med tyska och italienska flaggor. Vädret var det vackraste. Kl. kvart öfver 11 anlände kejsaren ombord på Moltke till Markusbassinen, hälsad af hurrarop och kanonsalut. Konungen begaf sig åtföljd af härtigen af Abruzzerna och ministern Boselli i en ångslup kejsaren till mötes och steg ombord på Moltke. Sammanträffandet var mycket hjärtligt. Kl. 12 återvände konungen till palatset. Kort därpå begaf sig, kejs. Wilhelm i sin slup, som omgafs af otaliga gondoler äfven till det kungliga slottet. Middagstiden ägde en entusiastisk manifestation rum på Markusplatsen. Kejsaren och konungen visade sig på balkongen för att tacka.

På Samoaöarne

råder åter mycken oro, hvartill närmaste orsaken synes ha varit att den nye öfverdomaren fängslat och bötfält ett par underlydande infödde höfdingar och satt dem till vägarbete. Några infödda grepo då till vapen, och kung Malietoa skickade trupper mot dem. Under upprepade strider mellan infödingarne begingos åtskilliga grymheter, och hundra personer dödades eller sårades. De tre skyddsmakterna, England, Tyskland och Förenta staterna, komma, enl. underrättelse från Washington, otvifvelaktigt att understödja öfverdomarens uppträdande, men för öfrigt betecknas nämde makters kontrollerande inflytande på öarne som mindre tillfredsställande.

Drottning Victoria

vistas för närvarande i Florens och lär trifvas där utmärkt. Hennes hälsotillstånd är för närvarande det bästa. Hon betalar i hyra för den villa hon bebor 80,000 francs. Villans ägare, grefve Fabricotti, skänker dessa penningar till åtskilliga välgörande institutioner i Florens.

Attentatorn från Terminuskaféet

Henry torde före denna månads utgång komma att ställas inför en jurydomstol. Den mot honom inledda undersökningen är redan afslutad. Henry har uppsatt ett vidlyftigt memorandum, som skall förklara bevekelsegrunderna till hans brott. Sedan detta arbete numera är lyckligt undanstökadt, slukar han böckerna i conciergeriets bibliotek och spelar till omväxling kort med sina vaktare, hvilka påstå, att han finner sig ganska väl i sin ställning. Hans försvarsadvokat Hornbostel ärnar göra gällande, att Henry lider af sinnessjukdom och därvid åberopa, att Henrys fader flere gånger haft anfall af vansinne. En broder till Henry har emellertid protesterat häremot och framhåller, att deras fader visserligen tidtals var nervsjuk, men att detta berodde på inandning af kvicksilfverångor, hvilka han såsom ledare af en fabrik i Spanien icke kunde undgå. Brodern vill, att advokaten i stället skall betona Henrys synnerligen retliga och känsliga temperament såsom orsak till brottet.

„Kriget för snapsen" i Syd-Karolina.

(Se gårdagens n:r.)

Den 2 d:s var staten Syd-Karolina förklarad i belägringstillstånd.

Guvernören Tillman har lyckats sammanbringa en ganska betydlig truppstyrka och såväl Darlington som Florence ha erhållit en stark besättning.

Rebellerna undvika hvarje sammanstötning, men söka förmå polisen att öfvergå på sin sida. I staden Columbia tyckes detta också lyckats.

De soldater, som skulle öfvervaka statens byggnader i Columbia äfvensom telegraftrafiken, vägra att vidare tjänstgöra. De förklara, att de icke vilja låta använda sig som brännvinsspioner. Guvernörens anhängare hålla på, att lagen måste vinna åtlydnad, äfven om blodsutgjutelse blir nödvändig.

General Howard står beredd att vid första order af guvernören inskrida med 2 à 6 tusen man unionstrupper.

Af poliserna, som inneslutits i moraset vid Darlington, ha 9 man undkommit, 2 funnit sin död i moraset och 3 saknades ännu den 2 d:s.

Läkarekongressen i Rom.

Rom den 3 april. I dagens utskottssessioner deltogo 455 kongressmedlemmar. 52 meddelanden gjordes från den inre medicinens område, 53 från kvinnosjukdomarnas och 68 från kirurgins område.

Stadens myndigheter gåfvo i dag i stadshuset på kapitolium en glänsande fest för kongressmedlemmarne.

4 april. Vid dagens sessioner gjordes 479 meddelanden, däribland 50 från fysiologins, 124 från den inre medicinens, 93 från gynekologins och 55 från psykiatrins område. Jakobi från New-York föredrog vid plenum öfver ämnet: „icke skada".

Ishafsbanekomitén i Petersburg

sammanträdde åter den 5 dennes. Därvid framlades särskilda uppgifter beträffande linjerna Kasan—Kotlas' och Vologda—Arkangelsk' rentabilitet. Den förra linjen skulle enligt dessa uppgifter ställa sig afgjordt mera gynnsam.

Efterklangen af Toulon.

En deputation af fyra ryska fruntimmer har numera åt grefvinnan Montebello, maka till franska sändebudet i Petersburg, öfverlämnat det tidigare omnämda albumet med adress till Frankrikes kvinnor samt en summa af 18,000 francs, hvilka skola användas till stiftande af ett „freds"-stipendium vid något flicklyceum i Frankrike. I dagarna öfversändes äfven till Frankrike en gåfva, bestående af ett bläckhorn, åt madam Juliette Adam.

Skandinavien.

— **Ryktet om svenske kronprinsens „militärpromenad".** Dementi eller ikkeapanage. Från Kristiania telegraferas den 2 april: Vid behandling i dag i stortinget af frågan om anslaget till konungens hofhållning framstälde Rinde ett förslag om sänkande af beloppet till 100,000 kr. Utan debatt förkastades förslaget mot 38 röster från vänstern. Vid punkten rörande kronprinsens apanage omnämde Gunnar Knudsen ryktet, att kronprinsen skulle hafva uttalat sig för möjligheten af ett väpnadt infall i Norge och att vid detta tillfälle intet motstånd vore att frukta. Ryktet hade först varit synligt i en svensk tidning och hade väkt en pinsam uppmärksamhet, men har icke, som man väntat, dementerats. För att medvärka till att en dementi framkomme, ville han rösta mot apanaget. Statsminister Stang fann det omöjligt att dementera alla tidningsrykten och förklarade, att det, enligt hans öfvertygelse, vore omöjligt, att kronprinsen kunde hafva yttrat hvad ryktet tilllade honom. Gunnar Knudsen framstälde i förväntan på en dementi ett förslag om förbigående af punkten tils vidare. För detta förslag talade Lövland och Ullmann samt mot detsamma Vogt och statsministern.

Knudsens förslag bifölls, såsom i telegram till Hbl. omtalats, med alla vänsterns röster mot alla högerns och de moderates.

— **Svenska Vetenskapsakademins högtidsdag** firades den 30 mars på aftonen i närvaro af konungen m. fl. notabiliteter.

Præses, justitierådet C. G. Hammarskjöld, öppnade förhandlingarna med en hälsning till konungen.

Minnespenningen för året är slagen öfver akademins framlidne ledamot, professorn i juridik vid universitetet i Lund Joh. Schlüter.

Hrr intendenter meddelade i vanlig ordning redogörelser om de på senare tider utförda viktigare undersökningar och gjorda upptäkter inom naturvetenskapernas område, nämligen professorn frih. Nordenskiöld inom kemin och mineralogin, professor Wittrock inom botaniken och professor Smitt inom zoologin.

Till följd af den långt framskridna tiden kunde den af professor Gyldén afgifna berättelsen i astronomi ej föredragas.

Från olika länder.

— **Spiritisterna,** hvilka icke torde haft någon allmän kongress sedan 1889 i Paris, bereda sig nu på att hålla en ny internationell sådan. Den hålles väl denna gång icke i Frankrike, utan i Liége, men det franska elementet — som på sista tiden vunnit icke så litet omfång — blir dock starkt representeradt. De frågor, hvilka komma att bilda grundvalen vid tankeutbytet i Liége äro: den mänskliga själens existens och öfverlefvande efter det kroppsliga lifvets slut och dess progressiva evolution mot den oändliga fulländningen; samt möjligheten af normala förbindelser mellan de lefvande och de döda, de förkroppsligade och de kroppslösa.

Som man vet, ges bland spiritisterna olika riktningar, i det somliga af Allan Kardecs efterföljare strängt hålla sig till hans mystiska läror och icke vilja veta af något mera, medan andra intaga en mindre „religiös" och mera „vetenskaplig" ståndpunkt. Och vidare förneka t. ex. några reinkarnationen, under det många andra starkt hålla på denna lära, d. v. s. på en serie af reinkarnationer med mellantider.

På kongressens i Liége program står också fastställandet af en universel spiritistisk federation.

Ett och annat.

Stätlig militär. Franske krigsministern har utfärdat en förordning, enligt hvilken en mängd af de fel och brister, hvilka hittils medfört frikallande från värneplikt, icke längre skola hafva denna värkan. De ynglingar, som lida af dessa brister, bland hvilka äro dvärgliknande växt, harmynthet, skallighet, tandlöshet, skelande, öfverdrifven fetma, för många eller för få fingrar eller tår, stammande, ovanlig fulhet etc. skola dock icke tjänstgöra i den aktiva armén, utan i de s. k. „services auxiliaires", d. v. s. tjänstgöra såsom sjukskötare, kockar, bagare, cyclister o. d.

*

Om konung Behanzin. En dam, som besökt den fångne konung Behanzin af Dahomey ombord på Segong, skildrar i ett bref på följande sätt besöket:

Behanzin, som endast kan två franska ord: bonjour och ami, visade sig med sina fem gemåler och en ung, duktig prins. Han var klädd i svart sidenkappa med blått uppslag, hade läder sandaler på fötterna och rökte ur en svart, silfverbeslagen pipa. Det var första gången konungen såg en hvit kvinna. Han klappade lifligt min man på axeln, som ville han säga: „Lycklig ost!" Af de fem kvinnor, som omgifva konungen, sköter en, som är tandlös, köket; den yngsta, favorithustrun, bär en hvit skål med sågspån, af hvilken konunden betjänar sig som spottlåda. Behanzin, som är 55 år gammal och alldeles hvithårig, kan nästan ej gå, emedan han hittils alltid blifvet buren, och det torde ej bli så lätt för honom att lära sig gå, en sak, som väl dork nu blir en nödvändighet.

*

Hålla tungan rätt i mun få de hofmandariner i Peking göra, hvilka tilltala eller tala om kejsarens af Kina moder, hälst sedan sonen på hennes 60:de födelsedag skänkt henne — två nya stafvelser att lägga till sitt namn. Hon heter nu Tze-hsi Tuan-yu Kang-i Tschao-yü Tschung-tscheng Schoh-kung Tschin-hsien Tschung-hsi Haung Taiboh.

*

Om exdrottning Liliukalani af Hawai har i dagarna berättats, att en amerikansk impressario engagerat henne för enföreläsningsturné. Enligt amerikanska tidningar har turnén nu måst atbrytas, emedan Hennes Kungliga Majestät fått ett anfall af fyllerigalenskap.

Litteratur och konst.

— **Blindbock** är titeln på den nya roman af Adolf Paul, som utkommer till våren. Boken är öfversatt till norska af Jens Tvedt och tryckes som bäst.

— **August Strindberg** har efter sin bröllopstripp till Helgoland och London, samt en kort afstickare till Lund i fjol, tillbragt vintermånaderna på sin svärfaders, Wienerredaktören Uhls landtegendom i Ardagger vid Armstädten i Nieder-Oesterreich an der schönen blauen Donau. I dessa dagar har han emellertid — skrifves till H.-T. — på egen hand jämte söderns andra flyttfåglar dragit norrut och f. n. slagit ner sina bopålar i Friedrichshagen vid Berlin.

Närmaste anledningen till Strindbergs uppenbarelse i den tyska hufvudstaden är den omständighet, att den frikännande dom, som underrätten afkunnat i tryckfrihetsåtalet mot „Die Beichte eines Thoren", öfverklagats af allmänne åklagaren, hvarför det sensationella målet kommer att återupptagas i högsta instans. Strindberg, hvilken med både lugn och förtröstan motser den slutliga utgången, har vid sin sida en mykket skicklig sakförare, d:r Rich. Grelling — samme jurist, som befriade Hauptmanns „Die Weber" ur polisens klor.

Men äfven ett literärt intresse drifver Strindberg till Berlin: han genomläser här andra korrekturet af ett vetenskapligt arbete, hvarmed han den sista tiden lifligt sysslat och som utkommer på Bibliografiska byråns förlag (vid Alexanderplatz). Denna bok, som skall tryckas med breda ytterslag, lämnande rum för polemiska anteckningar, har den underliga titeln: Antibarbarus I eller Svaflets psykologi eller Allt är i allt.

Detta snart utkommande värk, som särskildt lär rikta sig mot den nuvarande vetenskapsmetoden att kvantitativt analysera organiska ämnen, säges röja en stor beläsenhet i den kemiska literaturen, en originell stil och originella synpunkter, men ur vetenskaplig synpunkt innehålla mykket, som är åtminstone omtvistligt.

„Antibarbarus II" skall handla om astronomi och astrofysik, och den tredje delen af denna naturvetenskapliga samling är reserverad för psykologin.

— **Under ungdomens tak,** den af elevförbundet vid folkhögskolan i Kronoby utgifna, förut omnämda publikationen, står i Helsingfors att fås i Edlunds bokhandel till ett pris af 75 penni.

— **Tidskrifterna.** Af Missionstidning för Finland har n:o 4 utkommit.

Dramatiska föreningen

sammanträdde i lördags å Kämps hotell under öfverste F. Procopés ordförandeskap.

Föreningens teaterskola har under redogörelseåret varit anordnad som förut dock med förändringar af kursen, som genom lektionsfördelningen mellan gamla och nyinträdande elever nödvändiggjorts, hvarutöfver för dramatisk analys anslagits tvänne lektionstimmar i veckan.

Teaterskolans värksamhet vidtog under hösten med en elevfrekvens af 3 manliga och 8 kvinnliga elever, af hvilka en del befriats från erläggande af terminsafgiften.

Tvänne af direktionen anslagna honorar om 600 mk för engagement vid Svenska teatern har genom bestyrelsens förmedling tillagts fröken A. Gerasimovitsch och hr A. Enberg med förpliktelse för dem att under läseåret 1893—94 kvarstå som elever vid teaterskolan.

För befrämjande af undervisningen vid skolan beviljades hr Lindfors i slutet af maj 1893 ett reseunderstöd af 300 mk för att under sommarferierna studera den dramatiska undervisningens metod vid konservatorium i Paris.

I medlet af oktober månad afiät bestyrelsen ansökan om statsbidrag till ett belopp af 2,000 mk för upprätthållande af föreningens teaterskola. Vid ärendets föredragning befans, att styrelsens begifvande till föreningens bildande saknades. Enär guvernörens i länet stadfästelse å stadgarne var otillräcklig för ändamålet, ansökte bestyrelsen hos senaten om vederbörlig fastställelse å stadgarne och har senare meddelande ingått, om att det ansökta statsbidraget för teaterskolan beviljats.

Bestyrelsen har vidare, sedan till dess kännedom kommit, att en för några årtionden sedan existerande förening för upprätthållande af en svensk-finsk teaterskola i Helsingfors vid sin upplösning efterlämnat ett kapital af 12,000 mk, hvilket fortfarande förvaltas för användande till likartadt ändamål, till den komité, som äger förfoga öfver sagda medel, riktat en skrifvelse med anhållan, att fonden måtte till Dramatiska föreningen öfverlämnas. Svar å denna anhållan har ännu icke anländt till bestyrelsen.

Bestyrelsen meddelade vidare, att utsikterna för fortsatt framgångsrikt arbete på den inslagna vägen icke under läseårets förlopp förblifvit odeladt ljusa. Sedan nämligen under höstterminens förlopp en beklagansvärd ruption inträdt i det förtroendefulla förhållandet, som tidigare rådt mellan bestyrelsen och teaterskolans ledare hr A. Lindfors, fann bestyrelsen efter upprepade, men resultatlösa försök att utjämna de uppkomna meningsskiljaktigheterna sig nödsakad att till behandling upptaga frågan om teaterskolans eventuelt nödiga omorganisation för läseåret 1894—95.

Då till ofvan antydda förvecklingar, heter det i årsberättelsn, därjämte sällade sig bestyrelsens på fakta tyvärr alt för väl grundade förmenande, att föreningens ekonomiska krafter äfven om årligt statsunderstöd vore att påräkna, icke för all framtid komme att medgifva en så kostsam organisation af teaterskolan som hittils, nedsattes af bestyrelsen en komité, bestående af hrr E. Lagus, A. Berndtson och G. Toppelius, som ägde adjungera tvänne utom bestyrelsen stående sakkunniga personer. Då emellertid under vårterminens förlopp frågan om Svenska teaterns framtida ledning ånyo inträdt i ett kritiskt läge, har omförmälda komité med hänsyn till den vikt den vid Svenska teatern härskande regimen har för teaterskolans värksamhet beslutit tils vidare uppskjuta framläggandet af sitt förslag till reorganisation af skolan.

Föreningens månadsmöten ha varit förenade med samkväm med nöjesprogram af dramatisk och musikalisk art samt besökts af 40 personer i medeltal.

Kassarapporten visade tillgångar i bankdepositionsbevis 2,000 mk, i reverser 140 mk samt kontant 2: 19, hvaremot föreningen vid årets slut stod i skuld till kassören för 500 mk.

*

Enligt den af magister E. Lagus afgifna redogörelsen för teaterskolans värksamhet under året fortgick undervisningen under vårterminen med 24 undervisningstimmar i veckan.

Under spelåret 1893—1894 erhöllo hr Enberg och fröken Gerasimovitsch engagement vid Svenska teatern samt hr Rosqvist vid turné Ida Aalberg-Kivekäs.

Efter profkurs under september månad i höst inskrefvos som elever den 1 oktober utom hr Enberg och fröken Gerasimovitsch fröknarna Aina Bergroth, Maria Hellman, Helmi Gratschoff, Vera Kosleff, Elin Blomqvist, Rosa Lindfors och Aina Dillström samt hrr John Ahrenius och Felix Jungell, af hvilka 7 besökt skolan under föregående läseår. Under terminens förlopp atgingo fröknarna Lindfors, Kosleff och Gratschoff. Undervisning har meddelats i ljud- och betoningslära, recitation, skådespelarekonst, mise-en-scène, plastik, fäktning och gymnastik, hvarjämte eleverna handledts i dramatisk analys af dr J. N. Reuter, hvarvid genomgingos „Stulen lycka" och „Kungarne på Salamis". Under terminen repeterades scener ur ett stort antal pjeser.

Under vårterminen har intagits som ny elev fröken Maria Heikel, hvarjämte fröken Blomqvist, som under vintern för sjukdom varit frånvarande, åter vidtagit med sina studier. Däremot har hr Ahrenius åter utträdt från skolan.

Under vårterminen ha tillkommit öfningar i „karaktärsstudium", talrika pjeser repeterats samt „Bakom Kuopio",

samt vidare:

4) Att Ni ej lurar mig med Era slingerbultar om upp och nedvända figurer (Jag tror ej ett dugg på Er lögnaktiga berättelse).

5) Att ert utfall mot en stackars oskyldig tryckeripojke vittnar om en *upprörande* råhet. (Stackars gosse, jag skulle vilja skydda dig).

6) Att jag föraktar Er (såsom alt hvad tidningsskrifvare heter).

Eulalia Snabeling.

P. S. Farbror, inspektoren och Frans påstå visserligen att saken numera är klar. De säga endast så för att lugna mig. Jag vet dock bättre. Det *är* ett försök till *aprilnarri* — och ännu till ett mycket dåligt narri.

Söt blifna potäter.

En rätt obehaglig egenskap hos potäterna är, att de under vissa förhållanden blifva söta och därigenom ganska osmakliga; detta i synnerhet fram på vårvintern. Enligt en allmänt gängse tro hafva potäterna blifvit „ömkylda" eller „frusit". Detta behöfver dock ingalunda vara fallet. Ty om ock potäternas sötblifvande ofta kan vara en följd af frost, så kunna lika ofta andra orsaker förorsaka den obehagliga sötman i potäterna. Bland annat kan den härröra däraf, att potatisens stärkelse öfvergått till socker, något som inträffar äfven vid en temperatur högre än fryspunkten. Under hösten bildas föga socker, mest däremot i januari och februari månader (i Tyskland), måhända i mars och april i Finland.

Potäter, hvilka på detta sätt blifvit söta, kunna återfå sin ursprungliga smak endast genom att en längre tid förvaras i en temperatur af + 18—20 grader C. Vid en sådan temperatur förvandlas nämligen det i potäterna magasinerade sockret, under det potäterna upptaga syre ur luften, till kolsyra. Professor Detmar i Jena rekommenderar på grund af sina iakttagelser följande praktiska regler för förvarandet af potäter:

1.) Potäterna förvaras under vintern i frostfri källare eller i mot frosten skyddade stukor ute på fältet. Täckas de senare omsorgsfullt med jord, så frysa de icke ens å orter med ganska strängt klimat. För öfrigt isas potäterna icke vid en temperatur af 0^0 C., utan först vid en köld af 3—4^0 C. —

2.) Icke dess mindre händer någon gång, att en större mängd potäter frysa i källare eller i stukor. Hvarenda en potatis blir då hård som en sten. Upptinas de, så blifva de mjuka, och vid tryckning på dem utprässas en mängd vatten ur desamma. Potäter, som frusit och åter tinat upp, äro döda. De ruttna snart och äro sedermera fullkomligt odugliga. Har ett större parti potäter frusit, så gör man bäst uti att först låta dem ligga i kallt vatten en timme, samt sedermera ångkoka dem och nedstampa dem i gropar. Man vinner i så fall ett ganska värdefullt foder.

3.) Potäter få icke förvaras altför varmt, emedan de i så fall genom utandning förlora en betydlig mängd torrsubstans (?). —

4.) Potäter, afsedda för bordet, böra hälst förvaras i ett rum, som håller 6—8^0 C. värme. De blifva i så fall icke söta.

5.) Hafva matpotäter till följd af att en längre tid ha förvarats i en altför sval källare blifvit söta, så gör man bäst uti, att låta dem under åtta dagars tid ligga uti ett rum, som håller 20—30^0 värme. De hafva då förlorat sin oangenämt söta smak genom att socker dels genom andning gått förloradt, dels åter förvandlats till stärkelse.

6.) Sålunda söt blifna potäter (nämligen sådana som icke frusit) gro fullt lika bra om ej bättre än som icke söta.

7.) För bränvinnsbränning äro söt blifna potäter lämpligare än icke söta; förutsatt förstås att potäterna äro af samma sort.

8.) Söt blifna potäter kunna utan något men utfodras direkt till korna.

Allehanda.

Fullblodsafvelns tilltagande i Ostpreussen.

Ostpreussen kan med skäl kallas för den tyska fullblodsafvelns hemland. Ty knappast i någon annan del af landet uppfödas så många fullblodshästar som i denna nordligast belägna vrå af Tyskland. Härmed bevisas emellertid, att fullblodet förträffligt tål vid det nordliga klimatet. Att därjämte fullblodsafveln måtte löna sig godt, därtill kan man sluta af det alt större antal privata personer tillhöriga fullblodsston, som årligen betäckas af fullblodshingstar. De förra uppgingo nämligen:

år	1888	till	1,179 st.
„	1889	„	1,499 „
„	1890	„	1,852 „
„	1891	„	2,163 „
„	1892	„	2,364 „
„	1893	„	2,728 „

Om således å ena sidan fullblods- och likaså halfblodsafveln vunnit en alt större spridning i de äldre kulturländerna, så förklarar det å andra sidan att efterfrågan efter gröfre, kraftigare bygda landthästar öfveralt blir alt större och att välbygda landthästar därför ofta betalas högre än mindre utsökt fullblod, i synnerhet sådant som ej utmärkt sig på banan.

Må Finlands hästvänner därför ej tröttna att försöka åstadkomma en storväxt finsk landthäst, så skola vi nog få till stånd en exportartikel, som skall blifva en riklig inkomstkälla för landet.

Hufvudstadsbladets

Landtbruksbilaga

redigerad af Ernst Fabritius.

N:o 13 Måndagen den 9 April 1894.

Tankar i jordbruksskolefrågan.

I.

Åsikterna om behofvet af fackbildning.

Det var förr, eller rättare ännu för icke så länge sedan, ett bland de bildade klasserna i landet allmänt antaget axiom, att den, som ej dugde till annat, dugde *åtminstone* till jordbrukare. Ordet *dugde* är kanske här icke alldeles på sin plats. Ty någon egentlig duglighet ansågs icke vara af nöden för detta yrke. Pojken fattig, hade icke „fallenhet" för att läsa, pappa hade kanske en smula pengar, eller ock kunde han vigilera ihop den ringa handpenning, som i regel behöfs för att afsluta ett egendomsköp (i vårt land kan det ju mången gång för ett hästköp erfordras mera kontanter än för en egendomshandel;) kort om godt, gossen blef en vacker dag possessionat. Och några år senare tjänade f. d. possessionaten till en ytterligare illustration på den gamla satsen „jordbruket bär sig icke".

Ofvan stående är ju både ynkligt och löjligt. *Ynkligt*, emedan det är en sorglig sannsaga, som repeteras alla dagar, *löjligt*, emedan anhängare af ofvan citerade kardinalsats aldrig stält sig den frågan: *måste* det vara så? Däraf axiomet „han duger endast till jordbrukare".

* * *

Det kan emellertid icke bestridas, att icke en så lättvindig uppfattning, som den ofvan anförda, en uppfattning, hvilken närmast är grundad på öfvertygelsen om obehöfligheten af de teoretiska kunskaperna för jordbrukaren, *nu* är mindre allmän än förr. På alt flera håll har man kommit till insikt af det skefva i ett sådant antagande och börjat misstänka, att icke blott fackkunskap, utan ock allmän bildning, äro för jordbrukaren minst lika viktiga betingelser för framgång, som någonsin för hvilka andra yrkesidkare som hälst. Och än mer. Man börjar inse, att det icke ens är nog, om jordbrukaren är utrustad med ett rikt förråd af teoretiska kunskaper. Han behöfver i sin jämna strid mot nyckfulla väderleks- och temperaturförhållanden, emot utbrutna kreaturs-farsoter och andra kalamiteter, hvilka kunna när som hälst utbryta, en hög grad af omdömesförmåga och beslutsamhet. Han har jämt att räkna med faktorer, som icke kunnat förutses. Han är med ett ord närmast att jämföra med befälhafvaren å ett fartyg, på hvars rådighet och själsnärvara i det afgörande ögonblicket fartygets vara eller icke vara kan bero. Kunskaper, en viss instinktiv förmåga att i ögonblicket träffa det rätta, ett aldrig sig förnekande tålamod och outtröttlig vaksamhet — det är i sanning inga små fordringar jordbruket ställer på sin man.

Huru förvärfvas nu dessa egenskaper?

De kunna *någon gång* vara så att säga medfödda. Åtminstone i en viss grad. De kunna, åtminstone delvis, förvärfvas under en mycket lång praktik, förutsatt att subjektet i fråga icke har naturen emot sig. Men i de flesta fall erfordras för förvärfvande af de för en god jordbrukare erforderliga egenskaperna ett grundligt både teoretiskt och praktiskt studium och därjämte en viss grad af allmän bildning, hvilken sist nämda i ej oväsentlig mån bidrager till att utbilda den rådighet och vakenhet, hvilka förutan man nu för tiden knappast kan vara en god landthushållare.

Att nutiden i detta afseende ställer mykket strängare fordringar på landtmannen är lätt förklarligt. Ty han har att kämpa med två svåra faktorer, som för några årtionden ej funnos till, faktorer, hvilka, dess värre, knappast nog torde upphöra att alltid finnas till. Den ena är arbetarens fordran på en jämförelsevis rundlig lön. Pretensionerna i det afseendet torde knappast nedgå. Den andra är de nu rådande låga prisen på jordbruksprodukterna. Produktionen har fördyrats, det producerade har fallit i pris. Att därvidlag återställa jämvikten mellan debet och kredit är icke lätt.

Osökt framställer sig nu frågan: hvarför hafva prisen på jordbrukets alster gått ned, då ju arbetslönerna stigit icke blott hos oss, utan jämväl i alla andra länder? Prisfallet är naturligtvis framkalladt af öfverproduktion. Den sist

„Äran“ (Sudermann) och „Macbeth“ dramatiskt analyserats.

Skolan har under hela perioden fortsättningsvis enligt redogörelsen med stor framgång förestätts af hr A. Lindfors och eleverna ha i allmänhet med intresse och berömvärd ordentlighet besökt lektionerna. Såväl svenska som finska teaterns direktioner ha stält biljetter till elevernas förfogande till flere representationer, hvarjämte Helsingfors musikinstitut beredt eleverne tillfälle att öfvervara institutets musikaftnar.

Decharge beviljades bestyrelsen.

Till ordförande återvaldes öfverste F. Procopé, som afsagt sig återval, men på allmän begäran åter mottog förtroendeuppdraget.

I direktionen återvaldes hofrådet G. L. Toppelius, redaktör A. Berndtson samt fröken S. Snellman samt invaldes för skriftställaren K. A. Tavaststjerna och fru B. Törngren som voro i tur att afgå doktor E. Leander och kamrer H. Serenius.

Till revisorer utsågos häradshöfding A. Koroleff och ingeniör Th. Neovius samt till deras suppleanter generalmajor A. Tavaststjerna och häradshöfding A. Laurell.

Murtajas Kotka-färd.

Först i förgår afton kl. 8 återvände Murtaja från sin isbrytningsfärd till Kotka, hvilken som kändt anträddes senaste torsdag kl. 9 e. m. Den beramade lustresa med Murtaja, som landtdagsmännen skulle företaga i söndags förmiddag, måste sålunda inställas.

Kotka-resan kom att taga längre tid i anspråk än beräknadt var på grund af flere skäl. För det första hindrades Murtaja redan på Kronbärgsfjärden af tjocka att fortsätta resan, som ytterligare fördröjdes däraf, att isbrytaren måste gå en stor del af vägen för half maskin, emedan luften var disig och tung. Från Hogland åter vidtog ett endast ställvis af råkar afbrutet isfält, bestående af sammanfrusen issörja och packis. Vid ett tillfälle, då Murtaja var tvungen att forcera med hela sin kraft, uppmättes isen, som befans bestå af 18 tums ganska fast kärnis. Vid ett annat tillfälle åter fastnade Murtaja i ett packisband och behöfde närmare 1 timmes arbete för att komma lös. Isen sträkte sig inåt Finska viken och upp under land, så långt ögat bar.

Om Murtaja haft att forcera sig fram till Björkö eller till de ställen, där fiskarene för en månad sedan drefvo ut till sjös, så skulle isbrytaren nu, en månad senare, haft ett styft arbete, som tagit lång tid i anspråk, och för hvilket arbete Murtaja ej kunnat intaga tillräckligt kol.

Från Lupi båk vidtog fast is ända in i Kotka hamn, hvarest isens tjocklek varierade emellan 25—45 centimeter. För hvarje ansats skred Murtaja endast par skeppslängder framåt. K. half 5 e. m. på fredagen hade isbrytaren slutligen arbetat sig in till Kotka.

På lördag förmiddag sönderbråkade Murtaja isen i hamnen. Till följd af detta ganska stränga forceringsarbete inträffade det, att ett lager å väfstaken i maskinen blef varmt, hvilket hindrade forceringens fortsättande och fördröjde Murtajas afgång från Kotka. Den varmgångna delen af maskinen måste underkastas en tidsödande polerings- och afskrapningsprocedur, förr än felet kunde afhjälpas. Först på söndag morgon befann sig isbrytaren åter i fullt tjänstfärdigt skick. Sedan isen i hamnen ytterligare sönderbråkats, afgick Murtaja från Kotka söndag förmiddag kl. 10. Ifall isbrytaren erfordrats i Kotka i och för assistering af inkommande fartyg, så hade den fått dröja därstädes, men dess hjälp var ej af nöden, emedan några fartyg ej inväntas till Kotka under den närmaste tiden.

Under återresan visade det sig, att isen utanför Kotka delvis skingrats, så att möjlighet förefinnes för starkare ångare att inkomma med egen hjälp till Kotka. Några ishinder hade Murtaja ej att öfvervinna under återfärden. Den anlände hit som nämts i förgår afton kl. 8.

Någon annan nytta torde Murtajas Kotka-färd ej medföra än att isen förr drifver ut och hamnen sålunda tidigare blir öppen.

I Kotka finnes ej något fartyg, som hade behof af Murtajas assistens för att kunna utlöpa.

Isbrytaren torde numera ha slutfört sin kampanj för denna vinter och snart gå i vinterkvarter.

Unionen och vigselformuläret.

Kvinnosaksförbundet Unionen hade kl. 7 i lördags i svenska fruntimmersskolans lokal föranstaltat ett allmänt diskussionsmöte, till hvilket äfven utom föreningen stående personer hade infunnit sig, bland dem flere inbjudne. De närvarandes antal var därför synnerligt stort. Som ordförande för mötet fungerade föreningens ordinarie ordförande, fr. L. Hagman.

Diskussionsämnet för kvällen var vigselformuläret, en fråga, som fr. A. Ehrnrooth vid ett möte den 31 jan. hade refererat i ett andragande, hvilket sedan varit infördt i „Hemmet och Samhället“ samt utkommit i broskyrform.

Fr. R. Wetterhoff refererade i går frågan och framhöll, hurusom vigselformuläret så till vida kunde anses föråldradt, att Pauli ord: „Kvinnan skall vara mannen underdånig“ och „mannen är hustruns hufvud“ m. fl. liknande uttryck icke passade för vår tids åskådningssätt. I en artikel i tidningen „Väktaren“ hade någon sarkastiskt yttrat, det han med otålighet väntade att få del af Unionens nya vigselformulär. Fr. W. menade, att ehuru Unionen icke var det forum, där ändring af vigselformuläret kunde fastställas, det kunde vara af intresse att diskutera frågan.

Fr. Wetterhoffs referat gaf anledning till en lika liflig som vidlyftig diskussion.

Först yttrade sig fr. H. Vestermarck, som på ett klart och på sak gående sätt gaf en historisk belysning af den kyrkliga vigselns uppkomst och framhöll önskvärdheten af civiläktenskapets införande hos oss, då ju många endast ytligt afgifver de vid vigseln fordrade löftena och sålunda säger annat än hon menar. Den kyrkliga akten behöfde ju icke därför för dem, som det ej önskade, bortlämnas.

Efter fröken W. uppträdde en af de till mötet inbjudne, nämligen professorn G. Rosenqvist, som med anledning af fr. Ehrnrooths ofvan omtalade uppsats höll ett mer än en timme varande föredrag till försvar för Paulus. Talaren polemiserade på ett tämligen skarpt sätt mot fr. Ehrnrooths uppfattning af vigselformuläret. Fr. E. fann Pauli ord kränka hustruns självaktning och gifva anledning åt råa och ohyfsade män att förtrycka sina hustrur. Huru skulle dock Paulus vilja förtrycka kvinnan, han som skrifvit: „Älsken edra hustrur såsom Kristus hafver älskat eder“. Paulus har emanciperat kvinnan, då han ställer henne i jämbredd med mannen. Mannen är hufvudet, kvinnan hjärtat i äktenskapet. Så är Pauli tanke. Ett ömsesidigt gifvande och emottagande öfverensstämmer med äktenskapets sanna natur.

Fr. M. Friberg tog så till ordet och talade om man så får säga „kort, men kraftigt“. Emedan bibeln är för henne en kär bok, sade hon, gör det henne ännu mera ondt, att man med bibeln i handen bekämpar hvarje framsteg från potatisväxtens införande till alt hvad som rör kvinnan. Den judiska kvinnans ställning var mycket olika vår tids kvinnas. Det var emellertid icke Paulus, som emanciperat kvinnan, det var Kristus, som frigjorde henne. Prof. Rosenqvist hade på ett vackert, ja rörande sätt talat om äktenskapet. Det var alt mycket bra, men harmonierade icke med de missförhållanden, som stötte en för hufvudet.

Fr. Fribergs andragande hälsades med appläder.

Efter henne uppträdde prosten Asplund, som utvecklade kvinnans ställning till mannen och den brutalitet han med tillämpning af det nu rådande vigselformuläret stundom tillät sig. Under sin långa tjänstetid hade talaren ofta och med smärta fått erfara detta. Han tillstyrkte därför en ändring af vigselformuläret.

Lektor V. Heikel bad att få påpeka att prof. Rosenqvist denna kväll helt och hållet gått från ämnet. Man hade kommit tillsamman för att diskutera vigselformuläret och ej för att bedöma Pauli karaktär. Lektor Heikel, som ansåg orden i vigselformuläret icke passa för det värkliga lifvets förhållanden, anslöt sig till fr. Ehrnrooths uppfattning.

Professor J. Sahlberg åter motsatte sig detta och gick från sak äfven han, i det han gaf en kristlig tolkning af kärleken samt påstod, att den nuvarande uppfattningen af kärleken var fullkomligt hednisk. Man håller sig endast till känslan och vill ej veta af hvad plikten kväfvar. Ja hr professorn gick så långt att han påstod, det man hos oss yrkar på den fria kärleken, som bjuder en att bryta i stället för att tåla. Hr prof. sade, att han aldrig trott, att en kvinna i vårt land djärfts (ett enstaka bra) fälla sådana ord, som i anledning af vigselformuläret blifvit fälda.

Flere talare yttrade sig ännu och bland dem prof. Rosenqvist, som menade, att han ej ansåg vigselformuläret vara så i allo ofelbart.

Detta halfva medgifvande föranledde såväl fr. Wetterhoff och fr. Ehrnrooth att yttra sin glädje öfeer, att hr professorn dock i grunden öfverensstämde med deras åsikter.

Mötet, som räkte till kl. 11 på kvällen, förklarades härmed afslutadt och ordföranden tackade de närvarande för det intresse de visat för diskussionsfrågan genom att infinna sig vid mötet.

Konstindustriutställningen.

Icke mindre än tretton år hafva förflutit, sen den första allmänna konstindustriutställningen i Finland anordnades. Den var väsentligen olik den, som dessa dagar öppnats i Ateneum. År 1881 hade mångdubbelt mera föremål samlats och de erbjödo utan tvifvel för sakkunniga långt rikare tillfälle till studier än 1894 års utställning, men vi våga tro, att den sist nämda för den stora allmänheten är mera instruktiv än dess föregångare. Man har denna gång med långt mindre kostnader än 1881 lyckats anordna en synnerligen intressant och öfversiktlig exposition.

Detta beror främst därpå, att vid nu pågående utställning hvarje stil erhållit sin särskilda ram och att stilarnas egendomligheter åskådliggöras af föremål, som denna gång utvalts af utställningskommisarien med ledning af en under mångåriga studier af hithörande förhållanden vunnen insikt.

Sålunda har det bästa, det mest karaktäristiska nu blifvit exponeradt, hvaremot man 1881 tog emot alt som kunde förtjäna att utställas. Det gälde då att från konstsamlarnes skattkammare och de gamla hemmens skräpgömma framdraga möjligast mycket af värdefulla saker. Nu däremot, sedan förefintligheten af rika skatter är konstaterad, önskar man endast låta några få, olika tiders smakriktningar karaktäriserande föremål i lätt förstådda bilder passera revy för att åter påminna om, huru mycket af intresse äfven vi äga på det konstindustriella området och huru nödigt det vore att för dessa skatter erhålla ett museum, där de, i stället för att såsom nu sker förstöras, kunde förvaras och förevisas.

Utställningen är som bekant inrymd i Ateneumbyggnadens stora sal. Å salens bägge med fönster försedda väggar hafva afdelats 6 rum, 3 till vänster och 3 till höger från ingången. I dessa rum äro väggar, tak, fönster och eldstäder utförda såsom de begagnades under den tid rummets inredning skall åskådliggöra. Möbel och öfriga föremål härstamma från resp. stilperioder.

Rummet n:o 1

återger våra kyrkors utsmyckning under medeltiden och under Sveriges stormaktsperiod.

Våra äldre kyrkor voro anlagda i romanisk och gotisk stil, hvilket likväl icke hindrade församlingarna eller dem som ägde patronatsrätt öfver kyrkorna att senare dekorera dem fritt en hvar i sitt tidehvarfs smak. Man återfinner därför i dessa kyrkors stil de mest heterogena ornamentsmotiv. Takhvalfvet i det lilla kapellet är en kopia efter ett hvalf i Pargas kyrka. Jämte det gotiska maneret att dekorera hvalf finna vi här rent klassiska motiv som t. ex. palmetterna i hvalfhjässan. Målningarna i sköldbågsfälten äro från Hattula och Töfsala kyrkor; midtelbågens dekoration, efter en alseccomålning från Hattula kyrkas yttre vägg, föreställer Kristus på korset omgifven af Maria och Johannes. Sidofälten äro dekorerade efter hvalfmålningar i Töfsala kyrka och föreställa i högra sköldbågen den helige biskop Henrik med bonden Lalli och Margareta, i den motsatta sköldbågen ärkeängeln Michael med vågen. Målningarna i hvalfbågarna äro efter dylika utförda i Pyhämaa kyrka. De tvänne spetsbågsfönstren jämte nischer och målningar äro utförda efter motiv från Hattula kyrka.

Utom konstruktionen och dekorationen af rummet fäster man sig främst vid ett väldigt, rikt skulpteradt med mycken skicklighet utfördt vapen och ett större altarskåp med bilder af S:t Henrik och S:t Erik trampande på de hedniska finnarnas hufvuden.

Rummet n:o 2

för oss till Vasakonungarnas tid. Rummet har kasetteradt tak af trä efter kopia från Gripsholms slott. Målningarna i fönsternischerna äro utförda efter teckningar från det i konsthistoriskt afseende intressanta slottet i Landshut. Väggarna äro beklädda med s. k. Westphaliska drätter, en art tapet målad i olja på groft lärft. Sådana tapeter användes för att minska draget i rummen, hvilka i följd af fönsterkonstruktionen hålla sig kalla, så att reumatismen var mycket allmän och förmådde folk att äfven inom hus gå klädda i skinnplagg. De här utstälda drätterna äro från Karuna gård och utmärka sig genom praktfulla ornament i hög renässansstil.

Bland öfriga föremål märkas en 8 armad mässings ljuskrona enligt mönster från Flandern och Böhmen, ett porträtt af Karl XI i praktfull ram, en väggspegel från 1600-talet, urnor från den berömda fabriken Ginari i Florens, ett rikt skulpteradt bord af finsk tillvärkning, skulpterade stolar, en del med sits och karm skinnbeklädda, ett rikt utsiradt kabinett i ekträ och lampetter i drifvet arbete.

I hela detta rum finnes å intet ställe den röda färgen använd. Detta är ganska märkeligt, men förklaras därmed, att den röda färgen på denna tid var sorgens färg, hvarför man ej gärna använde den.

Rummet n:o 3.

Ett rum i barock eller senrenässans. Taket dekoreradt enligt ett dylikt i Gripsholms slott. Fönsternischen ornerad efter ett rum i Kalmar slott; originalet antagligen utfördt af Johan III:s ypperliga italienska arkitekter Dominico och Baptist Pahr (Parri). Väggarna prydda med gobeliner, den älsta antagligen från Vasakonungarnas tid. Spiseln efter en dylik i slottet Schwöbber vid Homeln (1602). Densamma prydes med en rikt skulpterad gafvel från Evert Horns och hans gemåls, född Fincke, grafvård i Tavastska koret i Åbo domkyrka.

Vi framhalla bland föremålen i dessa rum ett stort praktskåp af ek med valnötfanér. En praktfull spegel med panasch af strutsfjädrar jämte ett därtill hörande bord. Har fordom funnits på Korpo gård. Ett rikt skulpteradt och förgyldt bord med insatta slipade spegelskifvor, prydt med vapen och genier. En väggspegel inom förgyld ram. En högkarmad stol stoppad i brun sammet skulpterad i ek. Flere andra stolar; diverse arbeten i metall.

I detta rum märkes äfven ett präktigt skåp, som hade bort få stanna här i hufvudstaden, men kommer att hamna i Åbo, hvars historiska museum redan skyndat att köpa det.

Rummet n:o 4.

Man kan säga, att rococon är den sista självständiga och utan all jämförelse den mest originella stilart, som uppstått i Europa. Sedan dess ha vi pröfvat Louis XVI, kejsartidens pseudo-klassiska stil och den stilarnas upplösning, som kännetecknade den allmänna smaken under förra hälften af detta sekel. Rococon är som byggnadsstil föga prisvärd, men som dekoration, i synnerhet som invändig sådan, är den utan tvifvel af en praktfull värkan. Dess väsen är nämligen en fullständig upplösning af byggnadens organism och materialiets beskaffenhet. I Finland finnes rococon ingenstädes fullständigt genomförd hvarken i interiör eller i facad.

Rum-dekorationen är till sin teckning från hotell Villars i Paris.

Ett spegelbord och en spegel ofvan detsamma höra särskildt hvad bordet beträffar till det vackraste man får se i rococo-stil. Den förgylda möbeln är för öfrigt sammanförd af flere olika möbeluppsättningar. En del, den med kopparrödt beklädda, tillhör rococons blomstringstid i Danmark, den med blått beklädda torde däremot vara inhemsk tillvärkning från slutet af 1700-talet. För öfrigt märkas rikt utsirade speglar, ett skrifbord synnerligen vackert inlagdt arbete, en kopia af ett gammalt dylikt, som tillhört familjen Pacius, en s. k. bukig byrå af sällsynt ren form och med synnerligen rika beslag, ett rikt emaljeradt bord — emalj på koppar —, synnerligen beaktansvärdt för sina ornament i orientalisk stil, ett ur i brons och sköldpadd, ett värkligt praktarbete, utvisande konstslöjdens höga ståndpunkt äfven i norden under 1700-talet, en vacker servis af Meissnerporslin, flera sällsynta taflor, bl. a. en ovanligt intressant af L. Lagrenée, Pygmalion och den sköna Galathea.

Rummet n:o 5.

Med Ludvig XVI börjar en ny stil. Rococon får vika för renare former. Möblerna liksom fasaderna få nu en kontur, som i allmänhet begränsas af raka linjer. I ornamentet påminner dock ovalen med sin bandrosett, sina våglinjer och sina snäckformer starkt om den tid, som nyss gått. Detta tidehvarfs dekoration hör till de behagligaste och finaste vi ega. Något af revolutionens friskhet, dess demokratiska idéer gå igen i denna konstart.

Rummet är möbleradt i hvad vi i norden kalla Gustaviansk stil, en stilart, som i vårt land fick en högst betydlig spridning. Denna stil finnes i vårt land synnerligen väl representerad i flere äldre hus t. ex. akademiehuset i Åbo, på Åminne gamla herrgård m. fl.

Särskildt förtjänta att uppmärksammas äro en chiffonier med inläggningar i olika träslag, bordet ett i sin art stilfullt arbete, stolarna, sängarna, ljuskronan, speglarna jämte bord, lampetter i spegelglas, sällsynt vackra bronsarbeten, byster af Voltaire, Washington, Rousseau, Fredrik II och ett väggur skulpteradt i trä.

Beklagligtvis eger konstflitföreningen icke i sina samlingar föremål i den Gustavianska stilen — en brist, som ju förr dess hällre borde afhjälpas genom lämpliga inköp.

Rummet n:o 6.

Directoire-tiden och empiren bryta fullständigt med resterna af barockens och rococons konst. Den pseudoklassiska stilen kommer nu till sin rätt. De antika motiven återinföras i dagligt bruk och återgifvas med en viss torrhet, om också icke utan storhet. Det nya kejsardömet söker i det kejserliga Rom förebilderna för den prakt det utvecklar. Rummet n:o 6 är möbleradt i den art af style empire, som kallas „style Jacob“, en i det öfriga Europa nästan okänd stilart, som dock i Ryssland odlats med mycken förkärlek.

Namnet härledes från en konstnär Mr. Jacob, egentligen af engelsk börd(?), hvilken var anstäld hos Marie Antoinette i Frankrike.

Dekoration utförd efter den i konsistorie-rummet i universitetet.

Möblerna äro synnerligen vackra och egendomliga, mörkröd färg med mässingsbeslag.

Framhållas må en kandelaber, antagligen franskt arbete, ett synnerligen framstående konstvärk, en spegel, en prakt-vas med blomstermålningar och ett landskap efter Calame, från kejserliga porslinsfabriken i S:t Petersburg och en praktfull bordsuppsats af betydande konstvärde. Antagligen engelskt arbete.

Utom ramen för utställningen, sådan den först planlades, exponeras i stora salen åtskilliga föremål af konstnärligt och konsthistoriskt intresse. Särskild och väl förtjänt uppmärksamhet ådraga sig af hr N. Boman i Åbo exponerade möbel. Hr Boman är utan gensägelse vårt lands främste konstsnickare.

Utställningen i sin helhet är af stort såväl konstindustrielt som kulturhistoriskt intresse och förtjänar att beses af en hvar, som har sinne för saker, som föra vårt minne tillbaka till äldre tider.

Förtjänsten af att utställningen blef anordnad tillkommer arkitekten Jac. Ahrenberg, som med den honom vanliga talangen hopbragt hvad för expositionen erfordrats. Äfven dekorationsmålar S. Vuorio har här åter gjort ett godt stycke arbete. Han har nämligen utfört all dekorativ målning och denna är ändå i de minsta detaljer naturtrogen.

För det tillmötesgående Åbo stads historiska museum visat utställningsföretaget stå konstflitföreningen och allmänheten till bestyrelsen för detta museum i stor tacksamhetsskuld.

Utställningen hålles öppen alla dagar fr. kl. 11 f. m.

Från allmänheten.

Ledningen af Murtajas värksamhet.

Murtaja slutar sin kampanj för denna vinter så som den började densamma — med att fjäska i ogjordt väder. Den har beordrats till Kotka för att öppna inloppet dit, utan att några fartyg dit införväntas. Det kan i själfva värket hända, att den gör handelsintressena en otjänst därmed, i stället för att göra något gagn. Ty det är föga troligt, att trävaruexportörerna kunna hafva några synnerliga anledningar att önska sig öppet vatten frambragt på artificiel väg tidigare än vanligt.

Trävaruförsäljningskontrakten afslutas vanligen på leverans vid första öppet vatten. I fall någon köpare, sedan notisen att Murtaja öppnat hamnen inrapporterats till utlandet, skulle finna sig föranlåten att sända en större ångare till Kotka för att afhämta last, kan man tänka sig att dess inträffande där torde falla sig ganska olägligt. Är aflastaren icke försedd med tillräcklig lastfyllnad af öfverenskomna dimensioner, kan han komma att drabbas af kännbara liggedags ersättningar. Man kan icke förtänka honom, om han vid anskaffandet af den för afhämtning vid första öppet vatten försålda varan, litat på att hafva god tid på sig, till dess isbanden framför inloppet undanröjts genom vårens naturliga inflytanden. Om man tillfrågat honom förrän Murtaja beordrades till Kotka, är det tämmeligen sannolikt, att han undanbedt sig besöket.

Trävarumarknaden har denna vår i allmänhet varit „flau“, hvarför någon anledning icke finnes att forcera afskeppningarne. I exportörernes intresse behöfdes således icke isforceringen till Kotka. Att den skulle kräfts för att påskynda importhandeln till Kotka finna vi föga troligt. Det var således alldeles onödigtvis som Murtaja denna gång kommenderades till attack.

Vi taga oss därför friheten återupprepa en hemställan, som blifvit gjord åtskilliga gånger förut: Månne det icke skulle vara skäl. att vederbörande i frågor rörande ledningen af Murtajas värksamhet skulle rådföra sig med några fackmän, som äga närmare kännedom i handels- och sjöfartsförhållanden än man kan fordra af ämbetsmän?

Från Handelsvärlden.

— Spannmålsprisen i landet varierade enligt telegram af den 4 dennes på följande sätt per 100 kilogram:

Rent hvete 18—20 i Åbo. Tung råg 14: 50 i Salo — 20: — i S:t Michel; ordinär 14: 50 i Kristinestad — 18: — i S:t Michel. Bryggerikorn 13: 50 i Jyväskylä 17: i S:t Michel; ordinärt 12: — Jyväskylä — 16: i S:t Michel. Utsädeshafre 12: — i Kuopio — 14: 50 i Jyväskylä och Nyslott; exportduglig 11: — i Jyväskylä och Kuopio — 14: — i Vasa. Finskt rågmjöl 15: — i Kuopio — 21: — i Nyslott.

— Smörnotering för i nya bokdrittlar förpackadt, friskt mäjerismör:

Finaste 108/116
Fint 94/105
Öfriga kvaliteter 80/90
alt per 50 kg netto,
efter af edsvuren vågmästare härstädes attesterad vikt, franko Hangö station.

Hangö den 5/4 1894.

Arthur H. Borgström.

Sjöfartsafdelning.

— Finska Ångfartygs Aktiebolagets ångare:

	Ankomna: den	till	Afgångna: den	till
Sirius.	19/1	Newcastle		
Orion.	6/4	Tarragona	6/4	Barcelona
Capella.	6/4	Cardiff . . .		
Regulus	17/3	Mobile . . .		
Vesta. .	5/4	Caphaitien	5/4	Havre
Ceres. .	4/4	S:t Thomas.		
Pallas	8/3	London . . .		
Rhea. .	5/4	Hamburg . . .		
Urania.	5/4	Hangö. . . .	7/4	Kphmn
Astræa.	4/4	Hull	7/4	Kphmn

Finska skeppsfarten på England.

Till senatens handels- och industriexpedition har ingått en London den 28 februari 1894 daterad rapport öfver den finska skeppsfarten på London äfvensom i generalkonsulatsdistriktets öfriga hamnar, den direkta skeppsfarten från Finland samt importen därifrån till sagde hamnar, jämte Hull och Liverpool, samt en öfverblick öfver fraktmarknaden under sistlidet år 1893.

Den finska skeppsfarten på London tilltog betydligt mot årets slut. Orsaken därtill torde förnämligast kunna tillskrifvas trävarumarknadens tilltagande värksamhet samt därigenom framkallade något fördelaktigare, fastare frakter på trävaror.

Den finska skeppsfarten på London under hela året 1893 uppvisar: inklarerade 48 fartyg 25,821, 30 reg. tons, utklarerade 45, 24,217,11, kvarliggande från 1892 1, 513,96, kvarl. till 1894 4, 2,118,15, frakt: inseglad pd st 20,785.18.0, utseglad pd st. 1,488.12.0.

Under de senaste 5 åren var den finska skeppsfarten på London störst under 1890 och minst år 1891 samt endast något större under 1893. Dess fördelaktighet torde nära nog illustreras genom medelfrakterna för de skilda åren i proportion med tonnagerna; sålunda utgjorde de inseglade frakterna: år 1893 — 16 shilling 2 pence per register ton, år 1892 — 15 sh. 8 d., 1891 — 14 sh. 4 d., 1890 — 16 sh. 7 d., 1889 — 21 sh. 10 d.

Rapporten innehåller vidare en uppgift öfver den finska skeppsfarten i distriktets öfriga 18 hamnar i England år 1893. I de 13 hamnar som nämnas — i de öfriga 5 (d. v. s. Ramsgate, Lowestoft, Dover, Cowes och Milford Haven) voro under året ikke några finska fartyg — ankommo för att lossa eller lasta 73 fartyg 27,076 tons, insegl. frakt pd st. 22,082.—.—.

En särskild tabell innehåller uppgift om antalet med last från Finland inklarerade fartyg, såväl finska som utländska, i London, Hull, Liverpool, Southampton, Bristol, Newhaven, Dover och Folkestone samt — endast med finska fartyg — i 8 af distriktets hamnar, alt under år 1893. I London inklarerades 135 fartyg 74,751 tons och å de nio förstnämda orterna inalles 352 fartyg 185,036 tons.

Tonnagen har ökats på 2 år med 33,985 tons eller circa 22 proc., och det nästan helt och hållet i Hull, där ökningen utgör 33,715 tons eller öfver 68 proc.; Hull intager för andra gången första rummet med 8,078 tons mer än London, där tillväxten under de senaste 2 åren utgör endast 1,070 tons (1,4 proc.). I de öfriga 7 hamnarne har tillförseln från Finland aftagit under nämda tvåårsperiod med 800 tons (cirka 3 proc.).

I London har importen af följande finska varor — direkt från Finland — tilltagit eller aftagit: i jämförelse mot 1892: plankor, bräder, battens hafva tilltagit (+) med cirka 2,200 standard, papper + 12,464 colli, trämassa + 10,856 colli, cellulosa + 300 c., hö + 5,994 c. (helt och hållet ny artikel!), papp + 2,162 c., svarfv. träarbeten + 4,000 c., rundträ (rounwood) + 848 famnar, dörrar + 9,482 styck., björkkäppar + 313,000 styck., kvastkäppar + 3,500 dussin och 215 säckar o. s. v.; tillförseln har däremot aftagit (—) i brädstump och ved — 1,109 k. famnar, stäf — 940 standard, trä för trämassa — 456 famn, tjära i halftunnor — 710 halftunnor (i heltunnor däremot + 443 tunn.) o. s. v.

I Hull voro förändringarne — i jämförelse mot 1892 — följande: plankor etc. + 1,000 standard, bjälkar + 11,400 styck., grufstolpar 432,000 styck., smör + 10,548 drittlar, hö + 6,710 colli, höfrö + 675 c., trämassa + 2,400 c., trådrullor + 2,128 c., borsthufvud + 1,047 tunnor, järn + 42 tons, björkkäppar + 180 standard o, s. v.; däremot har aftagit: papper — 15,500 c., tjära — 2,527 tunn. och 260 halftunn., vildt — 1,945 c., ost — 647 c., skinka och sidfläsk — 394 c., kvastkäppar — 39,000 dussin o. s. v.

Den direkta importen från Finland till de öfriga nämda hamnarne sammantagna visar en tillväxt mot 1892 beträffande: hafre + 100,850 kvarters, stäf + 1,000 stand., bjälkar + 641 styck. samt ett aftagande beträffande plankor och battens med — 280 stand. och — 271 loads och tjära — 957 tunnor.

Beträffande fraktmarknaden under 1893 i jämförelse med 1892 kan i allmänhet knappast någon bättring konstateras, men Östersjöträfrakter voro något fastare samt avancerade 6 d. à 1 sh. — mot slutet af året.

Kolfrakterna voro osäkra och knappa, till följd af kolsträjkerna i England och revolutioner i Syd-Amerika. Pitch pine frakter föllo cirka 5 sh. — under året. Noteringarna äro för närvarande endast nominela och marknaden återigen flau.

Hangö skeppslista.

Inklarerade fartyg:

Den 2 april. Ångf. Express fr. Stockholm; norska ångf. Concordia, Prützt-Anderssen fr. Messina, frukt. D. 3. Tyska å. Wilhelm Lüdke, Bæse fr. Königsberg, mjöl. D. 4. Tyska å. Ascania, Krüger, Stettin, mjöl och socker, finska å. Hebe, Bergström fr. Lübeck, styckegods. D. 5. Ångf. Urania fr. Hull och Köpenhamn. D. 6. Ångf. Tor, Hamrén fr. Libau, mjöl; ångf. Botnia fr. Köpenhamn. D. 8. Svenska ångf. Julia, Jakobson fr. Danzig, mjöl; tyska ångf. Stadt Leer, Strahl fr. Stettin, mjöl och obetydligt socker.

Utklarerade fartyg:

Den 2 april. Norska ångf. Concordia, Prütz-Anderssen t. Baltischport, frukt. D. 4. Ångf. Express t. Stockholm; tyska ångf. Wilhelm Lüdke, Bæse t. Libau, tom. D. 5. Ångf. Eos, Sjöman t. Libau, barlast, tyska ångf. Ascania, Krüger t. Libau, tom. D. 6. Ångf. Granit, Hjelt t. Riga, sten; ångf. Tor t. H:fors. D. 7. Ångf. Botnia t. Köpenhamn; ångf. Urania t. d:o och Hull; finska ångf. Hebe, Bergström t. Lübeck, last.

Post- och telegrafmeddelanden.

Medd. Hbl. från Köpenhamn af Julius F. Schierbeck.

Köpenhamn den 4 april. Emma h. i Kimito, Isaksson, som har varit upplagd här för vintern, afseglade i dag till Helsingfors.

Ankomna och afgående fartyg.

Blyth 29 mars. Bris (å.) Hummel t. Helsingfors.

Pensacola 21 mars. Osmo, Panelius kl. t. New-Castle; Mercur, Smitslund kl. t. London.

Hvarjehanda.

— Skolmästarens drapa, på sotsängen sjungen af honom själf, återgifves i N. D. A. i följande ord:

Lyssnen god' vänner här skolen I se
a b c d
Mitt lefverne.

Föddes som andra och lärde mig gå
e f g h
Fick smörj också.

Växte, for bort från föräldrar och hem
i k l m
Välsignad af dem.

Fick en befattning, på köpet en fru
n o p q
Barnungar sju.

Börjar att åldras, blir gubbe rätt nu
r s t u
Gikten, hu, hu!

Anfall af plågan bli svåra och täta
v x y z
Orkar ej äta.

Ligger i sängen och skall till att dö
å ä ö
Adjö! Adjö!

Största sortiment
Bästa och billigaste
Ångmaskiner.

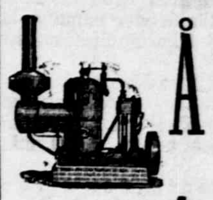
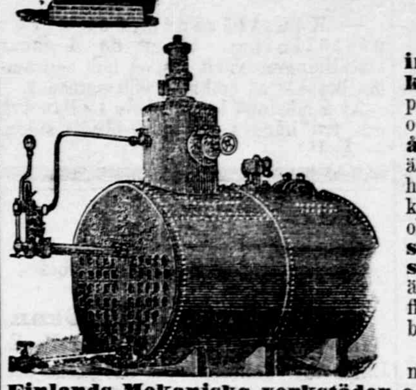
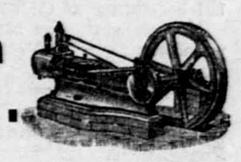

Horisontela ångmaskiner med **inmurnings pannor** samt **vertikala ångmaskiner,** med fristående pannor af nyaste bästa konstruktioner och i alla storlekar. **Landtbruksångmaskiner,** välgjorda, starka och ändamålsenliga från 1 1/2 till 12 nom. h-kr.; **Mejeri-ångmaskiner,** starka, lättskötta och allmänt omtyckta, olika storlek; **Sågverks ångmaskiner** och **Qvarnverks ångmaskiner,** speciellt lämpliga för dessa ändamål. **Lokomobiler å hjul** flera olika slag, efter nyaste erkändt bästa typer. **Semifästade dito.**

Förestående ångmaskiner och pannor äro tillverkade **vid många af Finlands Mekaniska verkstäder och uteslutande vid landets bäst kända första klassens verkstäder.** Maskinerna, som är eflerfaldigt prisbelönta, arbeta i många hundratal kring alla delar af landet och öfverträffas af inga andra i marknaden förekommande fabrikat. På anhållan lemnas intyg, referenser och bästa erkännanden i mängd. Maskinerna säljas på **förmånligaste konditioner** till fabrikens egna priser och **billigast** af

Finska Redskapshandeln

P. Sidorow

3 Michaelsgatan 3. Helsingfors.

Till salu.

Ullgarn

från *6 Fmk pr kilo* i största urval.
Mikaelsg. 2, Wredes stenhus.
Th. Neovius.
(N.Pr.3g.10r.)

Byggnadssmiden, Möbelsmiden, Smidstäd & Skrufstäd, Kran- & Vedsågar, Skyflar & Grepar, Liar & Rågskäror. Hästskor & Söm. Trädgårdsredskap, Båtroderjern, Båtklykor & Båtshakar, Båtkettingar & Draggar, Kouser & Syskonhakar, Knapar & Klys, Koppar-, Messing- & Jerntråd, Koppar- & Messingsplåt, Zink- & Blyplåt, Förtent jernplåt, Jerntakplåt, Oljor & Fernissor, Färger & Färgstofter, Kemikalier m. m. i parti och minut billigt hos

I. Nyman.

Åbo handskar

hos **Kjällmanson & C:o.**

Smidjärnskrot,

bandjärn, takplåtsbitar, gammal spik etc. uppköpas och emottagas hvarje Fredag kl. 1—2 i magasinet, Eriksgatan 54.
Th. Neovius.
(N. Pr. 3 g. 10 r.)

MALTEXTRAKT

PRISBELÖNT PARIS LONDON MALMÖ ANTWERPEN.

Oscar L. Björkboms Maltextrakt, användt och vitsordadt af en mängd svenska läkare, tillvärkas i **Göteborg** å särskildt inrättadt laboratorium.

„Oscar L. Björkboms Maltextrakt“, säger Hr **Kem. Prof. Aug. Almén** i Uppsala, **„är ett värkligt maltextrakt, fritt från främmande tillsatser och skadliga ämnen, bestående hufvudsakligen af maltos och dextrin samt peptoner, och för öfrigt mer än vanligt koncentreradt, hvilket bidrager till dess oföränderlighet vid förvaring“.**

„Oscar L. Björkboms Maltextrakt“, säger Journal d'Hygiène (Paris), **„intager bland dylika onekligen främsta rummet.“**

Oscar L. Björkboms Maltextrakt var, enligt prisdomares utsago vid utställningen i London, **det renaste preparat af detta slag, de någonsin undersökt.**

Oscar L. Björkboms Maltextrakt var såväl bland svenska som danska maltextrakt **det enda, som tillerkändes första priset vid Malmöutställningen.**

Oscar L. Björkboms Maltextrakt finnes å de flesta apotek i riket. Å platser, där så ej är, antagas kommissionärer. Beskrifning och prisuppgift på begäran portofritt.

Oscar L. Björkboms Maltextrakt exporteras till **England, Frankrike, Spanien, Finland.**

Fabrik för Förbandsartiklar af alla slag.
Priskuranter portofritt och på begäran.
Oscar L. Björkbom,
Göteborg.

Maskinolja.

Prima rysk maskinolja från firman **Ter Akopoff** från commissionslager till **fabrikspris** hos
Sören Berner,
N. Esplanadg. 5.

Prima hvetemjöl

i större och mindre säckar billigt hos
O. W. Salin,
Kyrkogatan 1.

Konversationslexika och Ordböcker
till alla språk, **största lager i Finland** (öfver **300** olika sorter) ytterst billiga i
Lindstedts Antikv. Bokhandel.
All literatur köpes!

Finlands Författn samling.
Finska och Svenska.
Kompletta exemplar och lösa årgångar.
Betydligt under bokhandelspriset.
Värdefull litteratur och hela bibliotek köpas till högsta pris.
Lindstedts Antikvariska Bokhandel.

All strumpstoppning undvikes
om hvarje husmor förser sin familj med **„hälbeskyddare“** af läder. De köpas i Arbetsskolan för lytta, Annegatan 14. Telefon 1160.

Åt gamla och unga män
rekommenderas på det ifrigaste den prisbelönta, nyligen i ny, tillökad upplaga utkomna skriften af medicinalrådet dr Müller rörande
rubbningar i nerv- och sexual-systemet
äfvensom detsammas radikala botande. Pris incl. insändande i kuvert 1 kr. frimärken.
Eduard Bendt, Braunschweig.

Sill

Prima skotsk och norsk af flera märken i parti till ytterst billigt pris hos
Sören Berner
N. Esplanadgatan 5.

Rikhaltigaste lager af *papper, skrif- & ritmaterialier* i **Tornbergs Pappershandel,** Alexandersg. 26 (Senatstorget), samt **kontorsböcker,** *kuvert* etc., allt till de billigaste priser.

Helsingfors,
Hufvudstadsbladets Nya Tryckeri.

nämda har visserligen närmast uppstått genom kulturens framträngande till förut oppodlade transmarina land och likaså af nutidens storartade förbättringar i kommunikationerna. Dock icke uteslutande häraf. I icke ringa grad har produktionen af jordbruksalster under de senare åren jämväl stigit i de gamla kulturländerna, särskildt i Tyskland, Danmark och Sverige. Och denna tillväxt får helt och hållet tillskrifvas de rationelare principer, som nu tillämpas vid såväl jordbruket som ladugårdsskötseln. Jordbrukaren i sist nämda länder nöjer sig icke längre med 3—4 tunnor från tunnlandet, sedan han funnit att han kan skörda det tredubbla. Han ökar icke antalet af sina mjölkkor men försäljer icke dess mindre dubbelt, ja tre gånger så mycket mäjeriprodukter än förr. Då sålunda Amerika och Australien öfversvämma Europas marknad med sina varor, medan äfven Europas jordbrukare inkasta i densamma mera jordbruksprodukter än någonsin förr, så har anbudet blifvit större än efterfrågan, och därmed har prisfallet varit gifvet.

Måste nu Europas jordbrukare uppgifva försöket att vidare konkurrera med engrosproducentorna på andra sidan världshafvet eller skola de hålla ut? Helt säkert det senare, om ock icke utan stora svårigheter. Ty förhållandena för engrosproducenterna i Amerika, för nya världens extensiva jordbrukare, gestalta sig alt svårare, medan jordbrukare-intelligensen i den gamla världen anstränger sig till det sista och därigenom ständigt hittar på nya utvägar och nya hjälpmedel. Och därmed skall sist och slutligen den billigare produktionen vara gifven för den vetenskapligt bildade jordbrukaren. Han skall hålla längre ut, än sköflaren af de rika präriemarkerna i Amerika, hvilka lämna en ödemark efter sig.

* * *

Man säger, att ett ondt alltid har någonting godt med sig. Den svåra konkurrensen med den amerikanska spannmålen, med det australiska smöret har öfvertygat jordbrukaren i Europa om, att de enda användbara vapnen i striden mot den fruktade konkurrensen äro kunskaper och åter kunskaper; och därmed har frågan om undervisningen i jordbruk numera blifvit en dagens brännande fråga. Såsom alltid först hos våra grannar i väster och söder, hos svenskar och danskar, och sedan äfven hos oss.

Hvilken omkastning det allmänna åskådningssättet beträffande behöfligheten af grundliga kunskaper i jordbrukets teori och praktik undergått hos oss, framgår af en mängd fakta. Jordbrukarene ur de bildade stånden nöja sig icke längre med att blifva „possessionater“. De vilja vara värkliga jordbrukare. Såsom en följd af detta förändrade åskådningssätt anträffar man numera i Mustiala högre afdelning studenter, magistrar, ja filosofiedoktorer, medan trängseln om platserna i de lägre jordbruksskolorna gestaltar sig dag för dag svårare. De inträdessökandes antal har ofta varit 5 à 6 gånger större än antalet platser; och skulle icke bristen på öppna platser vara så allmänt kändt, så skulle säkert antalet inträdessökande vara mångdubbelt större än hvad det är.

Lyckligt nog har nu sist nämda förhållande, bristen på plats i våra jordbruksskolor, ådragit sig uppmärksamhet af representanterna vid nu pågående ständermöte och berörts af dem i icke mindre än sex petitioner, alla utmynnande i yrkanden på flera *jordbruksskolor*. Att antalet såväl petitionärer som petitioner är så stort kan ej förvåna, då man finner huru missbytt jordbrukaren i vårt land varit och är i fråga om möjligheten att förvärfva sig fackkunskaper. I de lägre skolorna finnas platser för omkring — 300 lärlingar, den högre afdelningen i Mustiala inrymmer omkring 30 à 40 elever. Summa tre och ett halft hundrade. Räkna vi ännu landets mäjerielever till, så komma vi till omkring ett halft tusende.

För huru många finnes det plats i de högre lärda skolorna? Antalet elever ensamt i de fullständiga lyceerna uppgår till närmare 4,000 och ändock är antalet platser *de facto* långt större, då i de högre klasserna, som kunde rymma minst trettio elever, mången gång ej finnas mera än tredjedelen af detta antal. Och anslaget för de lärda skolorna, hvilka dock i främsta rummet äro till för så kallade „bättre mans barn“, uppgår till ungefär det tiodubbla af hvad jordbruksskolorna kosta.

Ständerna hafva dock nu enhälligt förenat sig om önskligheten och nödvändigheten af ett långt större antal jordbruksskolor än de, som nu finnas i landet; och då äfven styrelsen redan sedan länge erkänt detta behof, så torde tvifvelsutan gynsammare tider i detta afseende vara att emotses. Om emellertid åsikterna i detta afseende gå i samma riktning, så är detta långt ifrån fallet så vidt det rör olika slag af jordbruksskolor. Där hotar den gamla striden om frågan, huruvida undervisningen företrädesvis bör vara praktisk eller teoretisk, att uppblossa på nytt. Och i stridens hetta glömmer man endast altför lätt, att sanningen ligger i midten, att hvardera riktningen är icke blott berättigad, utan ock af behofvet ovikorligen på[illegible]llad. Medan den ena arten af skolor är [illegible]e lämpligaste i en trakt af landet, kunna förhållandena i en annan landsdel påkalla helt andra läroanstalter. Att i ett land så vidsträkt som vårt i själfva värket fordringarna på sådana skolor måste gestalta sig högst olika, skall förefalla helt naturligt, då man erfar, huru olika de lägre jordbruksskolorna i ett så litet land som Danmark äro organiserade. Då frågan äger ett aktuelt intresse, vilja vi i nästa nummer efter landtbruksläraren vid Kilanda skola i Sverige, V. Johnsson redogjorde för de olika slag lägre jordbruksskolor, hvilka för närvarande äro i gång i sist nämda land.

(Forts.)

Aprilskämt.

Vännen Matti i U. Suometars nedra våning ondgöres öfver den rådande seden eller rättare oseden att den första april få ljuga fritt, alldeles som skulle man hela sitt lif igenom ha rest till sjöss. Alt under rubriken „april, april“. Jag tykte först, att Matti var en smula för sträng; ett godt skämt må man väl fördraga.

Jag är numera af en annan åsikt. Jag har själf fallit offer för ett „godt skämt,“ som dock i mina ögon är långt ifrån vitzigt. Och när det rör eget skinn, så börjar man som salig Gottlund, — se saken „ur en viss annan synpunkt“. Nedanstående profbit ur min korrespondens torde bättre än långa kommentarier förklara min frontförändring gent emot första april.

„Till Redaktören af Hufvudstadsbladets landtbruksbilaga?

Herr Redaktör!

Tillåt mig först förklara, att jag aldrig läser landtbruksbilagan. *Aldrig!* Den är afskyvärd! Ty den borttager i bladet så mycket rum, som kunde användas bättre. Till par exempel för några älskliga noveller eller en treflig mordhistoria eller någonting *riktigt* så där rysligt

Här om sistens kom jag mig dock att se på den där dumma afdelningen. Där fans en sorts bild, och denna retade min vetgirighet. Bilden visade fyra raka, snedt uppåtgående streck vid hvilka flera vattendroppar hängde. Två vattendroppar flögo upp i luften.

När har man sett vattendroppar flyga. Så onaturligt! Jag antog således, att det skulle föreställa någon af våra „moderna mästares“ taflor i förminskad skala. Kanske Galléns „Imatra“ eller Berndtsons „Malmgårds slott“, som märket B. O. S. for så illa med.

Jag hade emllertid stirrat på figuren i en half timmes tid utan att begripa någonting. Och jag tror mig ändå förstå skön konst, altsedan jag läste Eder pigge Boulots kritik om våra moderna mästare. (Se den kan! jag skulle vilja lära känna den stiliga herrn.) Men som sagdt, här begrep jag inte ett dugg af Edra illustrationer. Jag slängde förargad bladet från mig och frågade farbror Holmberg, majoren, om saken.

Han skuffade glasögonen upp mot pannan, sträkte bladet på rak arm långt från sig och sade sist efter en stunds begrundande:

„Förstår inte“.

Således äfven han. Jag frågade vår gamle inspektor. Han stafvade långsamt genom öfverskriften „En- en-kel- sor-ter-ings- ap-par-at“ och satte sig därpå ned för att stirra på ritningen. Äntligen skakade han på hufvudet:

„Det är väl det där modärna jordbruket som Helsingforsherrarne skrifva om. Kanske en elektrisk plog?“ tillade han tvíflande.

Kusin Frans, som i flere års tid lofvat bli magister till nästa promotion och som därför borde känna till allting, förklarade dock alt med ett ord:

„Aprilnarri“ sade han.

Nu förstår jag alt. Min herre! det är ovärdigt af er att försätta ett helt hus på landet i uppror med Era dumheter. Jag föraktar Er.

Eulalia Snabeling.

Min nådiga fröken!

Tillåt mig främst betyga Eder min högaktning.

Därnäst, min älskvärda dam, ber jag få försäkra Eder, att något så syndigt, som önskan att spela vare sig Eder eller någon annan af mina ärade läsare ett litet aprilputs, aldrig oskärat mina tankar. Ni skall säkert tro mig, då jag — med handen på hjärtat — försäkrar, att jag själf fallit offer för ett aprilskämt af sämsta slag. Ty såsom Ni skall finna af närlagda korrekturafdrag, har planschen ursprungligen varit rätt insatt — min vän faktorn på „civiln“ begår aldrig några misstag.

Men så måste någon tjufstrykare till tryckeripojke — om jag hade den uslingen i mina händer — hittat på att taga ut clichén och sätta den in igen, men — upp och ned. Figuren skall ses så här.

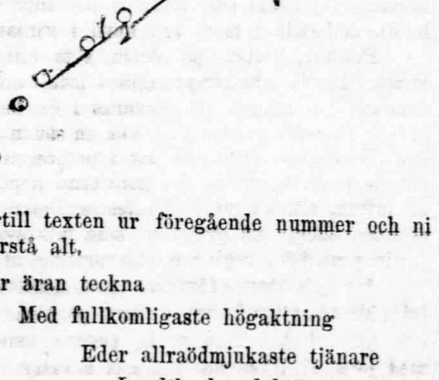

Läs därtill texten ur föregående nummer och ni skall förstå alt.

Har äran teckna
Med fullkomligaste högaktning
Eder allraödmjukaste tjänare
Landtbruksredaktören.

Min herre!

Tillåt mig i korthet förklara:

1) Att jag als icke är *Eder* fröken. (Såsom en hederlig flicka undanbeder jag mig näsvisheter af detta slag.)

2) Att jag als inte är „nådig“ (allraminst mot Er!!!)

3) Att jag är född mamsell och änskar dö såsom en sådan (Jag är född långt förr än Dagbladet hittade på dumheten frökenreformen)